REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W RZESZOWIE

BUDŻET SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

zeszyt 26

RZESZÓW 2020

Redakcja:
prof. dr hab. Adam CZUDEC (dział ekonomiczny)
mgr Lucyna KUŚNIERZ (sekretarz redakcji)
mgr Waldemar WITALEC (dział prawny)
dr Zbigniew K. WÓJCIK (redaktor naczelny)

Opracowanie i korekta:
Wanda TARNAWSKA

Skład komputerowy:
Agnieszka SIUZDAK

ISSN 1640-6214

Wydawca: Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie

Skład: Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie
Rzeszów, ul. Mickiewicza 10

Druk: Bonus Liber Sp. z o.o.

WIELCE SZANOWNI PAŃSTWO!

Dwukrotnie w minionym stuleciu – po roku 1918 i 1989 – budując struktury niepodległego państwa, Polacy oparli lokalną administrację publiczną na samorządzie terytorialnym. Zwraca też uwagę inna prawidłowość. Otóż, jednym ze skutków utraty w 1945 roku wolności przez Polskę była dokonana przez komunistów w 1950 roku likwidacja samorządu terytorialnego i wstawienie rad narodowych, tworu w Polsce prawnie i kulturowo obcego. Z kolei odzyskanie przez Rzeczpospolitą suwerenności sprawiło natychmiastowe przywrócenie samorządu gminnego. Co ważne, owej restytucji samorządności w postkomunistycznej Polsce dokonano według pozostałej po II Rzeczypospolitej myśli samorządowej, aktów prawnych i, wprawdzie już zanikającej, lecz przecież żywej jeszcze tradycji wolności społeczności lokalnych. To wielki dorobek wypracowany u zarania III Rzeczypospolitej. W niedzielę 27 maja 1990 roku – w dniu pierwszych w Polsce od 1939 roku wolnych wyborów komunalnych – samorząd terytorialny stał się rzeczywistością. Z chwilą zaprzysiężenia nowo wybranych radnych społeczności lokalne znalazły się w nowej, demokratycznej rzeczywistości. To od nich zależało, w jaki sposób z odzyskanej wolności skorzystają. W 1990 roku Walerian Pańko (1941–1991) przestrzegał, że *samorząd nie jest „bramą do raju", ale – trudną i często ciernistą – drogą dochodzenia do demokracji na tym najniższym stopniu organizacji państwa*. O słuszności tej uwagi przekonywano się w ostatnich trzydziestu latach wielokrotnie, a czasem boleśnie.

Toteż trzydziesta rocznica uchwalenia 8 marca 1990 roku przez sejm kontraktowy pakietu ustaw samorządowych, w tym zwłaszcza ustawy *o samorządzie terytorialnym*, zdaje się być dobrą okazją do przypomnienia tamtych, dziś już historycznych wydarzeń i postaci, jak Jerzy Regulski (1924–2015) – lecz nie tylko o dzieje najnowsze tu chodzi. Wszak jubileusz trzydziestolecia restytucji samorządu terytorialnego, prócz refleksji i wspomnień, daje asumpt do rozważań o źródłach tak wyraźnej wśród Polaków potrzeby wolności i samorządności.

Niezwykle pozytywne efekty trzydziestu lat pracy samorządu terytorialnego widać na każdym kroku – w każdej polskiej miejscowości. Z okazji tego Wielkiego Jubileuszu pragnę zatem wszystkim samorządowcom Województwa Podkarpackiego, obecnym, a także tym, którzy w minionym trzydziestoleciu tam pracowali, złożyć serdeczne gratulacje oraz podziękowania za ich poświęcenie i trud.

Zbigniew K. Wójcik

Rzeszów, 27 maja 2020 roku

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

Magdalena K i l a r — Nieprawidłowości w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego na terenie województwa podkarpackiego w 2018 roku 7

ANALIZY I OPINIE

Adam C z u d e c — Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu w 2018 roku 53

INFORMACJE PRAWNE I EKONOMICZNE

Nowe przedłużone terminy przekazywania sprawozdań w związku z COVID-19 95

DZIAŁALNOŚĆ RIO W RZESZOWIE

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie w 2018 roku 101
Działalność nadzorcza 101
Działalność opiniodawcza 115
Działalność kontrolna 123
Kontrola sprawozdawczości 130
Działalność informacyjna i szkoleniowa 133

WYJAŚNIENIA I INTERPRETACJE

Dotyczące finansowania dowozu uczniów do szkół niepublicznych . . . 137

W sprawie nieprawidłowości w wykazywaniu danych o wpływach z tytułu opłaty reklamowej (wyciąg) 140

SKŁAD OSOBOWY RIO W RZESZOWIE 141

ADRESY 143

MAGDALENA KILAR

Nieprawidłowości w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego na terenie województwa podkarpackiego w 2018 roku

Jednostki samorządu terytorialnego realizują swoje zadania w oparciu o publiczne zasoby finansowe. Dlatego też istotnym jest ustanowienie nadzoru oraz kontroli gospodarki finansowej tych jednostek, zarówno przez państwo, jak i wspólnotę mieszkańców[1].

Nadzór oraz kontrola finansowa ze strony państwa są gwarantem stabilności finansowej samorządów terytorialnych. Poprawność wykonania budżetów, zgodność z przepisami zapewnia wydawanie środków publicznych w sposób racjonalny, zaspokajając potrzeby społeczności lokalnych oraz rozwój danego obszaru i przyczyniając się do rozwoju gospodarczego, a także do poprawy ekonomiczno-społecznych warunków życia mieszkańców[2].

Regionalne izby obrachunkowe zostały uprawnione do kontroli działalności gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Zwracają uwagę na dysfunkcje, a także wskazują nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli zarządczej, umożliwiając jednocześnie podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie naruszeń prawa[3].

W artykule przedstawiono wyniki kontroli przeprowadzonych przez inspektorów kontroli gospodarki finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie województwa podkarpackiego w 2018 roku.

Materiał do analizy stanowiły wykazy nieprawidłowości stwierdzonych w 2018 roku podczas czynności kontrolnych, sporządzane przez koordynatorów zespołów kontrolnych po skierowaniu wystąpienia pokontrolnego do kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego. Analizę stwierdzonych nieprawidłowości przedstawiono w sposób syntetyczny dla wszystkich kontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego, a także w rozróżnieniu na poszczególne ich rodzaje, czyli gminy miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie oraz powiaty. Uzyskane wyniki pozwoliły wskazać te obszary gospodarki finansowej, w których stwierdzono najczęściej występujące nieprawidłowości oraz wynikające z nich rezultaty finansowe.

---

[1] E. Chojna-Duch, *Polskie prawo finansowe. Finanse publiczne*, Warszawa 2003.

[2] K. Koviazina, *Czy RIO chronią samorząd terytorialny, czy ograniczają jego samodzielność finansową?*, „Studia z Polityki Publicznej", nr 2(18)/2018, s. 73-90.

[3] P. Sołtyk, *Nieprawidłowości w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego ujawniane przez regionalne izby obrachunkowe – analiza za lata 2006–2014*, „Zeszyty Naukowe UE w Krakowie", nr 8(956)/2016, s. 51-69.

Regionalna izba obrachunkowa jako organ nadzoru i kontroli gospodarki finansowej

Jak wynika z art. 86 ustawy *o samorządzie gminnym*[4], regionalna izba obrachunkowa prowadzi nadzór nad działalnością gminną w zakresie spraw finansowych. Zakres działalności RIO został określony w art. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku *o regionalnych izbach obrachunkowych*[5], zgodnie z którym regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych oraz dokonują kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych.

Właściwość rzeczowa regionalnej izby obrachunkowej w zakresie działalności nadzorczej obejmuje uchwały oraz zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw dotyczących:
– procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
– budżetu i jego zmian,
– zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek,
– zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
– podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – *Ordynacja podatkowa*,
– absolutorium,
– wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian –
[art. 11 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*].

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o *regionalnych izbach obrachunkowych*, regionalne izby obrachunkowe dokonują kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych:
– jednostek samorządu terytorialnego,
– związków międzygminnych,
– stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów,
– związków powiatów,
– stowarzyszeń powiatów,
– samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych,
– innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Kryteria kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego prowadzonej przez regionalne izby obrachunkowe różnią się w zależności od przedmiotu kontroli. Zgodnie z art. 5 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych* – kontrola gospodarki finansowej, w tym realizacji zobowiązań podatkowych oraz zamówień publicznych w/w podmiotów, prowadzona jest na pod-

[4] J.t.: DzU 2019, poz. 506 z późn. zm.
[5] J.t.: DzU 2019, poz. 2137.

stawie kryterium zgodności z prawem oraz zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym. Natomiast kontrola gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zadań administracji rządowej, które wykonywane są przez te jednostki na podstawie ustaw bądź zawieranych porozumień, uwzględnia również kryterium celowości, rzetelności oraz gospodarności. Jak widać, zakres kontroli w przypadku realizacji tych zadań jest znacznie szerszy.

Regionalne izby obrachunkowe przeprowadzają kontrole z urzędu lub na wniosek jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, składany w przypadku przekazywania przez nie dotacji na rzecz samorządowych jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną i innych podmiotów, jak również na wnioski składane przez organy administracji rządowej, agencje lub fundusze celowe w sytuacji przekazania środków publicznych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego [art. 7 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*].

Regionalna izba obrachunkowa co najmniej raz na cztery lata przeprowadza kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Swoim zasięgiem obejmuje ona całokształt działalności jednostki w zakresie gospodarki finansowej i zamówień publicznych w kontrolowanym czasie [art. 7 ustawy o *regionalnych izbach obrachunkowych*][6].

Uchwałą Nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 roku Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych określiła ramowy zakres kontroli kompleksowej gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego prowadzonych przez regionalne izby obrachunkowe[7]. Jest on jednolity i obejmuje następujące zagadnienia:

1. ustalenia ogólnoorganizacyjne, w tym wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne;
2. księgowość i sprawozdawczość, w tym gospodarkę pieniężną, kontrolę kasy oraz inwentaryzację;
3. budżet jednostki samorządu terytorialnego, a w szczególności:
   – dochody budżetowe, w tym dochody z tytułu podatków i opłat, dochody z majątku, dotacje i subwencje,
   – wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych, w tym wydatki majątkowe i bieżące, a także rozliczenie udzielonych i otrzymanych dotacji,
   – dług publiczny, przychody i rozchody budżetu;
4. gospodarkę mieniem komunalnym i Skarbu Państwa;
5. rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi[8].

[6] Zob.: www.rio.gov.pl/modules.php

[7] Uchwała Nr 2/2011 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 17 marca 2011 r. *w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowej gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego*, [https://www.rio.gov.pl/modules.php?op=modload&name=News&file=article &sid=1391&mode=thread &order=0&thold=0].

[8] Krajowa Rada Izb Obrachunkowych, *Sprawozdanie z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2018 roku*, Warszawa 2019.

Ponadto regionalne izby obrachunkowe przeprowadzają także kontrole problemowe, które obejmują wybrane zagadnienia w jednej lub kilku kontrolowanych jednostkach[9]. Tematyka kontroli określana jest przez Kolegium Izby. Kontrole problemowe mogą być również prowadzone wspólnie przez izby na terenie całego kraju. Od 1998 roku organizację kontroli koordynowanych prowadzi Komisja Koordynacji Kontroli Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych. Wybrana Regionalna Izba Obrachunkowa zostaje koordynatorem kontroli, której zadaniem jest przygotowanie szczegółowego raportu z przeprowadzonych kontroli, zawierającego opis oraz ocenę stanu faktycznego, skalę występujących zjawisk, a także ich przyczyny[10].

Regionalne izby obrachunkowe przeprowadzają również kontrole doraźne, które podejmowane są w razie potrzeby na podstawie decyzji Prezesa Izby[11]. Wśród przyczyn podjęcia kontroli doraźnej należy wymienić:

– uzyskanie informacji z zewnątrz o wystąpieniu nieprawidłowości w gospodarce finansowej danej jednostki,
– uzyskanie niezbędnych informacji w związku z nadzorczą działalnością izby lub prowadzonym postępowaniem w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
– złożenie wniosku w sprawie przeprowadzenia kontroli przez uprawnione organa i instytucje[12].

Prezesi izb mają także możliwości zarządzenia odrębnej kontroli, której przedmiotem jest sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych, jakie zostały wydane po uprzednio przeprowadzonych kontrolach[13]. Ten rodzaj kontroli podejmowany jest w sytuacji stwierdzenia istotnych naruszeń prawa, czego konsekwencją jest zalecenie podjęcia działań, które wymagają zmian w systemie organizacji gospodarki finansowej. Kontrola sprawdzająca przeprowadzana jest w celu ocenienia, czy realizacja zaleceń pokontrolnych spowodowała przywrócenie działań zgodnych z prawem. Ponadto skontrolowanie wykonania zaleceń staje się zasadne w sytuacji, gdy treść odpowiedzi kierownika jednostki, która podlegała kontroli, na wystąpienie pokontrolne nie daje gwarancji, że zalecenia zostały wykonane, a źródła stwierdzonych nieprawidłowości zostały usunięte[14].

Regionalne izby obrachunkowe prowadzą działalność kontrolną na podstawie rocznego planu kontroli, który uchwala Kolegium Izby. W planie kontroli uwzględnia się kontrole kompleksowe oraz kontrole problemowe. Natomiast kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń pokontrolnych realizowane są na podstawie decyzji Prezesa Izby poza planem kontroli[15].

[9] Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania*, DzU Nr 167, poz. 1747.

[10] www.rio.gov.pl/modules.php.

[11] Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania*, DzU Nr 167, poz. 1747.

[12] Zob.: www.rio.gov.pl/modules.php

[13] *Sprawozdanie z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2018 roku*, Warszawa 2019.

[14] www.rio.gov.pl/modules.php.

[15] *Ibidem*.

Z każdej kontroli zostaje sporządzony protokół, który sygnowany jest przez inspektorów przeprowadzających kontrolę oraz przez kierownika kontrolowanej jednostki, a także skarbnika (głównego księgowego) bądź ich zastępców. Następnie, na podstawie uzyskanych wyników kontroli, regionalna izba obrachunkowa kieruje do kontrolowanej jednostki wystąpienie pokontrolne. W wystąpieniu tym wskazuje źródła i przyczyny powstałych nieprawidłowości, ich rozmiary oraz osoby za nie odpowiedzialne, a także wnioski zmierzające do ich usunięcia i poprawy badanej działalności[16].

Rezultaty finansowe działalności kontrolnej regionalnych izb obrachunkowych – zasady sprawozdawcze

Od 2007 roku regionalne izby obrachunkowe prowadzą ewidencję rezultatów finansowych kontroli, zgodnie z definicją tego pojęcia zawartą w „Glosariuszu terminów dotyczących kontroli i audytu w administracji publicznej", który został przekazany izbom obrachunkowym pismem Ministra Finansów – Głównego Inspektora Audytu Wewnętrznego z dnia 30 stycznia 2006 roku. Celem wprowadzenia „Glosariusza…" było ujednolicenie aparatu pojęciowego w zakresie kontroli i audytu w oparciu o standardy międzynarodowe[17].

Ponadto, uchwałą Nr 6/2006 z dnia 28 września 2006 roku, Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych przyjęła „Standardy kontroli regionalnych izb obrachunkowych", na podstawie których przedstawia rezultaty finansowe będące wynikiem działalności kontrolnej regionalnych izb obrachunkowych.

Rezultaty finansowe kontroli obejmują swoim zakresem dwie kategorie – nieprawidłowości finansowe oraz korzyści finansowe.

Wśród nieprawidłowości finansowych należy wymienić:

- uszczuplenia środków publicznych,
- kwoty uzyskane z naruszeniem prawa,
- kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa,
- kwoty wydatkowane w następstwie działań niezgodnych z prawem,
- kwoty wydatkowane niegospodarnie, niecelowo lub nierzetelnie,
- kwoty odpowiadające nierzetelnym danym w ewidencji finansowo-księgowej lub sprawozdawczości,
- inne nieprawidłowości o wymiarze finansowym.

Natomiast w obrębie kategorii korzyści finansowych wskazuje się:

- oszczędności uzyskane w wyniku działań kontrolnych,
- pożytki finansowe w postaci należnych środków publicznych lub innych składników aktywów,
- inne nieutracone pożytki finansowe, a także oszczędności lub uzyskane pożytki finansowe dla obywatela bądź podmiotów spoza sektora finansów publicznych[18].

[16] www.rio.gov.pl/modules.php, art. 9 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*.

[17] Najwyższa Izba Kontroli, *Glosariusz terminów dotyczących kontroli i audytu w administracji publicznej*, Warszawa 2005.

[18] Instrukcja przeprowadzania kontroli gospodarki finansowej stanowiąca załącznik do Zarządzenia Nr 1/2007 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie z dnia 30 stycznia 2007 r.

Zgodnie z definicją zawartą w „Glosariuszu…", prezentacja rezultatów finansowych kontroli, które zostały przeprowadzone, służy do tzw. zwymiarowania nieprawidłowości stwierdzonych w różnych obszarach działalności kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego. W celu agregowania finansowych rezultatów kontroli wykorzystuje się program komputerowy służący do ewidencjonowania wyników kontroli, które zostały przeprowadzone przez poszczególne regionalne izby obrachunkowe, zarówno w układzie jednostkowym, jak i zbiorczym, poprzez grupowanie stwierdzonych nieprawidłowości według ich zdefiniowanych rodzajów w „Wykazie nieprawidłowości stwierdzonych podczas czynności kontrolnych"[19].

Nieprawidłowości stwierdzone w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego na terenie województwa podkarpackiego w 2018 roku

W 2018 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie przeprowadziła 61 kontroli, w tym 47 kontroli kompleksowych, co stanowiło 77,05% ogółu zrealizowanych kontroli. W trakcie kontroli dokonywano również sprawdzenia sposobu wykonania wniosków pokontrolnych, jakie zostały wydane po kontrolach przeprowadzonych w poszczególnych jednostkach. Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych realizowano także w formie odrębnych kontroli sprawdzających, które w 2018 roku zostały przeprowadzone w 7 jednostkach samorządu terytorialnego (11,47%). Ponadto w 2018 roku kontrole problemowe przeprowadzono w 6 jednostkach (9,84%), natomiast kontrolę doraźną w jednej jednostce samorządu terytorialnego (1,64%).

Rodzaje przeprowadzonych kontroli oraz objęte nimi jednostki samorządu terytorialnego przedstawiono w **tabeli 1**.

Jak wynika z danych zawartych w **tabeli 1**, w 2018 roku RIO w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę gospodarki finansowej w 36 gminach wiejskich, co stanowiło 59,02% badanych jednostek, w 14 gminach o charakterze miejsko-wiejskim (22,95%), w 7 powiatach ziemskich (11,47%) oraz 4 gminach miejskich (6,56%). Analizując poszczególne jednostki samorządu terytorialnego pod względem rodzaju przeprowadzonych kontroli, stwierdzono, że kontrole kompleksowe zrealizowano w 28 gminach wiejskich (59,57% kontrolowanych podmiotów), w 10 gminach miejsko-wiejskich (21,28%), 7 powiatach (14,89%) i 2 gminach miejskich (4,26%). Do przeprowadzenia kontroli problemowych wybrano po dwie gminy miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie. Kontrolę doraźną wykonano tylko w jednej gminie wiejskiej. Natomiast kontrolę polegającą na weryfikacji wykonania wniosków pokontrolnych przeprowadzono w 5 gminach wiejskich (71,43%) i 2 gminach miejsko-wiejskich (28,57%). Z analizy liczby nieprawidłowości ujawnionych w trakcie kontroli w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego w 2018 roku wynika, że najwięcej problemów, bo aż 66,67% stwierdzono w gminach wiejskich (522 nieprawidłowości). W kontrolowanych gminach miejsko-wiejskich odnotowano 20,56% ogółu nieprawidłowości, zaś w powiatach – 7,28%. Najmniej, bo tylko 5,49% wszystkich nieprawidłowości ujawniono w gminach miejskich.

[19] *Ibidem*.

Liczbę oraz strukturę rodzajową stwierdzonych nieprawidłowości w kontrolowanych jednostkach samorządu terytorialnego zestawiono w **tabeli 2**.

W wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych w 2018 roku ujawniono 783 przypadki wystąpienia nieprawidłowości. Największy udział w ogólnej liczbie stwierdzonych nieprawidłowości, bo aż 43,29% stanowiły nieprawidłowości w zakresie wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Z kolei 20,82% nieprawidłowości wykazano w ramach zagadnień dotyczących księgowości i sprawozdawczości, 14,56% dotyczyło zamówień publicznych, natomiast 10,73% – ustaleń ogólnoorganizacyjnych. Najmniejszy udział stanowiły nieprawidłowości, które wystąpiły w zakresie długu publicznego – 0,64%.

Ponadto w zakresie wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego dominowały nieprawidłowości dotyczące dochodów i przychodów, które stanowiły aż ponad 76% wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości. Wśród wydatków i rozchodów nieprawidłowości wynosiły 17,11%, natomiast tylko 6,49% dotyczyło uchybień z dziedziny ogólnych zagadnień w zakresie planowania i wykonania budżetu.

Przeanalizowano również strukturę rodzajów stwierdzonych nieprawidłowości w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego. W kontrolowanych gminach wiejskich oraz miejsko-wiejskich największy udział nieprawidłowości dotyczył dwóch kwestii: wykonania budżetu – w gminach wiejskich wynosił 45,59% ogółu stwierdzonych nieprawidłowości, zaś w gminach miejsko-wiejskich – 46,58%, oraz zagadnień dotyczących księgowości i sprawozdawczości, stanowiąc odpowiednio: 22,22% i 18,64%. Znaczny udział nieprawidłowości stwierdzono również w ramach zamówień publicznych: 11,69% w gminach wiejskich i 13,04% w miejsko-wiejskich. Zarówno w gminach wiejskich, jak i miejsko-wiejskich najmniej nieprawidłowości wskazano w zakresie zagadnień dotyczących długu publicznego (odpowiednio: 0,57% i 0,62%). Ponadto w gminach miejsko-wiejskich nie wystąpiły nieprawidłowości dotyczące rozliczania JST z jednostkami organizacyjnymi.

W kontrolowanych gminach miejskich także najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w zakresie wykonania budżetu JST – 37,21%. Znaczący udział stanowiły również nieprawidłowości dotyczące zamówień publicznych (27,91%). Najmniejszy odsetek nieprawidłowości wskazano w zagadnieniach dotyczących gospodarki mieniem (4,65%). W badanych gminach miejskich nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie rozliczenia JST z jednostkami organizacyjnymi oraz długu publicznego.

Inaczej wyglądała sytuacja w kontrolowanych powiatach, gdzie najwięcej nieprawidłowości odnotowano w ramach zagadnień dotyczących zamówień publicznych, wśród których stanowiły one ponad 35% wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości. Natomiast udział nieprawidłowości dotyczących księgowości i sprawozdawczości sięgał 22,81%, a wykonania budżetu – 17,54%. Najmniej nieprawidłowości odnotowano w zakresie długu publicznego i rozliczenia JST z jednostkami organizacyjnymi (po 1,75%).

Z analizy zagadnień dotyczących wykonania budżetu wynika, że w gminach miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich dominowały nieprawidłowości w zakresie dochodów budżetowych i ich udział w strukturze wszystkich nieprawidłowości dotyczących wykonania budżetu wynosił odpowiednio: 81,25%, 80%

i 78,15%. Ponadto udział nieprawidłowości w zakresie wydatków budżetowych w gminach miejsko-wiejskich i wiejskich kształtował się na poziomie 16% i 15,55%, natomiast w gminach miejskich – 6,25%. Należy podkreślić, że w kontrolowanych powiatach udział nieprawidłowości dotyczących tej grupy wynosił aż 80% nieprawidłowości w zakresie wykonania budżetu.

Nieprawidłowości stwierdzone w zakresie ogólnych zagadnień dotyczących planowania i wykonania budżetu w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego kształtowały się na poziomie 20% w powiatach, 12,50% w gminach miejskich, 4% w gminach miejsko-wiejskich oraz 6,30% w gminach wiejskich.

Szczegółowej analizie poddano ponadto poszczególne grupy zagadnień, które były przedmiotem kontroli przeprowadzonych przez inspektorów kontroli gospodarki finansowej RIO w Rzeszowie w 2018 roku. W ramach zrealizowanych kontroli przeprowadzono ocenę zagadnień dotyczących organizacji jednostek samorządu terytorialnego.

Zestawienie nieprawidłowości stwierdzonych w ramach ustaleń ogólnoorganizacyjnych ujęto w **tabeli 3**.

W 2018 roku w województwie podkarpackim wystąpiły 84 przypadki nieprawidłowości dotyczących zagadnień organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego, które stanowiły 10,73% ogółu stwierdzonych nieprawidłowości. Z przeprowadzonych badań wynika, że najwięcej nieprawidłowości, bo 64%, wykazano w gminach wiejskich, natomiast najmniej w gminach miejskich – 5,95%. Analizując poszczególne kategorie jednostek samorządu terytorialnego, stwierdzono, że:

– w powiatach połowę nieprawidłowości wykazano w zakresie braku lub nieprzestrzegania mechanizmów kontroli zarządczej, natomiast pojedyncze przypadki dotyczyły niewykonania wniosków pokontrolnych, nieudzielenia kierownikom jednostek organizacyjnych pełnomocnictw do jednoosobowego działania oraz zaniechania bądź nieprawidłowego prowadzenia audytu w jednostkach do tego zobowiązanych;
– w gminach miejskich 40% stanowiły nieprawidłowości dotyczące braku lub niewłaściwego opracowania dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, natomiast po 20% – nieprawidłowości związane z brakiem lub nieprzestrzeganiem mechanizmów kontroli zarządczej, nieprawidłowości organizacyjne dotyczące instytucji kultury, a także nieprawidłowości w zakresie przestrzegania instrukcji kancelaryjnej;
– w gminach miejsko-wiejskich ustalono następujące rodzaje nieprawidłowości: brak lub nieprzestrzeganie mechanizmów kontroli zarządczej – 36,84%, niewykonanie wniosków pokontrolnych – 26,31%, brak lub niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – 15,79%, a także nieprawidłowości przy zatrudnianiu pracowników samorządowych oraz nieprzestrzeganie instrukcji kancelaryjnej – po 10,53% ogółu nieprawidłowości w tej grupie;
– w gminach wiejskich stwierdzono, że najwięcej nieprawidłowości, bo aż 37,04% dotyczyło braku lub nieprzestrzegania mechanizmów kontroli zarządczej, blisko 26% związanych było z niewykonaniem wniosków pokontrolnych, a 14,82% – nieprzestrzeganiem instrukcji kancelaryjnej. W ponad

9% gmin wiejskich występowały nieprawidłowości w zakresie braku lub niewłaściwego opracowania dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. Niecałe 4% nieprawidłowości dotyczyło zatrudnienia na stanowisku skarbnika/głównego księgowego osoby niespełniającej wymagań wynikających z ustawy o finansach publicznych, a także przy zatrudnieniu pracowników samorządowych oraz nieprawidłowości organizacyjnych dotyczących instytucji kultury. Z kolei 1,85% to zaniechanie bądź nieprawidłowe prowadzenie audytu w jednostce do tego zobowiązanej.

Podsumowując kategorię nieprawidłowości dotyczących ustaleń ogólnoorganizacyjnych, należy zauważyć fakt, że najwięcej nieprawidłowości we wszystkich kontrolowanych jednostkach samorządu terytorialnego stwierdzono w zakresie braku lub nieprzestrzegania mechanizmów kontroli zarządczej (36,91%), zaś 23,81% nieprawidłowości dotyczyło niewykonania wniosków pokontrolnych, a 13,10% – nieprzestrzegania instrukcji kancelaryjnej. Należy podkreślić, że w żadnej jednostce samorządu terytorialnego nie wystąpiły nieprawidłowości w postaci nieokreślenia formy organizacyjno-prawnej jednostek organizacyjnych, a także nieprawidłowego zorganizowania wspólnej obsługi finansowo-księgowej.

Przeprowadzone czynności kontrolne obejmowały także prawidłowość ewidencjonowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych, sporządzania sprawozdań, gromadzenia dokumentacji.

Zestawienie nieprawidłowości w tym zakresie zawiera **tabela 4**.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono 163 przypadki naruszeń przepisów obowiązujących powszechnie, a także przepisów wewnętrznych, co stanowiło 20,82% ogółu nieprawidłowości.

W 2018 roku najmniej przypadków (4) nieprawidłowości w zakresie księgowości i sprawozdawczości wystąpiło w kontrolowanych gminach miejskich. Połowa z nich dotyczyła nieprawidłowego stosowania klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków. Ponadto wykazano po jednym przypadku nieprawidłowości w formie nierzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych o charakterze nieistotnym (nie kierowano zawiadomień z art. 77 ustawy *o rachunkowości*) oraz niebieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Natomiast w kontrolowanych powiatach największy odsetek stwierdzonych nieprawidłowości dotyczył nieprawidłowego sporządzania sprawozdań (23,08%) oraz uchybień w zakresie inwentaryzacji (23,08%). Ponad 15% z nich związane było z nieterminowym przekazywaniem sprawozdań oraz nierzetelnym prowadzeniem ksiąg rachunkowych o charakterze nieistotnym (nie kierowano zawiadomień z art. 77 ustawy *o rachunkowości*).

W gminach miejsko-wiejskich stwierdzono 30 przypadków nieprawidłowości, z czego 23,34% dotyczyło nieprawidłowego stosowania klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków, 16,68% – nieprawidłowego sporządzania sprawozdań, a 13,34% – nierzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych o charakterze nieistotnym (nie kierowano zawiadomień z art. 77 ustawy *o rachunkowości*).

Najwięcej nieprawidłowości, bo aż 116 wykazano w gminach wiejskich. Blisko 15% z nich zidentyfikowano w zakresie inwentaryzacji, prawie 14% wynikało z nieprawidłowego stosowania klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków oraz nieprawidłowego sporządzania sprawozdań.

Podsumowując nieprawidłowości, które zostały stwierdzone podczas czynności kontrolnych w zakresie prawidłowości ewidencjonowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych, sporządzania sprawozdań i gromadzenia dokumentacji, we wszystkich kontrolowanych w 2018 roku jednostkach samorządu terytorialnego najwięcej, bo blisko 16% nieprawidłowości dotyczyło stosowania klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków, prawie 15% związanych było ze sporządzaniem sprawozdań, a 13,50% wynikało z nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji.

Ponadto wart podkreślenia jest fakt, że w żadnej ze skontrolowanych jednostek nie wystąpiły nieprawidłowości dotyczące: ewidencjonowania operacji gospodarczych bez zachowania chronologii zapisów; nieprowadzenia lub nieprawidłowego prowadzenia ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych; niesporządzenia wszystkich wymaganych sprawozdań; wypłaty gotówki osobom nieupoważnionym lub bez pokwitowania oraz niezgodności rzeczywistego stanu gotówki z ewidencyjnym.

Czynności kontrolne obejmowały także zagadnienia dotyczące wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego. W trakcie kontroli w tym obszarze wykazano aż 339 przypadków nieprawidłowości, co stanowi 43,29% ich ogólnej liczby.

W **tabeli 5** zestawiono nieprawidłowości stwierdzone w zakresie ogólnych zagadnień dotyczących planowania i wykonania budżetu w 2018 roku w województwie podkarpackim.

Z danych zawartych w **tabeli 5** wynika, że zarówno we wszystkich kontrolowanych powiatach, jak i gminach miejsko-wiejskich ogół stwierdzonych nieprawidłowości dotyczył nieterminowego regulowania zobowiązań. W gminach miejskich wystąpił tylko 1 przypadek nieprzekazywania jednostkom organizacyjnym informacji niezbędnych do opracowania ich planów finansowych oraz informacji o zmianach planu dochodów i wydatków wprowadzanych w toku wykonywania budżetu, a także 1 przypadek nieterminowego regulowania zobowiązań. Natomiast w gminach wiejskich w tej kategorii odnotowano większe zróżnicowanie stwierdzonych nieprawidłowości. Najwięcej z nich, bo aż blisko 67% dotyczyło nieterminowego regulowania zobowiązań, po 13,33% – niesporządzania lub nieprawidłowego sporządzania planów finansowych, nieaktualizowania tych planów, a także niedozwolonego finansowania budżetu danego roku, zaś 6,67% wśród wykazanych nieprawidłowości dotyczyło pokrywania wydatków bezpośrednio z uzyskanych dochodów. Należy zaznaczyć, że w gminach wiejskich nie wystąpiły nieprawidłowości w postaci nieprzekazywania jednostkom organizacyjnym informacji niezbędnych do opracowania ich planów finansowych oraz informacji o zmianach planu dochodów i wydatków wprowadzonych w toku wykonania budżetu, a także w zakresie dokonywania zmian

w planie finansowym bez upoważnienia lub z przekroczeniem zakresu upoważnienia.

Zestawiając rodzaje nieprawidłowości ujawnionych w kategorii ogólnych zagadnień dotyczących planowania i wykonania budżetu we wszystkich kontrolowanych jednostkach samorządu terytorialnego w 2018 roku w województwie podkarpackim, stwierdzono, że blisko 73% z nich dotyczyło nieterminowego regulowania zobowiązań. W żadnej z jednostek samorządu terytorialnego nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie dokonywania zmian w planie finansowym bez upoważnienia lub z przekroczeniem zakresu upoważnienia.

Kolejną kategorią analizowanych zagadnień były dochody budżetowe. W obszarze tym Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie w 2018 roku wykazała znaczącą liczbę nieprawidłowości – 259 przypadków, co stanowiło 33,08% ich ogólnej liczby.

Zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących realizacji dochodów i przychodów zestawiono w **tabeli 6**.

Jak wynika z danych zawartych w **tabeli 6**, nieprawidłowości w zakresie dochodów budżetowych wystąpiły we wszystkich typach kontrolowanych gmin. W gminach miejskich najwięcej uchybień dotyczyło niezachowania zasady powszechności opodatkowania w zakresie podatku od środków transportowych oraz nieprawidłowego udzielania ulg i zwolnień w podatku od środków transportowych, a także dopuszczenia do przedawnienia niepodatkowych dochodów budżetowych. Nieprawidłowości te stanowiły 15,39% wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości.

W gminach miejsko-wiejskich 10% wykazanych nieprawidłowości było związanych z nierozliczaniem lub nieprawidłowym rozliczaniem inkasentów z pobranych dochodów, zaś 8,33% dotyczyło niezachowania zasady powszechności opodatkowania podatkiem od środków transportowych oraz nieprzestrzegania tajemnicy skarbowej.

W gminach wiejskich, podobnie jak w gminach miejsko-wiejskich, najwięcej nieprawidłowości wynikało z nierozliczania lub nieprawidłowego rozliczania inkasentów z pobranych opłat, co stanowiło 10,22% wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości. Natomiast 7,53% z nich związanych było z nieprawidłowościami powstałymi podczas rozliczania nadpłat.

W kontrolowanych powiatach w tej kategorii dochodów budżetowych nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Podsumowując nieprawidłowości, jakie zostały wykazane we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w kategorii dochodów budżetowych, stwierdzono, że najwięcej z nich odnotowano w zakresie nierozliczania lub nieprawidłowego rozliczania inkasentów z pobranych opłat (10,04%), niezachowania zasady powszechności opodatkowania podatkiem od środków transportowych (7,72%) oraz nieprzestrzegania tajemnicy skarbowej (6,94%). W żadnej z kontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego nie wykazano uchybień w zakresie: niezachowania zasady powszechności opodatkowania podatkiem od nieruchomości; nieprowadzenia postępowania podatkowego w przypadku niezłożenia deklaracji na podatek od środków transportowych; nieprawidłowego

udzielania ulg i zwolnień w podatku rolnym oraz leśnym; nieprawidłowości przy pobieraniu opłat lokalnych oraz pobieraniu innych opłat lub ich niepobieraniu; nieprawidłowości dotyczących dochodów gromadzonych przez jednostki oświatowe na wydzielonym rachunku dochodów; nieprawidłowości przy ustalaniu cen za usługi użyteczności publicznej; nieegzekwowania kar umownych za niedotrzymanie terminów realizacji robót, dostaw lub usług oraz nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Oprócz zagadnień dotyczących dochodów budżetowych kontroli poddawano także wydatki budżetowe. W 2018 roku inspektorzy kontroli gospodarki finansowej stwierdzili 58 przypadków nieprawidłowości dotyczących wydatków i rozchodów, co stanowiło 7,41% wszystkich wykazanych nieprawidłowości.

W **tabeli 7** zestawiono nieprawidłowości stwierdzone w 2018 roku w województwie podkarpackim w zakresie wydatków budżetowych.

Z analizy danych zawartych w **tabeli 7** wynika, że liczba oraz rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości były zróżnicowane w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego. Tylko jeden przypadek nieprawidłowości wystąpił wśród gmin miejskich i dotyczył niezgodnego z obowiązującymi przepisami ustalania i wypłacania wynagrodzeń pracowników.

W skontrolowanych powiatach blisko 38% nieprawidłowości dotyczyło rozliczania kosztów podróży służbowych oraz nieprawidłowego naliczania lub nieterminowego przekazywania odpisów na ZFŚS. Ponadto w jednostkach tych wystąpił przypadek przekroczenia upoważnienia do dokonywania wydatków oraz przypadek niezgodnego z obowiązującymi przepisami ustalania i wypłacania wynagrodzeń pracowników.

W badanych gminach miejsko-wiejskich najwięcej nieprawidłowości dotyczyło rozliczania kosztów podróży służbowych (25%) oraz niezgodnego z obowiązującymi przepisami ustalania i wypłacania wynagrodzeń pracowników (25%). Ponadto blisko 17% spośród wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości w gminach miejsko-wiejskich wynikało z przekroczenia upoważnienia do dokonywania wydatków.

Podobny charakter miały nieprawidłowości wykazane w gminach wiejskich. Najwięcej, bo ponad 31% z nich to nieprawidłowości przy rozliczaniu kosztów podróży służbowych, 21,62% dotyczyło niezgodnego z obowiązującymi przepisami ustalania i wypłacania wynagrodzeń pracowników, a 13,51% związane było z nieopracowaniem programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, dokonywania wydatków na zadania nieobjęte programem profilaktyki.

Podsumowując ogół nieprawidłowości stwierdzonych wśród grupy wydatków budżetowych w odniesieniu do wszystkich skontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego, najwięcej uchybień stwierdzono w zakresie rozliczania podróży służbowych, co stanowi 31,03% wszystkich nieprawidłowości w kategorii wydatków budżetowych, jakie zostały wskazane podczas kontroli. Z kolei, 22,41% związane było z niezgodnym z obowiązującymi przepisami ustalaniem i wypłacaniem wynagrodzeń pracowników. Należy zaznaczyć, że w żadnej jednostce samorządu terytorialnego nie stwierdzono nieprawidłowości przy nali-

czaniu i wypłacaniu dodatków mieszkaniowych, wydatkowaniu środków pochodzących z dochodów gromadzonych przez jednostki oświatowe na wydzielonym rachunku dochodów, a także w zakresie ustalania i wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających dla nauczycieli oraz wykorzystania ZFŚS niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 roku *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych*[20] bądź z regulaminem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych obowiązującym w jednostce samorządu terytorialnego.

Czynności kontrolne obejmowały swoim zakresem także zagadnienia dotyczące zamówień publicznych. W województwie podkarpackim w 2018 roku w wydatkowaniu środków publicznych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – *Prawo zamówień publicznych*[21] stwierdzono 114 przypadków nieprawidłowości, co stanowiło 14,56% wszystkich stwierdzonych przypadków. Nieprawidłowości, które zostały wskazane podczas czynności kontrolnych, występowały zarówno na etapie przygotowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, jak i na etapie ich udzielania.

Nieprawidłowości te zostały zestawione w **tabeli 8**.

Z danych zawartych w **tabeli 8** wynika, że wśród poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego występuje zróżnicowanie stwierdzonych nieprawidłowości w ramach zagadnień dotyczących zamówień publicznych.

W kontrolowanych w 2018 roku powiatach 15% wszystkich nieprawidłowości związanych było z niewłaściwym określeniem przedmiotu zamówienia, a także dokonaniem zmiany zawartej umowy z naruszeniem przepisów prawa, natomiast 10% – z nieustaleniem lub niewłaściwym ustaleniem wartości zamówienia oraz brakiem lub niewłaściwą specyfikacją istotnych warunków zamówienia.

Wśród gmin miejskich wystąpiły pojedyncze przypadki: nieustalenia lub niewłaściwego ustalenia wartości zamówienia; nieprzestrzegania zasady zakazującej dzielenia zamówienia na części lub zaniżania jego wartości w celu uniknięcia stosowania ustawy lub procedur; niewłaściwego zastosowania trybu innego niż przetarg nieograniczony i ograniczony; nieprawidłowego określenia przedmiotu zamówienia; naruszenia obowiązku zamieszczania ogłoszeń o zamówieniu i o zawieraniu umowy; braku lub niewłaściwej specyfikacji istotnych warunków zamówienia; niewzywania wykonawców do uzupełnienia dokumentów i pełnomocnictw na zasadach wynikających z art. 26 ust. 3 ustawy – *Prawo zamówień publicznych*; zawarcia umowy niezgodnej ze specyfikacją i z treścią oferty wybranej w postępowaniu; nieprawidłowości w zakresie warunków udziału w postępowaniu; w zakresie dokumentów żądanych na potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu; w zakresie stosowania przesłanek wykluczenia wykonawcy oraz stosowania przesłanek odrzucenia oferty.

W skontrolowanych gminach miejsko-wiejskich ponad 14% wszystkich nieprawidłowości w zakresie zamówień publicznych dotyczyło niewłaściwego określenia przedmiotu zamówienia, natomiast 9,53% z nich – nieustalenia lub niewłaściwego ustalenia wartości zamówienia; wypłacania wynagrodzenia za robo-

[20] J.t.: DzU 2019, poz. 1352.
[21] J.t.: DzU 2019, poz. 1843.

ty, dostawy lub usługi bez potwierdzenia ich wykonania, protokołu odbioru; nieprzestrzegania zasady pisemności postępowania; nieprawidłowości w zakresie stosowania przesłanek odrzucenia oferty, a także w zakresie dokumentów żądanych na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu.

Natomiast w gminach wiejskich najwięcej przypadków stwierdzonych nieprawidłowości dotyczyło niesporządzenia lub nieprawidłowego sporządzenia protokołu postępowania (11,47% ogółu nieprawidłowości w tej grupie). Ponad 8% spośród nich zidentyfikowano w zakresie nieustalenia lub niewłaściwego ustalenia wartości zamówienia; nieprawidłowego sporządzenia ogłoszenia, a także nieprawidłowego określenia zasad wnoszenia wadium lub nieprawidłowości w zakresie zwrotu i zatrzymywania wadium.

Podsumowując nieprawidłowości, jakie zostały wskazane podczas czynności kontrolnych we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w obrębie zagadnień dotyczących zamówień publicznych, najwięcej przypadków nieprawidłowości stwierdzono w zakresie nieustalenia lub niewłaściwego ustalenia wartości zamówienia oraz nieprawidłowego określenia przedmiotu zamówienia (po 8,78% ogółu nieprawidłowości stwierdzonych w tej kategorii), a także niesporządzenia lub nieprawidłowego sporządzenia protokołu postępowania (7,02%). Ponadto w żadnej skontrolowanej jednostce samorządu terytorialnego nie wykazano uchybień dotyczących: niezłożenia oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie osoby wykonującej czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub niewyłączenie z postępowania osoby podlegającej wyłączeniu; nieprawidłowości w zakresie dokumentów potwierdzających spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego; prowadzenia negocjacji z oferentem po złożeniu oferty ostatecznej; nieuzasadnionego unieważnienia lub nieunieważnienia postępowania w przypadkach przewidzianych ustawą; nieuzasadnionego zawarcia umowy na czas dłuższy niż dopuszczony ustawą; nieprawidłowości przy ustalaniu lub wypłacaniu zaliczek; niezastosowania się do postanowień wyroku KIO; wypłacania wykonawcom robót, dostaw lub usług wynagrodzeń niezgodnie z umową; nieprawidłowości w zakresie zmian specyfikacji lub ogłoszenia, niezamieszczenia specyfikacji na stronie internetowej oraz nieprawidłowości w zakresie terminu składania ofert.

Naruszenie przepisów regulujących otrzymywanie oraz udzielanie dotacji przez JST, a także ich rozliczanie w 2018 roku na obszarze województwa podkarpackiego miało miejsce w 38 przypadkach.

Zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie rozliczania otrzymanych i udzielonych dotacji zawiera **tabela 9**.

Z analizy danych zestawionych w **tabeli 9** wynika, że we wszystkich rodzajach JST największy udział wśród stwierdzonych nieprawidłowości stanowiły te, które dotyczyły udzielania dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – odpowiednio: w powiatach i gminach miejskich 75%, w gminach miejsko-wiejskich 54,55%, a w gminach wiejskich 52,63% wszystkich nieprawidłowości stwierdzonych w obrębie tej kategorii. W gminach miejskich 25% nieprawidłowości dotyczyło nierozliczenia lub nieprawidłowego rozli-

czenia otrzymanych dotacji – nieprawidłowość ta wystąpiła jedynie w tej grupie JST. W pozostałych JST znaczny udział stanowiły także nieprawidłowości w zakresie nierozliczenia lub nieprawidłowego rozliczenia dotacji udzielonych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – odpowiednio: w powiatach 25%, w gminach wiejskich 21,05% i w gminach miejsko-wiejskich 18,18% ogółu nieprawidłowości stwierdzonych w tej grupie kontrolowanych zagadnień.

Przy analizie nieprawidłowości stwierdzonych we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w kategorii rozliczenia otrzymanych i udzielonych dotacji nasuwa się wniosek, że blisko 60% wszystkich nieprawidłowości dotyczyło zagadnień związanych z udzieleniem dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych. Natomiast ponad 18% z nich wynikało z nierozliczania lub nieprawidłowego rozliczania dotacji udzielonych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych. W żadnej z kontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie w 2018 roku kontrolowała również możliwości zadłużania się jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto kontroli poddano także obsługę tego zadłużenia, co zostało uregulowane przepisami o finansach publicznych. Ujawniono w tym zakresie 5 przypadków nieprawidłowości, które stwierdzono w kontrolowanych powiatach, gminach miejsko-wiejskich oraz wiejskich. Dotyczyły one wyłącznie Wieloletnich Prognoz Finansowych (WPF). Warto zaznaczyć, że w gminach miejskich nie odnotowano żadnych nieprawidłowości w kwestii zadłużenia JST.

Czynności kontrolne obejmowały także kwestie dotyczące gospodarki mieniem komunalnym, wśród których stwierdzono 34 przypadki nieprawidłowości. Naruszały one zasady gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz własność jednostek samorządu terytorialnego, określone w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 roku *o gospodarce nieruchomościami*[22].

W **tabeli 10** przedstawiono rodzaje nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie gospodarki mieniem w jednostkach samorządu terytorialnego w województwie podkarpackim w 2018 roku.

Na podstawie analizy danych zawartych w **tabeli 10** nasuwają się następujące wnioski: w skontrolowanych powiatach wystąpiła wyłącznie nieprawidłowość dotycząca nieprzestrzegania przepisów przy sprzedaży nieruchomości. Nieprawidłowość ta dominowała także w pozostałych JST i stanowiła 75% stwierdzonych nieprawidłowości w gminach miejsko-wiejskich, blisko 54% w gminach wiejskich i połowę nieprawidłowości w gminach miejskich.

W gminach miejskich wystąpiła także nieprawidłowość w zakresie nieprzestrzegania przepisów dotyczących nieruchomości oddawanych w użytkowanie wieczyste. Nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż i użytkowanie wieczyste rozdysponowaniu mienia komunalnego wykazano w gminach wiej-

[22] DzU 2020, poz. 65.

skich (30,77% ogółu nieprawidłowości w tej grupie) i gminach miejsko-wiejskich (25%).

Zestawiając nieprawidłowości, które zostały wskazane podczas czynności kontrolnych w kategorii gospodarki mieniem we wszystkich JST, ustalono, że największy udział wśród stwierdzonych nieprawidłowości stanowiło nieprzestrzeganie przepisów przy sprzedaży nieruchomości (58,83%). Natomiast 26,47% spośród wskazanych nieprawidłowości dotyczyło nieprzestrzegania przepisów przy innym niż sprzedaż i użytkowanie wieczyste rozdysponowaniu mienia komunalnego. W żadnej z kontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego nie stwierdzono uchybień w zakresie sporządzenia informacji o stanie mienia komunalnego oraz niesporządzenia lub nieprawidłowego sporządzenia planu wykorzystania zasobu nieruchomości.

Ostatnią kategorią zagadnień, które podlegały kontroli w jednostkach samorządu terytorialnego, były rozliczenia jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi. W 2018 roku w województwie podkarpackim stwierdzono zaledwie 6 przypadków nieprawidłowości, które stanowiły 0,77% ogólnej ich liczby. Należy zaznaczyć, że wszystkie ustalone uchybienia dotyczyły nieegzekwowania od kierowników jednostek organizacyjnych obowiązku przedkładania sprawozdań lub ustawowo wymaganych informacji o przebiegu wykonania planu finansowego, które powinny stanowić podstawę do dokonywanych rozliczeń. Nieprawidłowości te zostały stwierdzone tylko w gminach wiejskich i w powiecie. Zarówno w gminach miejsko-wiejskich, jak i miejskich, w ramach zagadnień dotyczących rozliczenia JST z jednostkami organizacyjnymi nie wskazano żadnych nieprawidłowości.

Rezultaty finansowe działalności kontrolnej RIO w Rzeszowie w 2018 roku

Wyniki kontroli prowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Rzeszowie zawierają nie tylko liczbę oraz rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości, ale również rezultaty finansowe, które zostały ujęte wartościowo. Obejmują one nieprawidłowości finansowe przedstawiające skalę finansową stwierdzonych uchybień, a także korzyści finansowe, które wynikły z realizacji lub potwierdzenia przyjęcia do realizacji przez kontrolowaną jednostkę wystosowanych wniosków pokontrolnych[23].

Podczas 61 przeprowadzonych w 2018 roku kontroli na terenie województwa podkarpackiego stwierdzono 783 różnego rodzaju nieprawidłowości dotyczące niewłaściwych działań jednostek na łączną kwotę 161 197 tys. złotych.

Zestawienie nieprawidłowości finansowych w poszczególnych grupach JST zawarto w **tabeli 11**.

Z przedstawionych danych wynika, że w skontrolowanych powiatach stwierdzono nieprawidłowości finansowe na kwotę 60 251 tys. zł, co stanowiło 37,38% ogółu nieprawidłowości finansowych. W gminach wiejskich wykazano nieprawidłowości finansowe na kwotę 50 536 tys. zł (31,35%), a w gminach

[23] Uchwała Nr 6/2006 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 28 września 2006 r. *w sprawie przyjęcia „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych".*

miejsko-wiejskich – 32 749 tys. zł (20,31%). Najmniejszy udział wśród ogółu nieprawidłowości finansowych stanowiły te, które wskazano w gminach miejskich – 10,96%, przy wartości 17 661 tys. złotych.

Strukturę nieprawidłowości finansowych według ich rodzajów przedstawiono na **wykresie 1**.

Wykres 1
Rodzaje nieprawidłowości finansowych stwierdzonych podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

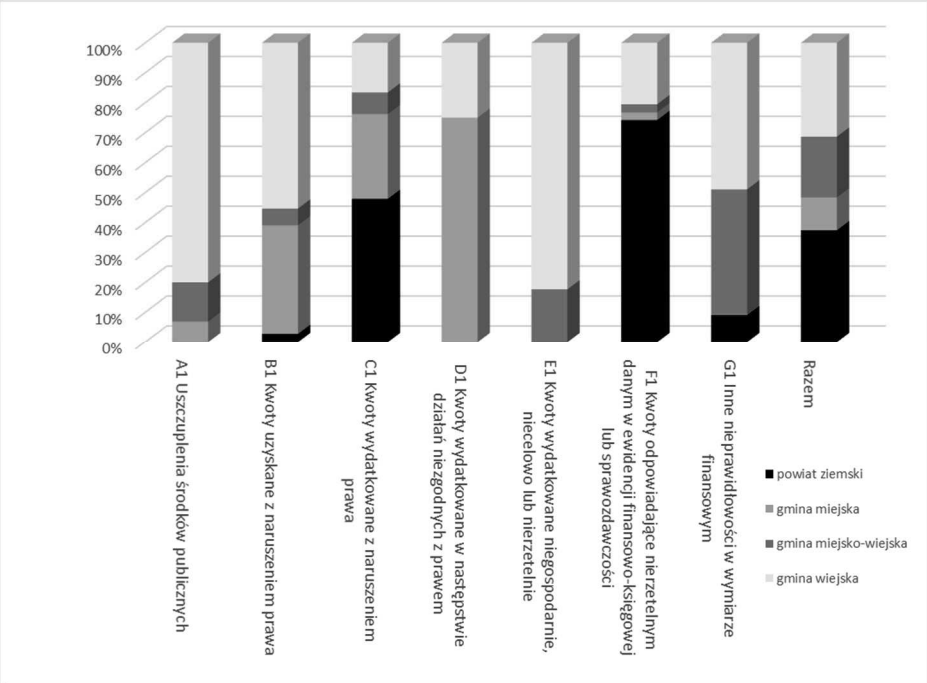

Źródło:
Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Z analizy wynika, że nieprawidłowości finansowe dotyczące uszczuplenia środków publicznych w kontrolowanych jednostkach samorządu terytorialnego w 2018 roku wyniosły 650 tys. zł i stanowiły zaledwie 0,40% ogółu nieprawidłowości finansowych. Wśród poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego największy ich udział wystąpił w gminach wiejskich i wynosił 80%. W powiatach nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Kwoty uzyskane z naruszeniem prawa w 2018 roku sięgały 1 343 tys. zł, co stanowiło 0,83% wszystkich nieprawidłowości finansowych. Ponad 55% tej kwoty wykazano w gminach wiejskich, a 36,29% w gminach miejskich.

Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa w 2018 roku wynosiły 56 745 tys. zł, a ich udział to ponad 35% ogólnej wartości stwierdzonych nieprawidłowości finansowych. Najwięcej, bo blisko 48% to kwoty zidentyfikowane w po-

wiatach, zaś najmniejszy ich udział odnotowano w gminach miejsko-wiejskich (7,21%).

Kwoty wydatkowane w następstwie działań niezgodnych z prawem sięgały 8 tys. zł, co stanowiło zaledwie 0,01% ogółu nieprawidłowości finansowych. Stwierdzono je w gminach miejskich (75%) oraz gminach wiejskich (25%).

Kwoty wydatkowane niegospodarnie, niecelowo lub nierzetelnie osiągnęły wartość 199 tys. zł, a udział ich w całej strukturze nieprawidłowości był równy 0,12%. Wykazane nieprawidłowości w tej kategorii wystąpiły tylko w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich – odpowiednio: 82,32% i 17,68%.

Kolejną kategorią w grupie nieprawidłowości finansowych były kwoty odpowiadające nierzetelnym danym w ewidencji finansowo-księgowej lub sprawozdawczości, których wartość w kontrolowanym roku wyniosła 36 485 tys. zł i stanowiła 22,64% całej wartości nieprawidłowości finansowych. Ponad 74% tej kwoty stwierdzono w powiatach, a 20,51% w gminach wiejskich.

Ostatnią grupą są inne nieprawidłowości o wymiarze finansowym. Ich wartość wyniosła 65 768 tys. zł i obejmowała ponad 40% ogółu nieprawidłowości finansowych. W gminach wiejskich ich udział stanowił 48,97%, a w gminach miejsko-wiejskich – 41,75%.

Realizacja czynności kontrolnych w 2018 roku skutkowała nie tylko ujawnieniem nieprawidłowości w działalności jednostek samorządu terytorialnego, ale także przyniosła korzyści finansowe zarówno jednostkom, jak i ich społecznościom. Ogólna kwota 35 tys. zł wystąpiła wyłącznie w gminach miejskich. Korzyść ta została ujęta w grupie innych nieutraconych pożytków finansowych.

Podsumowanie

W 2018 roku w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie województwa podkarpackiego inspektorzy kontroli gospodarki finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie przeprowadzili 61 kontroli, w tym 47 kontroli kompleksowych, 6 problemowych, 7 sprawdzających wykonanie wniosków pokontrolnych oraz jedną kontrolę doraźną. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono 783 przypadki nieprawidłowości w gospodarce finansowej kontrolowanych JST. Najwięcej z nich dotyczyło wykonania budżetu (43,29% ogółu wykazanych nieprawidłowości), 20,82% nieprawidłowości wskazano w zakresie księgowości i sprawozdawczości, 14,56% – zamówień publicznych, natomiast 10,73% wynikało z uchybień w zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych. Ponadto podczas kontroli wykazano rezultaty finansowe na łączna kwotę 161 232 tys. zł, z czego nieprawidłowości finansowe wynosiły 161 197 tys. zł, a korzyści finansowe 35 tys. złotych.

dr inż. MAGDALENA KILAR – starszy inspektor w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie

Tabela 1
Kontrole przeprowadzone przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Rzeszowie w jednostkach samorządu terytorialnego na obszarze województwa podkarpackiego w 2018 roku.

Jednostka samorządu terytorialnego	Przeprowadzone kontrole											
	Ogółem		Stwierdzone nieprawidłowości		Kompleksowe		Problemowe		Doraźne		Sprawdzające	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Powiat ziemski	7	11,47	57	7,28	7	14,89	0	0	0	0	0	0,00
Gmina miejska	4	6,56	43	5,49	2	4,26	2	33,33	0	0	0	0,00
Gmina miejsko-wiejska	14	22,95	161	20,56	10	21,28	2	33,33	0	0	2	28,57
Gmina wiejska	36	59,02	522	66,67	28	59,57	2	33,33	1	100,00	5	71,43
Razem	61	100,00	783	100,00	47	100,00	6	100,00	1	100,00	7	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 2
Rodzaje oraz struktura nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku przeprowadzonych w 2018 roku kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie.

Wyszczególnienie	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Ogółem	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ustalenia ogólnoorganizacyjne	6	10,53	5	11,63	19	11,80	54	10,35	84	10,73
Księgowość i sprawozdawczość	13	22,81	4	9,30	30	18,64	116	22,22	163	20,82
Budżet JST, w tym:	10	17,54	16	37,21	75	46,58	238	45,59	339	43,29
– ogólne zagadnienia dotyczące planowania i wykonania budżetu	2	20,00	2	12,50	3	4,00	15	6,30	22	6,49
– dochody budżetowe	0	0,00	13	81,25	60	80,00	186	78,15	259	76,40
– wydatki budżetowe	8	80,00	1	6,25	12	16,00	37	15,55	58	17,11
Zamówienia publiczne	20	35,09	12	27,91	21	13,04	61	11,69	114	14,56
Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji	4	7,02	4	9,30	11	6,83	19	3,64	38	4,85
Dług publiczny	1	1,75	0	0,00	1	0,62	3	0,57	5	0,64
Gospodarka mieniem	2	3,51	2	4,65	4	2,49	26	4,98	34	4,34
Rozliczenia JST z jednostkami organizacyjnymi	1	1,75	0	0,00	0	0,00	5	0,96	6	0,77
Ogółem	57	100,00	43	100,00	161	100,00	522	100,00	783	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 3
Ustalenia ogólnoorganizacyjne – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Ustalenia ogólnoorganizacyjne										
1.	brak lub niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości (w tym np. zakładowego planu kont, wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, dokumentacji systemu przetwarzania)	0	0	2	40,00	3	15,79	5	9,26	10	11,90
2.	brak lub nieprzestrzeganie mechanizmów kontroli zarządczej	3	50,00	1	20,00	7	36,84	20	37,04	31	36,91
3.	niewykonanie wniosków pokontrolnych	1	16,67	0	0,00	5	26,31	14	25,93	20	23,81
4.	nieokreślenie formy organizacyjno-prawnej jednostek organizacyjnych	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	nieprawidłowe zorganizowanie wspólnej obsługi finansowo-księgowej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	nieudzielenie kierownikom jednostek organizacyjnych pełnomocnictw do jednoosobowego działania	1	16,67	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1,19

7.	nieprawidłowości organizacyjne dot. instytucji kultury (np. nieprawidłowe prowadzenie rejestru, forma gospodarki finansowej)	0	0,00	1	20,00	0	0,00	2	3,70	3	3,57
8.	zaniechanie bądź nieprawidłowe prowadzenie audytu w jednostce do tego zobowiązanej	1	16,67	0	0,00	0	0,00	1	1,85	2	2,38
9.	zatrudnienie na stanowisku skarbnika/głównego księgowego osoby niespełniającej wymagań wynikających z ustawy *o finansach publicznych*	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	3,70	2	2,38
10.	nieprawidłowości przy zatrudnianiu pracowników samorządowych (np. pełniących funkcje kierownicze m.in. sekretarza, głównego księgowego)	0	0,00	0	0,00	2	10,53	2	3,70	4	4,76
11.	nieprzestrzeganie instrukcji kancelaryjnej (np. brak daty wpływu)	0	0,00	1	20,00	2	10,53	8	14,82	11	13,10
12.	inne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Razem	6	100,00	5	100,00	19	22,62	54	100,00	84	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 4
Księgowość i sprawozdawczość – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Księgowość i sprawozdawczość										
1.	nieprowadzenie wszystkich wymaganych ksiąg rachunkowych (w tym np. dziennika, kont ksiąg pomocniczych, zestawień obrotów i sald itp.)	1	7,69	0	0,00	1	3,33	2	1,72	4	2,45
2.	nieprawidłowe prowadzenie ksiąg rachunkowych (w tym np. dziennika, kont ksiąg pomocniczych, zestawień obrotów i sald)	0	0,00	0	0,00	3	10,00	7	6,03	10	6,14
3.	nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych (w tym np. wykazanie należności albo zobowiązań nieistniejących lub przedawnionych) – istotne (zawiadomienia – art. 77 u.o.r.)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,86	1	0,61
4.	nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych – nieistotne (nie kierowano zawiadomień – art. 77 u.o.r.)	2	15,38	1	25,00	4	13,34	5	4,31	12	7,36
5.	niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych	0	0,00	1	25,00	1	3,33	4	3,45	6	3,68

6.	niesprawdzalne prowadzenie ksiąg rachunkowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	1,72	2	1,23
7.	księgowanie dowodów niespełniających wymogów ustawy *o rachunkowości*	0	0,00	0	0,00	1	3,33	2	1,72	3	1,84
8.	niezgodność sald kont analitycznych z syntetycznymi	0	0,00	0	0,00	1	3,33	2	1,72	3	1,84
9.	ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania systematyki	0	0,00	0	0,00	1	3,33	4	3,45	5	3,07
10.	ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania chronologii zapisów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	ewidencjonowanie operacji gospodarczych na kontach nieprzewidzianych w zakładowym planie kont	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	2,59	3	1,84
12.	nieprawidłowa archiwizacja, ochrona dokumentów księgowych, programów komputerowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,86	1	0,61
13.	nieprowadzenie lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji prawnego zaangażo-wania wydatków budżetowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
14.	poprawianie błędów w dowodach lub zapisów w księgach rachunkowych niezgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	1,72	2	1,23
15.	nieprawidłowe stosowanie klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków	1	7,69	2	50,00	7	23,34	16	13,80	26	15,95

16.	niesporządzanie wszystkich wymaganych sprawozdań	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
17.	nieterminowe przekazanie sprawozdań	2	15,38	0	0,00	1	3,33	2	1,72	5	3,07
18.	nieprawidłowe sporządzanie sprawozdań	3	23,08	0	0,00	5	16,68	16	13,80	24	14,73
19.	nieujmowanie w ewidencji wszystkich zobowiązań jednostki	0	0,00	0	0,00	1	3,33	4	3,45	5	3,07
20.	nieujmowanie w ewidencji wszystkich należności jednostki	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,86	1	0,61
21.	nierzetelne lub nieprawidłowe ewidencjonowanie operacji gotówkowych (niebieżące, nierzetelne, niesprawdzalne prowadzenie raportów kasowych), niesporządzanie raportów mimo występowania obrotu gotówką	1	7,69	0	0,00	1	3,33	6	5,17	8	4,91
22.	realizowanie zapłaty na podstawie dowodów niespełniających wymogów prawidłowego dowodu księgowego, niesprawdzonych merytorycznie, rachunkowo, niezatwierdzonych do wypłaty	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	3,45	4	2,45
23.	wypłata gotówki osobom nieupoważnionym lub bez pokwitowania	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
24.	nieprzeprowadzanie kontroli gospodarki kasowej (np. niesprawdzanie raportów)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	3,45	4	2,45
25.	niezgodność rzeczywistego stanu gotówki z ewidencyjnym (niedo-bór lub nadwyżka gotówki w kasie)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

26.	nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie kosztów inwestycji, nieprzeniesienie na stan środków trwałych zrealizowanych inwestycji	0	0,00	0	0,00	1	3,33	8	6,90	9	5,52
27.	nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji	3	23,08	0	0,00	2	6,67	17	14,66	22	13,50
28.	nieprawidłowa wycena aktywów lub pasywów (np. nieuprawniona aktualizacja, nieprawidłowe umorzenia)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	2,59	3	1,84
29.	inne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Razem	13	100,00	4	100,00	30	100,00	116	100,00	163	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 5
Ogólne zagadnienia dotyczące planowania i wykonania budżetu – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Budżet jednostki samorządu terytorialnego										
	Ogólne zagadnienia dotyczące planowania i wykonania budżetu										
1.	niesporządzanie lub nieprawidłowe sporządzanie planów finansowych, nieaktualizowanie tych planów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	13,33	2	9,09
2.	nieprzekazywanie jednostkom organizacyjnym informacji niezbędnych do opracowania ich planów finansowych oraz informacji o zmianach planu dochodów i wydatków wprowadzanych w toku wykonywania budżetu	0	0,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	1	4,55
3.	dokonanie zmian w planie finansowym bez upoważnienia lub z przekroczeniem zakresu upoważnienia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

4.	niedozwolone finansowanie budżetu danego roku (np. ratą części oświatowej subwencji na rok następny, środkami ZFŚS, depozytowymi)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	13,33	2	9,09
5.	pokrywanie wydatków bezpośrednio z uzyskanych dochodów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	6,67	1	4,55
6.	nieterminowe regulowanie zobowiązań	2	100,00	1	50,00	3	100,00	10	66,67	16	72,72
7.	inne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Razem	2	100,00	2	100,00	3	100,00	15	100,00	22	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 6
Dochody budżetowe – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Dochody budżetowe										
1.	nieujęcie w budżecie wszystkich źródeł dochodów, w tym dotacji	0	0	0	0,00	2	3,33	2	1,08	4	1,54
2.	niezachowanie zasady powszechności opodatkowania – podatek od nieruchomości	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	niezachowanie zasady powszechności opodatkowania – podatek rolny	0	0	0	0,00	0	0,00	1	0,54	1	0,39
4.	niezachowanie zasady powszechności opodatkowania – podatek leśny	0	0	0	0,00	0	0,00	1	0,54	1	0,39
5.	niezachowanie zasady powszechności opodatkowania – podatek od środków transportowych	0	0	2	15,39	5	8,33	13	6,99	20	7,72
6.	nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych – podatek od nieruchomości	0	0	1	7,69	3	5,00	4	2,15	8	3,09
7.	nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych – podatek rolny	0	0	0	0,00	2	3,33	6	3,23	8	3,09

8.	nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych – podatek leśny	0	0	0	0,00	3	5,00	5	2,69	8	3,09
9.	nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych – podatek od środków transportowych	0	0	0	0,00	3	5,00	8	4,30	11	4,25
10.	ustalanie lub określanie wysokości zobowiązania podatkowego niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub uchwałami rady gminy – podatek od nieruchomości	0	0	1	7,69	3	5,00	5	2,69	9	3,47
11.	ustalanie lub określanie wysokości zobowiązania podatkowego niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub uchwałami rady gminy – podatek rolny	0	0	0	0,00	0	0,00	1	0,54	1	0,39
12.	ustalanie lub określanie wysokości zobowiązania podatkowego niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub uchwałami rady gminy – podatek leśny	0	0	0	0,00	0	0,00	5	2,69	5	1,93
13.	ustalanie lub określanie wysokości zobowiązania podatkowego niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub uchwałami rady gminy – podatek od środków transportowych	0	0	1	7,69	4	6,66	8	4,30	13	5,02
14.	dokonywanie przypisu podatków mimo niedoręczenia decyzji wymiarowych lub niezłożenia deklaracji podatkowych	0	0	0	0,00	2	3,33	3	1,61	5	1,93

15.	nieprowadzenie postępowania podatkowego w przypadku niezłożenia deklaracji – podatek od nieruchomości	0	0	1	7,69	1	1,67	3	1,61	5	1,93
16.	nieprowadzenie postępowania podatkowego w przypadku niezłożenia deklaracji – podatek rolny	0	0	0	0,00	0	0,00	1	0,54	1	0,39
17.	nieprowadzenie postępowania podatkowego w przypadku niezłożenia deklaracji – podatek leśny	0	0	0	0,00	0	0,00	6	3,23	6	2,32
18.	nieprowadzenie postępowania podatkowego w przypadku niezłożenia deklaracji – podatek od środków transportowych	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
19.	nieprawidłowe udzielanie ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości	0	0	0	0,00	0	0,00	3	1,61	3	1,06
20.	nieprawidłowe udzielanie ulg i zwolnień w podatku rolnym	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
21.	nieprawidłowe udzielanie ulg i zwolnień w podatku leśnym	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
22.	nieprawidłowe udzielanie ulg i zwolnień w podatku od środków transportowych	0	0	2	15,39	3	5,00	9	4,84	14	5,41
23.	nieprzestrzeganie przepisów *Ordynacji podatkowej* przy udzielaniu ulg w zapłacie podatków – podatek od nieruchomości	0	0	0	0,00	3	5,00	4	2,15	7	2,70

24.	nieprzestrzeganie przepisów *Ordynacji podatkowej* przy udzielaniu ulg w zapłacie podatków – podatek rolny	0	0	0	0,00	0	0,00	2	1,08	2	0,77
25.	nieprzestrzeganie przepisów *Ordynacji podatkowej* przy udzielaniu ulg w zapłacie podatków – podatek leśny	0	0	0	0,00	2	3,33	4	2,15	6	2,32
26.	nieprzestrzeganie przepisów *Ordynacji podatkowej* przy udzielaniu ulg w zapłacie podatków – podatek od środków transportowych	0	0	0	0,00	1	1,67	9	4,84	10	3,86
27.	nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie inkasentów z pobranych dochodów	0	0	1	7,69	6	10,00	19	10,22	26	10,04
28.	niewłaściwe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (zaległości z tytułu podatków i opłat)	0	0	1	7,69	0	0,00	3	1,61	4	1,54
29.	nieprawidłowości przy rozliczaniu nadpłat (*Ordynacja podatkowa*)	0	0	0	0,00	1	1,67	14	7,53	15	5,79
30.	niepobieranie lub pobieranie w nieprawidłowej wysokości odsetek od nieterminowych wpłat należności budżetowych (w tym nieprzerachowywanie dokonanych bez odsetek wpłat zaległości podatkowych na należność główną i odsetki za zwłokę)	0	0	0	0,00	3	5,00	10	5,38	13	5,02
31.	nieprawidłowości przy pobieraniu opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0	0,00	1	1,67	2	1,08	3	1,06

32.	niewydawanie decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadkach ustawowych	0	0	0	0,00	0	0,00	3	1,61	3	1,06
33.	nieustalanie, albo ustalanie lub pobieranie dochodów z majątku w sposób niezgodny z przepisami prawa lub zawartymi umowami	0	0	0	0,00	0	0,00	1	0,54	1	0,39
34.	niepodejmowanie czynności zmierzających do wyegzekwowania dochodów niepodatkowych	0	0	0	0,00	1	1,67	2	1,08	3	1,06
35.	nieprawidłowe umarzanie, odraczanie i rozkładanie na raty niepodatkowych należności budżetowych	0	0	0	0,00	1	1,67	1	0,54	2	0,77
36.	dopuszczenie do przedawnienia podatkowych dochodów budżetowych	0	0	0	0,00	0	0,00	2	1,08	2	0,77
37.	dopuszczenie do przedawnienia niepodatkowych dochodów budżetowych	0	0	2	15,39	3	5,00	10	5,38	15	5,79
38.	wykazywanie w sprawozdaniach nieprawidłowych skutków udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych	0	0	0	0,00	1	1,67	3	1,61	4	1,54
39.	nieprawidłowości przy pobieraniu opłat lokalnych	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
40.	nieprawidłowości przy pobieraniu opłaty skarbowej	0	0	0	0,00	1	1,67	0	0,00	1	0,39

41.	nieprawidłowości przy pobieraniu innych opłat (np. renty planistycznej, opłaty adiacenckiej) lub ich niepobieranie	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
42.	nieprawidłowości dotyczące dochodów gromadzonych przez jednostki oświatowe na wydzielonym rachunku dochodów	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
43.	nieprawidłowości przy ustalaniu cen za usługi użyteczności publicznej (dostawa wody, ciepła)	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
44.	nieegzekwowanie kar umownych za niedotrzymanie terminów realizacji robót, dostaw lub usług	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
45.	nieprzestrzeganie tajemnicy skarbowej	0	0	1	7,69	5	8,33	12	6,45	18	6,94
46.	nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
47.	inne	0	0	0	0,00	0	0,00	1	0,54	1	0,39
	Razem	0	100,00	13	100,00	60	100,00	186	100,00	259	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 7
Wydatki budżetowe – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Wydatki budżetowe										
1.	przekroczenie upoważnienia do zaciągania zobowiązań	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	5,41	2	3,45
2.	przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków (w tym dokonanie ich bez podstawy prawnej z przekroczeniem planu)	1	12,50	0	0,00	2	16,68	3	8,10	6	10,35
3.	niezgodne z obowiązującymi przepisami ustalanie i wypłacanie wynagrodzeń pracowników	1	12,50	1	100,00	3	25,00	8	21,62	13	22,41
4.	wypłacanie diet radnym lub sołtysom niezgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym wypłacanie ich, mimo niezłożenia wymaganych oświadczeń	0	0,00	0	0,00	1	8,33	0	0,00	1	1,72
5.	nieterminowe opłacanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	2,70	1	1,72

6.	nieopracowanie programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, dokonywanie wydatków na zadania nieobjęte programem profilaktyki	0	0,00	0	0,00	1	8,33	5	13,51	6	10,35
7.	nieprawidłowości przy rozliczaniu kosztów podróży służbowych	3	37,50	0	0,00	3	25,00	12	32,43	18	31,03
8.	nieprawidłowe naliczanie lub nieterminowe przekazywanie odpisów na ZFŚS	3	37,50	0	0,00	1	8,33	2	5,41	6	10,35
9.	wykorzystanie środków ZFŚS niezgodnie z przepisami ustawy lub regulaminem	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	brak kontrasygnaty skarbnika na zawieranych umowach	0	0,00	0	0,00	1	8,33	2	5,41	3	5,17
11.	nieprawidłowości przy naliczaniu i wypłacaniu dodatków mieszkaniowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
12.	nieprawidłowości przy wydatkowaniu środków pochodzących z dochodów gromadzonych przez jednostki oświatowe na wydzielonym rachunku dochodów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
13.	nieprawidłowości w zakresie ustalania i wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających dla nauczycieli	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
14.	nieprawidłowości związane z funduszem sołeckim	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	5,41	2	3,45
	Razem	8	100,00	1	100,00	12	100,00	37	100,00	58	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 8
Zamówienia publiczne – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Zamówienia publiczne										
1.	nieprzestrzeganie zasady powszechności stosowania ustawy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	6,56	4	3,51
2.	nieustalenie lub niewłaściwe ustalenie wartości zamówienia	2	10,00	1	8,33	2	9,53	5	8,20	10	8,78
3.	nieprzestrzeganie zasady zakazującej dzielenia zamówienia na części lub zaniżenia jego wartości, w celu uniknięcia stosowania ustawy lub procedur	0	0,00	1	8,33	0	0,00	2	3,28	3	2,63
4.	niewłaściwe zastosowanie trybu innego niż przetarg nieograniczony i ograniczony	0	0,00	1	8,33	1	4,76	3	4,92	5	4,39
5.	nieprawidłowe określenie przedmiotu zamówienia	3	15,00	1	8,33	3	14,27	3	4,92	10	8,78
6.	niezłożenie oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie osoby wykonującej czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub niewyłączenie z postępowania osoby podlegającej wyłączeniu	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

7.	naruszenie obowiązku zamieszczania ogłoszeń o zamówieniu i o zawarciu umowy	0	0,00	1	8,33	0	0,00	0	0,00	1	0,88
8.	nieprawidłowe sporządzenie ogłoszenia (np. niekompletna treść, różnice pomiędzy treścią ogłoszeń zamieszczonych w różnych miejscach)	1	5,00	0	0,00	1	4,76	5	8,20	7	6,14
9.	nieprawidłowości w zakresie zmian specyfikacji lub ogłoszenia (np. nieprzedłużenie terminu składania ofert, dokonanie zmian jedynie w specyfikacji)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	niezamieszczenie specyfikacji na stronie internetowej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	nieprawidłowości w zakresie terminu składania ofert (wyznaczenie krótszego niż minimalny, nieprzedłużenie)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
12.	brak lub niewłaściwa specyfikacja istotnych warunków zamówienia (np. treść niekompletna lub niezgodna z przepisami ustawy)	2	10,00	1	8,33	0	0,00	3	4,92	6	5,26
13.	nieprawidłowości w zakresie warunków udziału w postępowaniu (np. niezamieszczenie w ogłoszeniu i specyfikacji warunków, opisu sposobu dokonywania oceny ich spełniania, warunki nieproporcjonalne lub niezwiązane z przedmiotem zamówienia)	0	0,00	1	8,33	0	0,00	3	4,92	4	3,51

14.	nieprawidłowości w zakresie dokumentów żądanych na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu (np. nieżądanie dokumentów, bezpodstawne żądanie dokumentów)	1	5,00	1	8,33	2	9,53	2	3,28	6	5,26
15.	nieprawidłowości w zakresie dokumentów potwierdzających spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego (np. żądanie dokumentów bez opisania wymogów)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
16.	niewzywanie wykonawców do uzupełnienia dokumentów i pełnomocnictw na zasadach wynikających z art. 26 ust. 3 ustawy	1	5,00	1	8,33	1	4,76	3	4,92	6	5,26
17.	nieprawidłowe określenie kryteriów oceny oferty	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	3,28	2	1,75
18.	nieprawidłowe określenie zasad wnoszenia wadium lub nieprawidłowości w zakresie zwrotu i zatrzymywania wadium (np. nieterminowy zwrot, niezatrzymanie lub bezpodstawne zatrzymanie)	1	5,00	0	0,00	1	4,76	5	8,20	7	6,14
19.	nieprawidłowości w zakresie stosowania przesłanek wykluczenia wykonawcy (niewykluczenie, bezpodstawne wykluczenie)	1	5,00	1	8,33	1	4,76	0	0,00	3	2,63

20.	nieprawidłowości w zakresie stosowania przesłanek odrzuce-nia oferty (nieodrzucenie, bezpodstawne odrzucenie)	1	5,00	1	8,33	2	9,53	2	3,28	6	5,26
21.	nieprawidłowości w zakresie informowania o wynikach postępowania	1	5,00	0	0,00	0	0,00	4	6,56	5	4,39
22.	niesporządzenie lub nieprawidłowe sporządzenie protokołu postępowania	1	5,00	0	0,00	0	0,00	7	11,47	8	7,02
23.	prowadzenie negocjacji z oferentem po złożeniu oferty ostatecznej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
24.	nieprawidłowości w zakresie dokonywania poprawek w ofercie na zasadach wynikających z art. 87 ust. 2 (niedokonanie, bezpodstawne dokonanie, nieprawidłowe dokonanie)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1,63	1	0,88
25.	nieuzasadnione unieważnienie lub nieunieważnienie postępowania w przypadkach przewidzianych ustawą	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
26.	nieprzestrzeganie terminu zawarcia umowy	1	5,00	0	0,00	1	4,76	1	1,63	3	2,63
27.	zawarcie umowy niezgodnej ze specyfikacją i z treścią oferty wybranej w postępowaniu	1	5,00	1	8,33	0	0,00	1	1,63	3	2,63
28.	dokonanie zmiany zawartej umowy z naruszeniem przepisów prawa	3	15,00	0	0,00	1	4,76	0	0,00	4	3,51
29.	nieuzasadnione zawarcie umowy na czas dłuższy niż dopuszczony ustawą	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

30.	nieprawidłowości przy ustalaniu, pobieraniu lub zwrocie zabezpieczenia należytego wykonania umowy	0	0,00	0	0,00	1	4,76	2	3,28	3	2,63
31.	nieprawidłowości przy ustalaniu lub wypłacaniu zaliczek	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
32.	nieprawidłowości w zakresie zawiadamiania Prezesa UZP	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	4,92	3	2,63
33.	niezastosowanie się do postanowień wyroku KIO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
34.	wypłacanie wynagrodzenia za roboty, dostawy lub usługi bez potwierdzenia ich wykonania, protokołu odbioru	0	0,00	0	0,00	2	9,53	0	0,00	2	1,75
35.	wypłacanie wykonawcom robót, dostaw lub usług wynagrodzeń niezgodnie z umową	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
36.	nieprzestrzeganie zasady pisemności postępowania	0	0,00	0	0,00	2	9,53	0	0,00	2	1,75
37	inne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Razem	20	100,00	12	100,00	21	100,00	61	100,00	114	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 9
Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji										
1.	nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (np. niestosowanie wymaganych trybów itp.)	3	75,00	3	75,00	6	54,55	10	52,63	22	57,90
2.	nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom zaliczanym do sektora finansów publicznych	0	0,00	0	0,00	1	9,09	1	5,26	2	5,26
3.	nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	1	25,00	0	0,00	2	18,18	4	21,05	7	18,42
4.	nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom zaliczanym do sektora finansów publicznych	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	10,53	2	5,26
5.	wykorzystywanie dotacji celowych niezgodnie z przeznaczeniem	0	0,00	0	0,00	1	9,09	0	0,00	1	2,63

6.	nierozliczenie lub nieprawidłowe rozliczenie otrzymanych dotacji	0	0,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	1	2,63
7.	nieodprowadzenie, nieterminowe odprowadzenie lub odprowadzenie w nieprawidłowej wysokości dochodów związanych z realizacją zadań zleconych	0	0,00	0	0,00	1	9,09	2	10,53	3	7,90
8.	nieprawidłowości w zakresie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	inne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Razem	4	100,00	4	100,00	11	100,00	19	100,00	38	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 10
Gospodarka mieniem – nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Lp.	Nieprawidłowości	Powiat ziemski		Gmina miejska		Gmina miejsko-wiejska		Gmina wiejska		Razem	
		Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%	Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości	%
	Gospodarka mieniem										
1.	nieprzestrzeganie przepisów przy sprzedaży nieruchomości	2	100,00	1	50,00	3	75,00	14	53,84	20	58,83
2.	nieprzestrzeganie przepisów dotyczących nieruchomości oddawanych w użytkowanie wieczyste (np. ustanowienie prawa, aktualizowanie opłat, stawki itp.)	0	0,00	1	50,00	0	0,00	1	3,85	2	5,88
3.	nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż i użytkowanie wieczyste rozdysponowaniu mienia komunalnego (najem, dzierżawa, trwały zarząd itp.)	0	0,00	0	0,00	1	25,00	8	30,77	9	26,47
4.	niesporządzenie lub nieprawidłowe sporządzenie planu wykorzystania zasobu nieruchomości	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	nieprowadzenie lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji zasobu nieruchomości	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	3,84	1	2,94
6.	niepodjęcie uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	7,69	2	5,88

7.	nieprawidłowe sporządzenie informacji o stanie mienia komunalnego	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	inne	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Razem	2	100,00	2	100,00	4	100,00	26	100,00	34	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

Tabela 11
Nieprawidłowości finansowe w jednostkach samorządu terytorialnego stwierdzone podczas kontroli RIO w Rzeszowie w 2018 roku.

Jednostka samorządu terytorialnego	Nieprawidłowości finansowe	
	Wartość [tys. zł]	Struktura %
Powiat	60 251	37,38
Gmina miejska	17 661	10,96
Gmina miejsko-wiejska	32 749	20,31
Gmina wiejska	50 536	31,35
Razem	161 197	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Rzeszowie.

ADAM CZUDEC

Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu w 2018 roku

W 2018 roku jednostki samorządu terytorialnego w Polsce miały do dyspozycji znacznie większą kwotę dochodów budżetowych w porównaniu z rokiem poprzednim (wzrost o 9,6%, a po uwzględnieniu inflacji – o 8%)[1]. Był to zatem kolejny rok dość znaczącego wzrostu dochodów samorządowych, które w 2018 roku sięgały 66,3% poziomu dochodów uzyskiwanych przez budżet państwa. Największy przyrost dochodów nastąpił w przypadku województw samorządowych (o 14,8%), powiaty powiększyły dochody o 10,1%, samorządy gmin – o 9,2%, a miasta na prawach powiatu – o 8,6%. Największą część dochodów samorządowych tworzyły dochody własne (49,3% ogólnej kwoty dochodów jednostek samorządowych), które w 2018 roku wzrosły o 9,5%, dotacje celowe miały 28,3% udziału w dochodach ogółem, a subwencja ogólna – 22,4%, przy czym kwota dotacji wzrosła o 14,5%, a subwencja ogólna była o 4% wyższa niż w roku poprzednim. Warto jeszcze zauważyć, że w strukturze dotacji celowych bardzo duży udział miały środki na wykonanie przez samorządy gmin i miast na prawach powiatu zadania zleconego na wypłatę świadczeń wychowawczych „Rodzina 500+" (31,9% ogólnej kwoty dotacji celowych i 51,9% dotacji na zadania zlecone).

Rosnącym dochodom samorządowym w 2018 roku towarzyszył wzrost ich zadłużenia, co oznaczało odwrócenie utrzymującej się w trzech latach wcześniejszych tendencji do corocznego spadku długu jednostek samorządowych. Wielkość zadłużenia ogółem zwiększyła się w stosunku do roku ubiegłego o 10,4%, a relacja zobowiązań do dochodów wyniosła 30,2%. W przypadku gmin kwota długu wzrosła o 21,2%, miast na prawach powiatu – o 6,5%, zadłużenie powiatów wzrosło o 14,9% i tylko w przypadku województw samorządowych zadłużenie zmniejszyło się o 1,8%.

Podobnie jak w latach poprzednich, sytuacja finansowa samorządów była dość mocno zróżnicowana regionalnie. Statystycznie najwyższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca miały województwa: mazowieckie (7870 zł) i pomorskie (7017 zł), natomiast najniższą kwotą dochodów budżetowych dysponowały w 2018 roku samorządy województw: śląskiego (6004 zł), łódzkiego (6077 zł) i opolskiego (6090 zł).

Wskaźnik dochodów budżetowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w przypadku samorządów na Podkarpaciu, wynosił 6459 zł, co dawało szóste

[1] Wszystkie dane liczbowe dotyczące finansów jednostek samorządu terytorialnego w Polsce pochodzą ze „Sprawozdania z działalności Regionalnych Izb Obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2018 roku", Krajowa Rada RIO, Warszawa 2019.

miejsce wśród ogółu województw w Polsce, a ich poziom był niewiele niższy od przeciętnego dla Polski (6556 zł). Dla porównania, w 1999 roku podkarpackie samorządy zajmowały 12 miejsce w kraju pod względem poziomu dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, a różnica w stosunku do wielkości przeciętnej dla Polski wyniosła wówczas blisko 8%. Zauważalne jest zatem zmniejszenie się dysproporcji między dochodami samorządów w woj. podkarpackim a ogółem województw w Polsce. W dalszym ciągu jednak samorządy podkarpackie osiągają relatywnie niskie kwoty dochodów własnych w stosunku do średniej krajowej, bo w 2018 roku wskaźnik ilustrujący taką relację wynosił 70%, a gorsze pod tym względem było jedynie woj. lubelskie (wskaźnik – 67%). Można na tej podstawie wnioskować, że poprawa sytuacji finansowej samorządów na Podkarpaciu ma swoje źródła głównie w większych niż przeciętne transferach z budżetu państwa i budżetu Unii Europejskiej.

Pod względem poziomu wydatków budżetowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, podkarpackie samorządy były w 2018 roku na siódmym miejscu w kraju, natomiast to, co je szczególnie wyróżniło, to jedna z najwyższych w Polsce kwota wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, wynosząca 1557 zł. Wyższą wartość miały w tym samym roku jedynie wydatki inwestycyjne samorządów na Podlasiu – 2055 zł, przy średniej krajowej – 1330 zł.

Kwoty wydatków inwestycyjnych były powiązane ze skalą korzystania przez samorządy ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Wprawdzie we wszystkich województwach znacząco wzrosły w 2018 roku dochody na realizację projektów ze środków unijnych, ale najwyższe kwoty w przeliczeniu na 1 mieszkańca uzyskały samorządy z województw: podlaskiego – 866 zł, podkarpackiego – 723 zł i lubelskiego – 617 zł, przy średniej krajowej wynoszącej 437 zł. Dla porównania można dodać, że najniższą kwotę takiego wsparcia uzyskały w 2018 roku samorządy w Wielkopolsce – 289 zł.

Wysokiemu poziomowi wydatków inwestycyjnych podkarpackich samorządów towarzyszył w 2018 roku wzrost zadłużenia, które w porównaniu do 2017 roku zwiększyło się o 15,6% (przy średnim wskaźniku dynamiki dla całej Polski 10,5%). Mimo to, jednostki samorządu terytorialnego na Podkarpaciu (w ujęciu przeciętnym) należały w 2018 roku do relatywnie mało zadłużonych, bo kwota długu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 1708 zł, podczas gdy wielkość przeciętna dla ogółu samorządów w Polsce to 1982 zł.

Porównanie sytuacji finansowej samorządów na Podkarpaciu z ogółem jednostek samorządu terytorialnego w Polsce daje podstawy do stwierdzenia, że w 2018 roku przeciętny podkarpacki samorząd nieco poprawił swoją pozycję w rankingu ogólnopolskim. Świadczy o tym przede wszystkim wysoki poziom wydatków inwestycyjnych i duża aktywność w pozyskiwaniu transferów zewnętrznych, w tym głównie z budżetu UE. W dalszym ciągu jednak relatywnie małe znaczenie mają dochody własne jako źródło dochodów budżetowych.

Wielkości przeciętne mogą jednak niezbyt precyzyjnie oddawać sytuację finansową poszczególnych typów jednostek samorządowych. Dlatego w dalszej części niniejszego opracowania podjęto próbę bardziej szczegółowej charakterystyki tego zagadnienia.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu

Każdy z typów jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu dość znacząco zwiększył w 2018 roku poziom dochodów budżetowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W przypadku samorządu województwa dochody wzrosły – w stosunku do roku poprzedniego – o 27%, samorządy powiatów zwiększyły dochody o blisko 10%, a miasta na prawach powiatu – o 8,5%. Z kolei dochody budżetowe miast wzrosły o 15%, miast-gmin – o 11,3%, a gmin wiejskich – o blisko 11,9%.

Jak wynika z danych liczbowych zaprezentowanych w **tabeli A**, poziom dochodów budżetowych między jednostkami samorządu terytorialnego na Podkarpaciu był dość mocno zróżnicowany, przy czym chodzi nie tylko o różnice między poszczególnymi typami samorządów, ale przede wszystkim w ramach jednostek tego samego typu[2]. Dla przykładu, samorząd powiatu o najniższych dochodach (krośnieński) miał 2,5-krotnie niższe dochody od powiatu z najwyższymi dochodami (bieszczadzki). Podobne dysproporcje występowały w kilku ostatnich latach, co świadczy o tym, że wzrost dochodów nie przekłada się w istotnym stopniu na zmniejszenie skali zróżnicowania dochodów między powiatami. Charakterystyczne jest przy tym, że w 2018 roku samorząd powiatu bieszczadzkiego osiągnął znacznie niższe dochody od planowanych (78%), natomiast samorząd powiatu krośnieńskiego przekroczył zakładaną kwotę rocznych dochodów o 2%.

W przypadku pozostałych typów jednostek samorządowych skala zróżnicowania poziomu dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca była znacznie mniejsza, a odpowiednie wskaźniki były następujące: dla miast na prawach powiatu – 24,5%, dla miast – 49,4%, dla miast-gmin – 50,5%. Jedynie dysproporcje między gminą wiejską o najwyższych dochodach (Ostrów) i z najniższymi dochodami (Komańcza) były podobne, jak między samorządami powiatów.

W podobnym stopniu, jak w przypadku poziomu dochodów budżetowych, podkarpackie samorządy różnią się pod względem struktury dochodów (**tabela B**). O ile różnice między poszczególnymi typami jednostek samorządowych wynikają w znacznej mierze z ustawowo określonych źródeł dochodów przypisywanych samorządom województw, powiatów i gmin, to duże zróżnicowanie między samorządami w ramach tych samych typów nie ma jednej przyczyny. Duże zróżnicowanie udziału podatków od osób fizycznych i prawnych w strukturze dochodów własnych może świadczyć o powiązaniach między sytuacją finansową samorządów a poziomem rozwoju lokalnej gospodarki i aktywnością zawodową mieszkańców. Jednocześnie trzeba zauważyć, że wysoki udział podatków w dochodach własnych nie oznacza wysokich dochodów ogółem, czego przykładem jest m.in. powiat krośnieński, który miał w 2018 roku najwyższy wskaźnik udziału PIT w dochodach własnych, a mimo to uzyskał najniższy poziom dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Podobnie było w przypadku miasta-gminy Nisko czy gminy wiejskiej Zaleszany, które miały duży udział podatków w strukturze dochodów, ale dość niskie miejsce w rankingu pod względem dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

[2] Wszystkie dane liczbowe prezentowane w tabelach zostały opracowane przez pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie.

Relatywnie mały wpływ na zróżnicowanie struktury dochodów budżetowych gmin wydaje się mieć dotacja w ramach „Programu 500+", bo jej udział w dochodach mieści się na ogół w przedziale 13–17%, a wielkości przeciętne dla miast-gmin i gmin wiejskich są prawie identyczne (około 15%).

Poszczególne typy jednostek samorządowych na Podkarpaciu nie różniły się zbytnio w 2018 roku pod względem znaczenia udziału dochodów majątkowych w kształtowaniu ogólnej kwoty dochodów budżetowych (**tabela C**). Wyjątkiem był tu samorząd województwa, dla którego dochody majątkowe stanowiły ponad 30% dochodów ogółem. Natomiast w przypadku pozostałych samorządów dochody z tytułu dysponowania majątkiem miały znacznie mniejszy wpływ na ogólną kwotę dochodów. Relatywnie małe znaczenie w tworzeniu dochodów miała sprzedaż majątku, a dodatkowo dochody z tego tytułu miały w 2018 roku znacznie mniejszy udział w strukturze dochodów majątkowych niż w roku poprzednim. Świadczy to o tym, że samorządy nie decydowały się na ogół na poprawę sytuacji finansowej przez sprzedaż znaczącej części swojego majątku.

W 2018 roku dość istotnie zwiększyło się natomiast znaczenie środków ze źródeł zagranicznych w strukturze dochodów budżetowych. Jak wynika z **tabeli D**, w każdej z wydzielonych grup jednostek samorządowych wskaźnik udziału tego źródła dochodów zwiększył się dość znacząco. W największym stopniu środki te zasilały budżet samorządu województwa, ale znaczne zwiększenie ich roli było widoczne także w przypadku samorządów miast na prawach powiatu, miast, a także miast-gmin i gmin wiejskich. Nie oznacza to oczywiście, że wszystkie jednostki samorządowe w takim samym stopniu zwiększyły w 2018 roku korzystanie z funduszy europejskich, bo w każdym z typów jednostek samorządowych był dość istotny odsetek takich, które zmniejszyły udział środków pochodzących ze źródeł zagranicznych w ogólnej kwocie dochodów. Wśród powiatów było 33% takich samorządów, wśród miast – 25%, miast-gmin – 20%, a wśród gmin wiejskich – 27,5%. Ponadto pięć gmin wiejskich (Bukowsko, Cisna, Czermin, Gawłuszowice i Harasiuki) w ogóle nie korzystało z funduszy europejskich, i to nie tylko w 2018 roku, ale także w dwóch wcześniejszych latach, natomiast w latach 2015 i 2014 skala korzystania z tego źródła dochodów była w przypadku wymienionych samorządów relatywnie niewielka. Z kolei największe znaczenie w tworzeniu dochodów budżetowych miały fundusze UE w przypadku samorządu miasta Radymna (28,4% dochodów ogółem) i samorządów gmin: Jasienica Rosielna (29,1%), Jawornik Polski (27,1%), Kamień (25%), Padew Narodowa (23%), a także Gać (20,6%) oraz Grodzisko Dolne (20%). Na podkreślenie zasługuje też fakt, że gminy Jawornik Polski i Kamień miały jedne z najwyższych wskaźników udziału środków ze źródeł zagranicznych nie tylko w 2018 roku, ale również w roku wcześniejszym.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

Jak wynika z danych liczbowych zaprezentowanych w **tabeli A**, wydatki budżetowe większości jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu były w 2018 roku wyższe od dochodów. Świadczy o tym duża liczba samorządów, które na koniec 2018 roku miały ujemny wynik finansowy. Najmniejszy odsetek takich samorządów był wśród powiatów (47,6%) i miast na prawach powiatu (50%), ale wśród miast aż 75% samorządów miało deficyt, w przypadku miast-gmin – 68,8%, a spośród gmin wiejskich – 64,2% zakończyło 2018 rok wynikiem ujemnym. Dowodem na szybko rosnące wydatki budżetowe są wysokie kwoty ujemnego wyniku w każdym z typów jednostek samorządowych (poza samorządem województwa), które w 2018 roku były dużo wyższe niż w roku wcześniejszym. I tak, w przypadku samorządów powiatów ujemny wynik zwiększył się z 0,487 mln zł do 10,1 mln zł, miasta na prawach powiatu zwiększyły ujemne saldo z 54,7 mln zł do 69,6 mln zł, miasta – z 59,9 mln zł do 132,5 mln zł, miasta-gminy – z 34 mln zł do 117,7 mln zł, a gminy wiejskie – z 17,2 mln zł do 123,2 mln zł. Warto jeszcze dodać, że w 2016 roku wymienione typy jednostek samorządu terytorialnego wykazały znaczącą nadwyżkę budżetową. Można zatem na tej podstawie stwierdzić, że w 2018 roku kontynuowana była, rozpoczęta w roku wcześniejszym, tendencja do szybszego przyrostu wydatków budżetowych w relacji do dochodów. Oznacza to także, że znaczące zwiększenie dochodów w 2018 roku okazało się niewystarczające do sfinansowania podjętych przez samorządy zadań.

Jeśli zaś chodzi o strukturę wydatków budżetowych, to – podobnie jak w latach poprzednich – największa ich część była przeznaczona na finansowanie zadań z zakresu oświaty i wychowania, w dalszej kolejności na utrzymanie i rozbudowę infrastruktury transportowej, a w przypadku samorządów gmin – również na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (**tabela E**).

Szczególnie ważną część wydatków budżetowych tworzą wydatki majątkowe, bo – przeznaczane głównie na rozwój różnych składników infrastruktury – przyczyniają się do trwałej poprawy jakości życia mieszkańców. Jak wynika z **tabeli F**, w 2018 roku podkarpackie samorządy dość znacząco zwiększyły udział wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków budżetowych w porównaniu do roku poprzedniego. Uwaga ta dotyczy każdego z typów jednostek samorządowych, chociaż widoczne jest dość znaczące zróżnicowanie tego wskaźnika wewnątrz poszczególnych typów. Jeśli porównać aktywność samorządów w pozyskiwaniu funduszy europejskich z wydatkowaniem środków na inwestycje, to można zauważyć dość wyraźny związek między tymi dwiema charakterystykami. Oznacza to, że wysoka skuteczność w pozyskiwaniu środków z budżetu UE dość znacząco zwiększa możliwości inwestycyjne samorządów i pozwala na bardziej efektywne zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego

W ocenie sytuacji finansowej samorządu terytorialnego potrzebne jest uwzględnienie nie tylko poziomu i struktury dochodów budżetowych oraz wy-

datków, ale także poziomu zadłużenia. Ta ostatnia miara daje bowiem podstawy do wnioskowania na temat możliwości skutecznego realizowania zadań przypisanych poszczególnym szczeblom samorządów, zwłaszcza w perspektywie najbliższych lat. Jeśli poziom zadłużenia samorządu jest wysoki i wykazuje tendencję wzrostową, to może to być okoliczność, która będzie wymuszać ograniczenie aktywności nie tylko w sferze inwestycyjnej, ale także w zakresie realizacji zadań o charakterze bieżącym. Zestawienie wskaźników ilustrujących relacje zobowiązań do dochodów budżetowych jednostek samorządowych w latach 2012–2018 zaprezentowano poniżej:

	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
samorząd województwa	37,3	27,8	23,8	23,8	35,5	24,3	16,4
samorządy powiatów	25,1	21,5	21,7	22,1	20,4	20,1	19,6
miasta na prawach powiatu	48,5	49,1	52,3	59,0	54,1	54,2	52,8
miasta	26,6	26,3	25,8	24,7	21,0	22,0	27,6
miasta-gminy	33,8	33,3	30,6	28,6	23,1	22,3	25,4
gminy wiejskie	27,8	28,0	25,8	23,9	18,1	16,9	18,2

W 2018 roku jedynie samorząd województwa znacząco poprawił relację zobowiązań do dochodów, natomiast w przypadku miast, miast-gmin i gmin wiejskich poziom zadłużenia zwiększył się o kilka punktów procentowych. W całym analizowanym okresie najbardziej stabilnym zadłużeniem – w dodatku na relatywnie niskim poziomie – charakteryzowały się samorządy powiatów. Z kolei niezmiennie najwyższy poziom zadłużenia – chociaż z widoczną od 2016 roku niewielką tendencją spadkową – mają samorządy miast na prawach powiatu.

Nieco inaczej wygląda ocena poziomu zadłużenia samorządów na Podkarpaciu, jeśli jako jego miarę potraktować ogólną kwotę zobowiązań na koniec 2018 roku. Okazuje się bowiem, że jedynie samorząd województwa miał do spłaty mniejsze zobowiązania w porównaniu do roku poprzedniego. Natomiast w przypadku każdego z pozostałych typów jednostek samorządowych zadłużenie – w ujęciu kwotowym – było większe niż na koniec 2017 roku. W największym stopniu wzrosło zadłużenie miast – o 43%, a następnie miast-gmin – o 26% i gmin wiejskich – o 20,4%. W grupie samorządów powiatów całkowita kwota zobowiązania na koniec 2018 roku była o 7% większa niż wcześniej, a miasta na prawach powiatu zwiększyły zadłużenie o 9,5%.

Podane tu wskaźniki ilustrują tylko przeciętny stan zadłużenia poszczególnych typów samorządów, który w przypadku pojedynczej jednostki samorządowej może zasadniczo odbiegać od wielkości przeciętnych. Dobrze obrazują to

wielkości liczbowe podane w **tabeli G**. Wynika z nich, że obok samorządów o bardzo niskim zadłużeniu są również takie, dla których wskaźnik wyrażający relację między zobowiązaniami i dochodami budżetowymi jest bardzo znacząco (niekiedy nawet dwukrotnie) przekroczony w stosunku do wielkości przeciętnej.

Podsumowanie

Najbardziej charakterystyczne cechy sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu w 2018 roku to:

– dość znaczący wzrost dochodów budżetowych w przypadku większości samorządów;
– większa niż w roku poprzednim aktywność w pozyskiwaniu funduszy ze źródeł zagranicznych;
– zwiększenie udziału wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków budżetowych;
– rosnące zadłużenie większości jednostek samorządowych.

Jest to, z jednej strony, dowód na coraz większą skuteczność wielu samorządów w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu dochodów na realizację zadań własnych służących poprawie jakości życia mieszkańców. Z drugiej strony jednak widoczna jest tendencja do wzrostu zadłużenia, co – w przypadku dużej grupy samorządów – będzie musiało skutkować w przyszłości ograniczeniem zakresu i skali realizacji przypisanych im zadań.

prof. dr hab. ADAM CZUDEC – Kierownik Katedry Polityki Gospodarczej w Instytucie Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego

Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego w 2018 roku **Tabela A**

Lp.	Nazwa jednostki	Dochody ogółem wykonane (w zł)	Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Relacja dochodów wykonanych do planowanych	Wydatki ogółem wykonane (w zł)	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	Wynik na koniec roku (w zł)	Miejsce w rankingu wg dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Samorząd województwa	**1 197 279 447**	**562**	**95**	**1 143 048 893**	**537**	**54 230 554**	
	POWIATY							
1	bieszczadzki	42 926 446	1 962	78	45 603 467	2 084	-2 677 021	1
2	brzozowski	61 218 096	932	100	63 117 745	961	-1 899 649	17
3	dębicki	148 782 295	1 098	88	148 378 000	1 095	404 294	9
4	jarosławski	168 310 451	1 394	98	172 075 639	1 425	-3 765 188	5
5	jasielski	125 137 444	1 098	102	138 374 832	1 214	-13 237 388	10
6	kolbuszowski	52 964 955	848	98	52 727 261	844	237 694	19
7	krośnieński	85 655 721	762	102	86 964 736	774	-1 309 015	21
8	leski	38 715 932	1 458	100	39 200 844	1 476	-484 912	2
9	leżajski	98 259 356	1 413	99	97 042 285	1 395	1 217 070	4
10	lubaczowski	79 615 301	1 431	100	76 750 117	1 379	2 865 184	3
11	łańcucki	88 846 520	1 099	99	83 537 876	1 033	5 308 644	8
12	mielecki	148 204 070	1 084	101	144 348 609	1 056	3 855 460	12
13	niżański	72 776 078	1 089	94	72 753 691	1 088	22 386	11
14	przemyski	73 198 046	984	97	66 689 651	896	6 508 395	14
15	przeworski	76 354 140	973	99	70 260 393	896	6 093 747	15
16	ropczycko-sędziszowski	94 098 847	1 265	93	101 681 564	1 367	-7 582 717	7
17	rzeszowski	154 984 605	922	88	147 281 073	876	7 703 531	18
18	sanocki	91 667 936	967	92	89 560 853	945	2 107 082	16
19	stalowowolski	109 728 262	1 029	96	117 151 630	1 099	-7 423 367	13
20	strzyżowski	79 008 998	1 283	101	86 142 199	1 399	-7 133 201	6
21	tarnobrzeski	43 979 976	826	101	44 868 453	843	-888 477	20
	Powiaty razem	**1 934 433 474**	**1 087**	**96**	**1 944 510 920**	**1 092**	**-10 077 446**	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU							
1	Krosno	325 813 714	7 005	100	358 437 424	7 707	-32 623 710	1
2	Przemyśl	401 722 534	6 559	98	389 694 286	6 362	12 028 248	3
3	Rzeszów	1 331 999 619	6 870	102	1 381 169 446	7 124	-49 169 828	2
4	Tarnobrzeg	264 632 061	5 625	99	264 474 677	5 621	157 384	4
	Miasta na prawach powiatu razem	**2 324 167 927**	**6 665**	**100**	**2 393 775 833**	**6 865**	**-69 607 906**	
	MIASTA							
1	Dębica	203 550 792	4 443	101	213 319 441	4 656	-9 768 649	9
2	Dynów	31 314 680	5 102	93	32 651 158	5 320	-1 336 477	3
3	Jarosław	157 285 152	4 173	96	169 927 393	4 509	-12 642 241	11
4	Jasło	160 500 047	4 561	104	151 619 372	4 308	8 880 675	7
5	Leżajsk	53 279 489	3 836	95	51 048 941	3 675	2 230 548	12
6	Lubaczów	56 647 494	4 690	99	54 689 396	4 528	1 958 098	6
7	Łańcut	83 902 130	4 730	100	83 964 382	4 734	-62 252	5
8	Mielec	300 299 564	4 965	96	319 344 519	5 280	-19 044 955	4
9	Przeworsk	69 025 492	4 489	95	70 588 384	4 591	-1 562 891	8
10	Radymno	29 174 149	5 490	84	32 936 458	6 198	-3 762 309	2
11	Sanok	165 949 874	4 416	88	198 974 866	5 295	-33 024 991	10
12	Stalowa Wola	350 174 799	5 723	98	414 524 827	6 775	-64 350 027	1
	Miasta razem	**1 661 103 662**	**4 767**	**97**	**1 793 589 135**	**5 147**	**-132 485 472**	
	MIASTA-GMINY							
1	Baranów Sandomierski	53 475 766	4 490	94	57 525 721	4 830	-4 049 955	20
2	Błażowa	52 815 637	4 879	96	52 497 709	4 849	317 928	10
3	Boguchwała	89 281 724	4 332	94	99 125 960	4 810	-9 844 236	26
4	Brzostek	58 768 742	4 490	96	63 024 189	4 815	-4 255 448	21
5	Brzozów	115 106 074	4 323	93	118 764 603	4 460	-3 658 530	27
6	Cieszanów	37 261 675	5 161	76	38 920 682	5 391	-1 659 007	6
7	Dukla	67 142 297	4 589	101	66 967 701	4 577	174 596	17
8	Głogów Małopolski	103 506 239	5 319	102	125 246 130	6 436	-21 739 891	3
9	Iwonicz-Zdrój	46 716 061	4 292	90	47 032 995	4 321	-316 934	28
10	Jedlicze	67 061 820	4 341	102	65 567 007	4 244	1 494 813	25

1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	Kańczuga	51 533 641	4 174	101	49 681 219	4 024	1 852 422	32
12	Kolbuszowa	106 303 311	4 276	100	108 970 640	4 384	-2 667 329	29
13	Kołaczyce	42 761 438	4 779	97	44 652 460	4 991	-1 891 022	12
14	Lesko	46 879 557	4 134	102	45 967 090	4 053	912 467	33
15	Narol	38 006 113	4 724	86	37 658 113	4 681	348 000	14
16	Nisko	86 989 455	3 881	89	92 192 718	4 113	-5 203 263	35
17	Nowa Dęba	74 935 080	4 131	97	73 230 765	4 037	1 704 315	34
18	Nowa Sarzyna	96 203 610	4 451	100	95 137 811	4 402	1 065 799	23
19	Oleszyce	31 460 395	4 958	95	31 987 913	5 041	-527 518	8
20	Pilzno	81 442 677	4 471	95	89 778 759	4 928	-8 336 082	22
21	Pruchnik	56 641 821	5 784	101	61 753 837	6 306	-5 112 016	2
22	Przecław	56 658 251	4 728	98	58 183 819	4 855	-1 525 568	13
23	Radomyśl Wielki	68 476 767	4 816	98	71 550 049	5 032	-3 073 282	11
24	Ropczyce	121 776 908	4 438	99	120 298 550	4 384	1 478 358	24
25	Rudnik nad Sanem	47 433 692	4 678	102	51 041 864	5 034	-3 608 172	16
26	Rymanów	72 182 437	4 538	101	82 903 164	5 212	-10 720 727	19
27	Sędziszów Małopolski	99 466 818	4 208	101	103 963 981	4 398	-4 497 164	31
28	Sieniawa	40 930 666	5 841	97	46 971 778	6 703	-6 041 112	1
29	Sokołów Małopolski	88 413 370	5 128	100	87 126 528	5 053	1 286 842	7
30	Strzyżów	88 303 664	4 258	82	98 928 213	4 770	-10 624 549	30
31	Tyczyn	53 783 528	5 180	102	55 693 631	5 364	-1 910 103	5
32	Ulanów	37 885 050	4 561	101	41 784 704	5 031	-3 899 655	18
33	Ustrzyki Dolne	81 478 569	4 691	90	88 738 781	5 109	-7 260 212	15
34	Zagórz	64 616 092	4 914	96	62 259 380	4 735	2 356 712	9
35	Zaklików	44 683 678	5 208	93	52 910 924	6 167	-8 227 247	4
	Miasta-gminy razem	**2 370 382 620**	**4 568**	**96**	**2 488 039 389**	**4 795**	**-117 656 769**	
	GMINY WIEJSKIE							
1	Adamówka	22 809 580	5 599	84	22 227 140	5 456	582 440	14
2	Baligród	15 845 423	4 991	93	15 452 528	4 867	392 895	26
3	Besko	21 433 105	4 757	101	22 294 443	4 948	-861 338	39
4	Białobrzegi	39 189 476	4 503	102	38 927 952	4 473	261 524	61
5	Bircza	35 631 730	5 395	103	34 403 062	5 209	1 228 668	15
6	Bojanów	38 079 278	5 058	100	38 886 707	5 166	-807 429	25

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	Borowa	22 612 817	4 055	85	19 911 964	3 571	2 700 853	101
8	Brzyska	30 041 701	4 587	99	30 203 936	4 612	-162 235	55
9	Bukowsko	27 144 406	4 891	98	27 682 184	4 988	-537 778	36
10	Chłopice	21 662 968	3 911	100	21 929 838	3 959	-266 870	104
11	Chmielnik	34 323 968	4 959	99	38 952 253	5 628	-4 628 285	28
12	Chorkówka	58 950 409	4 379	100	61 897 242	4 598	-2 946 833	71
13	Cisna	12 137 884	6 815	90	12 770 114	7 170	-632 230	6
14	Cmolas	34 713 923	4 284	99	35 728 658	4 409	-1 014 734	82
15	Czarna (Bieszczadzka)	11 194 078	4 645	94	10 174 479	4 222	1 019 599	50
16	Czarna (Dębicka)	59 455 640	4 540	100	69 967 656	5 343	-10 512 016	57
17	Czarna (Łańcucka)	57 667 978	4 907	99	64 327 183	5 474	-6 659 205	34
18	Czermin	30 067 745	4 255	96	29 110 386	4 120	957 359	86
19	Czudec	58 149 762	4 915	98	57 295 681	4 843	854 081	32
20	Dębica	116 495 361	4 519	104	123 934 135	4 808	-7 438 774	59
21	Dębowiec	38 164 304	4 307	100	38 635 916	4 360	-471 611	78
22	Domaradz	27 225 054	4 468	101	28 060 217	4 605	-835 163	64
23	Dubiecko	43 759 590	4 735	100	44 281 542	4 792	-521 951	41
24	Dydnia	41 485 597	5 227	96	44 585 599	5 617	-3 100 002	19
25	Dynów	29 439 713	4 241	100	30 629 308	4 413	-1 189 595	87
26	Dzikowiec	32 240 532	4 964	99	34 791 518	5 357	-2 550 986	27
27	Fredropol	24 411 760	4 399	87	24 029 042	4 330	382 718	70
28	Frysztak	48 661 491	4 675	96	50 559 234	4 857	-1 897 743	47
29	Gać	25 863 210	5 633	97	21 228 980	4 624	4 634 230	13
30	Gawłuszowice	11 230 239	4 085	99	10 686 576	3 887	543 663	99
31	Gorzyce	53 771 376	4 065	93	62 233 902	4 704	-8 462 526	100
32	Grębów	43 381 114	4 356	101	48 291 038	4 849	-4 909 923	74
33	Grodzisko Dolne	40 640 033	5 062	82	41 609 627	5 183	-969 594	24
34	Haczów	38 050 411	4 169	102	39 524 722	4 330	-1 474 311	93
35	Harasiuki	26 594 052	4 331	100	25 156 207	4 097	1 437 845	76
36	Horyniec-Zdrój	25 294 359	5 351	92	22 824 685	4 829	2 469 674	16
37	Hyżne	33 462 501	4 750	94	37 708 144	5 353	-4 245 643	40

1	2	3	4	5	6	7	8	9
38	Iwierzyce	35 690 276	4 619	100	37 503 740	4 854	-1 813 465	53
39	Jarocin	22 454 988	4 157	97	22 914 868	4 242	-459 880	94
40	Jarosław	54 602 764	4 136	100	53 401 534	4 045	1 201 230	98
41	Jasienica Rosielna	53 944 980	6 890	100	53 605 177	6 847	339 803	3
42	Jasło	61 463 125	3 758	101	66 100 626	4 041	-4 637 501	108
43	Jaśliska	13 564 088	6 118	100	14 091 271	6 356	-527 182	9
44	Jawornik Polski	33 226 542	7 442	97	32 825 622	7 352	400 920	2
45	Jeżowe	48 889 887	4 814	101	50 816 087	5 004	-1 926 200	37
46	Jodłowa	24 209 406	4 486	99	26 244 136	4 863	-2 034 730	62
47	Kamień	46 952 836	6 838	99	47 661 338	6 942	-708 502	4
48	Komańcza	16 927 052	3 655	96	17 070 874	3 686	-143 822	109
49	Korczyna	47 859 874	4 269	100	47 607 037	4 246	252 837	84
50	Krasiczyn	24 360 546	4 691	110	21 716 120	4 182	2 644 426	43
51	Krasne	55 727 763	4 918	98	60 479 094	5 337	-4 751 331	31
52	Krempna	9 316 977	4 940	104	10 759 997	5 705	-1 443 020	29
53	Krościenko Wyżne	22 636 333	4 010	96	22 582 037	4 000	54 296	102
54	Krzeszów	21 083 457	4 919	99	21 321 178	4 975	-237 721	30
55	Krzywcza	23 291 283	4 795	96	22 564 064	4 646	727 219	38
56	Kuryłówka	26 870 871	4 686	101	26 177 863	4 565	693 008	46
57	Laszki	35 905 545	5 154	97	36 938 527	5 302	-1 032 982	22
58	Leżajsk	95 191 445	4 690	100	103 042 204	5 077	-7 850 759	44
59	Lubaczów	48 223 085	5 251	77	49 788 073	5 422	-1 564 988	18
60	Lubenia	27 478 618	4 275	99	28 017 041	4 359	-538 423	83
61	Lutowiska	13 198 966	6 282	112	12 164 389	5 790	1 034 577	7
62	Łańcut	96 804 034	4 437	98	94 142 193	4 315	2 661 842	69
63	Majdan Królewski	41 046 973	4 152	101	40 826 202	4 129	220 771	95
64	Markowa	28 402 154	4 367	104	29 994 715	4 612	-1 592 562	72
65	Medyka	28 103 506	4 300	96	31 128 435	4 763	-3 024 929	79
66	Miejsce Piastowe	52 136 192	3 810	97	53 523 878	3 911	-1 387 686	106
67	Mielec	52 571 796	3 941	101	52 387 260	3 927	184 536	103
68	Niebylec	48 232 684	4 580	84	46 303 366	4 396	1 929 318	56

1	2	3	4	5	6	7	8	9
69	Niwiska	32 299 706	5 336	101	31 971 437	5 282	328 270	17
70	Nowy Żmigród	42 682 701	4 690	96	46 365 774	5 095	-3 683 074	45
71	Nozdrzec	35 131 692	4 339	100	35 752 581	4 416	-620 890	75
72	Olszanica	21 066 455	4 293	99	19 709 797	4 017	1 356 658	80
73	Orły	41 086 926	4 631	98	42 556 419	4 797	-1 469 493	52
74	Osiek Jasielski	22 781 181	4 233	96	22 588 899	4 197	192 282	88
75	Ostrów	67 093 063	9 136	102	63 138 311	8 597	3 954 752	1
76	Padew Narodowa	31 198 098	5 810	85	34 986 032	6 515	-3 787 934	12
77	Pawłosiów	32 674 487	3 868	97	32 698 458	3 871	-23 972	105
78	Przemyśl	44 946 256	4 224	102	45 968 983	4 320	-1 022 727	89
79	Przeworsk	64 415 337	4 323	100	62 326 110	4 183	2 089 227	77
80	Pysznica	41 846 414	3 773	99	43 396 009	3 913	-1 549 595	107
81	Radomyśl nad Sanem	30 324 332	4 139	95	33 708 282	4 601	-3 383 950	97
82	Radymno	53 982 910	4 703	100	50 484 442	4 398	3 498 467	42
83	Rakszawa	33 190 589	4 532	97	31 352 395	4 281	1 838 195	58
84	Raniżów	32 922 524	4 651	99	34 294 726	4 845	-1 372 201	48
85	Rokietnica	19 668 255	4 508	86	20 319 898	4 657	-651 643	60
86	Roźwienica	27 800 102	4 464	99	26 820 105	4 306	979 997	65
87	Sanok	76 884 184	4 267	98	82 648 456	4 586	-5 764 272	85
88	Skołyszyn	52 435 073	4 188	98	61 329 729	4 898	-8 894 656	90
89	Solina	36 578 771	6 827	100	42 062 209	7 850	-5 483 438	5
90	Stary Dzików	25 931 395	6 130	103	23 976 237	5 668	1 955 157	8
91	Stubno	19 180 759	4 914	101	17 307 817	4 434	1 872 942	33
92	Świlcza	71 668 692	4 460	87	77 758 854	4 838	-6 090 161	66
93	Tarnowiec	38 289 252	4 178	99	41 702 809	4 550	-3 413 557	92
94	Tryńcza	39 242 495	4 638	93	40 920 177	4 836	-1 677 681	51
95	Trzebownisko	130 431 349	5 954	101	133 354 576	6 087	-2 923 226	10
96	Tuszów Narodowy	37 621 221	4 595	94	38 785 738	4 737	-1 164 517	54
97	Tyrawa Wołoska	10 401 104	5 211	88	10 135 019	5 078	266 085	20
98	Wadowice Górne	34 345 085	4 459	103	33 175 571	4 307	1 169 514	67

1	2	3	4	5	6	7	8	9
99	Wiązownica	50 098 493	4 285	98	51 949 161	4 443	-1 850 668	81
100	Wielkie Oczy	19 775 325	5 171	101	20 214 756	5 286	-439 431	21
101	Wielopole Skrzyńskie	48 270 035	5 870	96	57 201 059	6 956	-8 931 024	11
102	Wiśniowa	39 389 334	4 894	90	39 528 705	4 912	-139 370	35
103	Wojaszówka	43 358 682	4 651	101	48 645 747	5 218	-5 287 065	49
104	Zaleszany	45 618 284	4 181	103	50 230 882	4 603	-4 612 598	91
105	Zarszyn	38 666 866	4 145	99	40 039 956	4 292	-1 373 090	96
106	Zarzecze	36 714 038	5 074	77	33 287 443	4 600	3 426 595	23
107	Żołynia	31 337 421	4 479	97	30 750 269	4 395	587 152	63
108	Żurawica	56 756 620	4 365	98	56 790 041	4 367	-33 421	73
109	Żyraków	62 683 554	4 453	104	60 815 502	4 320	1 868 052	68
	Gminy wiejskie razem	**4 262 439 673**	**4 669**	**97**	**4 385 662 109**	**4 804**	**-123 222 437**	

Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2018 roku (w %) oraz udział PIT i CIT w dochodach własnych **Tabela B**

Lp.	Nazwa jednostki	Dochody własne	Subwencja ogólna	Dotacje celowe	Udział 500+ w dochodach ogółem	Udział PIT w dochodach własnych	Udział CIT w dochodach własnych
1	2	3	4	5	6	7	8
	Samorząd województwa	**29,75%**	**20,21%**	**50,04%**		**16,94%**	**53,87%**
	POWIATY						
1	bieszczadzki	26,69%	32,67%	40,64%		29,55%	0,77%
2	brzozowski	25,23%	50,22%	24,55%		58,54%	1,17%
3	dębicki	32,25%	37,40%	30,35%		54,30%	2,33%
4	jarosławski	24,46%	48,10%	27,44%		43,62%	1,86%
5	jasielski	26,67%	45,88%	27,44%		52,80%	2,45%
6	kolbuszowski	28,44%	37,31%	34,25%		53,13%	1,43%
7	krośnieński	28,77%	41,95%	29,28%		70,34%	0,85%
8	leski	20,11%	36,86%	43,02%		49,40%	1,00%
9	leżajski	21,17%	46,43%	32,40%		45,19%	2,75%
10	lubaczowski	23,01%	43,72%	33,27%		35,10%	0,84%
11	łańcucki	26,90%	36,30%	36,81%		60,85%	2,03%
12	mielecki	31,50%	43,81%	24,69%		62,63%	4,01%
13	niżański	20,27%	48,01%	31,72%		66,01%	0,47%
14	przemyski	25,43%	36,17%	38,40%		52,14%	0,95%
15	przeworski	24,06%	38,27%	37,68%		60,89%	1,54%
16	ropczycko-sędziszowski	25,82%	40,05%	34,12%		48,36%	2,06%
17	rzeszowski	44,31%	30,90%	24,79%		45,18%	1,37%
18	sanocki	28,10%	46,26%	25,64%		63,19%	3,85%
19	stalowowolski	32,79%	41,61%	25,59%		59,16%	3,27%
20	strzyżowski	27,18%	42,30%	30,52%		41,65%	0,57%
21	tarnobrzeski	34,40%	38,75%	26,85%		57,75%	2,72%
	Powiaty razem	**28,42%**	**41,41%**	**30,17%**		**53,03%**	**2,04%**
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU						
1	Krosno	42,88%	28,29%	28,83%	7,59%	39,82%	6,02%
2	Przemyśl	37,06%	29,59%	33,35%	8,14%	40,95%	1,93%
3	Rzeszów	48,37%	22,83%	28,79%	7,52%	43,69%	4,17%
4	Tarnobrzeg	42,92%	32,38%	24,70%	8,48%	43,42%	2,09%
	Miasta na prawach powiatu razem	**45,02%**	**25,85%**	**29,12%**	**7,75%**	**42,76%**	**3,87%**

1	2	3	4	5	6	7	8
	MIASTA						
1	Dębica	50,45%	18,02%	31,53%	12,53%	43,33%	3,22%
2	Dynów	24,24%	29,12%	46,64%	13,06%	40,09%	2,24%
3	Jarosław	48,28%	18,35%	33,37%	12,24%	40,07%	3,69%
4	Jasło	51,91%	18,48%	29,61%	11,25%	34,50%	4,07%
5	Leżajsk	54,17%	15,17%	30,66%	13,76%	39,71%	6,09%
6	Lubaczów	45,41%	21,81%	32,79%	11,88%	30,89%	1,81%
7	Łańcut	53,29%	15,97%	30,74%	11,87%	39,58%	2,64%
8	Mielec	58,25%	14,32%	27,43%	10,20%	35,69%	4,66%
9	Przeworsk	46,34%	18,13%	35,52%	13,11%	41,96%	2,74%
10	Radymno	30,57%	16,84%	52,59%	9,78%	32,76%	1,61%
11	Sanok	52,79%	17,91%	29,29%	10,82%	36,35%	4,54%
12	Stalowa Wola	49,05%	12,26%	38,69%	8,39%	30,40%	3,21%
	Miasta razem	**50,81%**	**16,33%**	**32,86%**	**10,88%**	**36,33%**	**3,76%**
	MIASTA-GMINY						
1	Baranów Sandomierski	28,19%	29,81%	42,00%	14,04%	44,90%	1,21%
2	Błażowa	22,72%	36,67%	40,61%	14,45%	41,70%	0,27%
3	Boguchwała	37,39%	23,21%	39,40%	16,27%	56,61%	0,63%
4	Brzostek	20,62%	39,44%	39,93%	18,69%	38,95%	0,37%
5	Brzozów	33,27%	31,26%	35,47%	16,37%	43,23%	2,09%
6	Cieszanów	34,12%	28,55%	37,33%	11,85%	18,37%	0,34%
7	Dukla	28,30%	33,22%	38,47%	15,80%	37,05%	1,32%
8	Głogów Małopolski	41,74%	15,54%	42,72%	14,60%	37,12%	3,24%
9	Iwonicz-Zdrój	28,21%	34,74%	37,06%	16,48%	43,36%	0,25%
10	Jedlicze	40,57%	18,48%	40,95%	14,64%	39,58%	1,01%
11	Kańczuga	26,55%	38,07%	35,39%	16,22%	42,47%	2,16%
12	Kolbuszowa	38,26%	23,93%	37,81%	14,88%	39,56%	2,35%
13	Kołaczyce	21,33%	36,54%	42,13%	15,66%	41,28%	0,59%
14	Lesko	41,08%	28,08%	30,85%	13,02%	33,92%	0,99%
15	Narol	25,15%	36,66%	38,19%	14,25%	30,38%	0,31%
16	Nisko	42,66%	20,28%	37,06%	14,59%	51,11%	0,51%
17	Nowa Dęba	53,07%	16,68%	30,25%	12,61%	28,23%	2,95%
18	Nowa Sarzyna	30,06%	27,61%	42,32%	17,09%	29,26%	2,60%
19	Oleszyce	27,17%	30,92%	41,91%	14,62%	38,82%	0,44%
20	Pilzno	30,20%	26,18%	43,62%	17,43%	40,00%	0,97%

1	2	3	4	5	6	7	8
21	Pruchnik	18,27%	30,89%	50,84%	13,82%	33,87%	1,72%
22	Przecław	24,88%	33,09%	42,03%	16,92%	44,61%	0,24%
23	Radomyśl Wielki	23,03%	35,24%	41,73%	17,32%	46,17%	2,00%
24	Ropczyce	37,30%	23,02%	39,68%	18,15%	41,30%	3,38%
25	Rudnik nad Sanem	25,68%	24,35%	49,97%	13,07%	44,25%	0,43%
26	Rymanów	28,65%	39,11%	32,23%	14,68%	40,78%	0,69%
27	Sędziszów Małopolski	32,04%	28,24%	39,72%	18,77%	43,52%	2,37%
28	Sieniawa	30,16%	28,29%	41,55%	12,51%	22,77%	0,47%
29	Sokołów Małopolski	23,63%	33,01%	43,36%	16,92%	37,93%	0,48%
30	Strzyżów	30,67%	30,60%	38,73%	15,25%	44,80%	1,16%
31	Tyczyn	34,15%	27,68%	38,17%	17,19%	56,85%	0,98%
32	Ulanów	17,30%	34,81%	47,89%	12,53%	51,99%	0,56%
33	Ustrzyki Dolne	37,00%	28,20%	34,81%	13,01%	32,58%	1,29%
34	Zagórz	30,47%	26,18%	43,36%	13,24%	37,61%	2,89%
35	Zaklików	28,85%	28,97%	42,17%	11,81%	33,14%	0,68%
	Miasta-gminy razem	**31,88%**	**28,41%**	**39,71%**	**15,43%**	**40,03%**	**1,58%**
	GMINY WIEJSKIE						
1	Adamówka	24,66%	32,00%	43,33%	15,48%	23,59%	0,00%
2	Baligród	32,75%	32,44%	34,81%	11,87%	24,74%	0,38%
3	Besko	19,81%	35,04%	45,15%	16,40%	46,36%	0,78%
4	Białobrzegi	29,63%	29,85%	40,52%	18,82%	41,08%	0,14%
5	Bircza	25,70%	33,10%	41,20%	13,63%	31,40%	0,49%
6	Bojanów	22,99%	35,72%	41,29%	15,08%	34,10%	0,09%
7	Borowa	36,21%	33,41%	30,38%	16,53%	38,42%	0,19%
8	Brzyska	18,27%	37,45%	44,28%	17,29%	46,71%	0,01%
9	Bukowsko	24,56%	38,07%	37,37%	18,20%	36,10%	0,02%
10	Chłopice	29,57%	36,62%	33,81%	15,19%	32,08%	0,14%
11	Chmielnik	27,90%	27,90%	44,20%	16,12%	49,60%	0,32%
12	Chorkówka	26,16%	36,85%	36,99%	16,28%	46,85%	0,31%
13	Cisna	61,86%	16,50%	21,64%	7,28%	17,69%	0,24%
14	Cmolas	17,85%	40,38%	41,77%	18,47%	50,70%	0,34%
15	Czarna (Bieszczadzka)	42,49%	27,36%	30,15%	13,72%	29,06%	0,09%
16	Czarna (Dębicka)	29,51%	32,35%	38,15%	17,29%	45,26%	0,06%
17	Czarna (Łańcucka)	33,33%	26,84%	39,83%	16,00%	39,39%	2,01%
18	Czermin	32,90%	36,21%	30,88%	16,57%	38,30%	0,13%

1	2	3	4	5	6	7	8
19	Czudec	21,47%	30,28%	48,25%	15,07%	59,60%	1,78%
20	Dębica	33,26%	21,66%	45,08%	16,39%	47,19%	4,74%
21	Dębowiec	20,54%	40,30%	39,16%	18,12%	43,70%	2,20%
22	Domaradz	20,88%	40,95%	38,17%	17,35%	41,55%	0,41%
23	Dubiecko	19,72%	39,29%	40,99%	15,04%	35,82%	0,13%
24	Dydnia	20,15%	36,71%	43,14%	14,23%	41,39%	0,07%
25	Dynów	19,24%	42,03%	38,73%	18,20%	40,26%	0,05%
26	Dzikowiec	10,95%	39,75%	49,30%	15,62%	45,27%	0,07%
27	Fredropol	27,27%	35,88%	36,85%	14,82%	27,93%	0,22%
28	Frysztak	23,68%	32,35%	43,97%	15,59%	41,03%	0,32%
29	Gać	26,31%	28,59%	45,10%	13,76%	26,54%	0,03%
30	Gawłuszowice	30,90%	33,11%	35,99%	18,73%	34,82%	0,07%
31	Gorzyce	38,36%	27,36%	34,29%	13,76%	43,93%	2,80%
32	Grębów	31,49%	32,63%	35,88%	15,78%	38,93%	0,29%
33	Grodzisko Dolne	21,53%	28,79%	49,68%	14,00%	56,70%	0,10%
34	Haczów	25,23%	38,55%	36,22%	17,28%	47,03%	0,06%
35	Harasiuki	16,52%	43,99%	39,48%	15,70%	46,89%	0,31%
36	Horyniec-Zdrój	30,86%	28,50%	40,65%	10,96%	25,83%	0,20%
37	Hyżne	19,97%	37,19%	42,84%	16,56%	46,10%	0,06%
38	Iwierzyce	24,10%	29,96%	45,95%	17,44%	52,97%	0,56%
39	Jarocin	16,29%	42,69%	41,02%	14,55%	51,56%	0,05%
40	Jarosław	31,29%	27,73%	40,98%	17,39%	42,78%	0,93%
41	Jasienica Rosielna	20,09%	24,18%	55,73%	12,65%	31,83%	0,15%
42	Jasło	28,23%	29,71%	42,07%	17,30%	54,78%	0,56%
43	Jaśliska	17,94%	30,22%	51,84%	12,50%	29,45%	0,00%
44	Jawornik Polski	24,45%	22,72%	52,83%	9,45%	20,65%	0,14%
45	Jeżowe	16,24%	42,23%	41,54%	18,70%	38,27%	0,26%
46	Jodłowa	18,76%	39,85%	41,39%	17,93%	45,62%	0,25%
47	Kamień	15,13%	32,48%	52,39%	11,74%	41,46%	0,90%
48	Komańcza	38,37%	33,97%	27,66%	14,20%	32,56%	0,71%
49	Korczyna	31,09%	32,46%	36,45%	17,27%	46,51%	1,13%
50	Krasiczyn	40,99%	24,42%	34,58%	15,21%	43,66%	0,60%
51	Krasne	42,00%	17,38%	40,62%	15,65%	41,57%	2,13%
52	Krempna	31,52%	31,93%	36,55%	13,62%	18,05%	0,00%
53	Krościenko Wyżne	33,20%	26,81%	39,99%	17,66%	51,23%	0,13%

1	2	3	4	5	6	7	8
54	Krzeszów	19,60%	30,19%	50,22%	12,97%	32,40%	0,47%
55	Krzywcza	19,96%	39,04%	41,00%	14,85%	33,52%	0,06%
56	Kuryłówka	20,25%	35,96%	43,79%	17,18%	33,02%	0,29%
57	Laszki	19,54%	31,85%	48,61%	14,11%	30,27%	1,13%
58	Leżajsk	29,23%	30,36%	40,41%	16,91%	29,27%	0,80%
59	Lubaczów	22,90%	30,93%	46,17%	13,83%	27,34%	1,28%
60	Lubenia	29,51%	31,33%	39,16%	17,33%	45,33%	0,07%
61	Lutowiska	62,15%	18,72%	19,14%	8,96%	16,36%	0,32%
62	Łańcut	27,26%	31,80%	40,95%	17,72%	51,92%	0,30%
63	Majdan Królewski	17,99%	44,46%	37,55%	17,83%	45,64%	0,07%
64	Markowa	32,38%	30,84%	36,77%	18,11%	31,15%	1,35%
65	Medyka	38,94%	26,69%	34,37%	15,24%	28,92%	1,12%
66	Miejsce Piastowe	31,08%	34,48%	34,45%	16,24%	49,40%	0,35%
67	Mielec	38,97%	27,64%	33,39%	16,76%	57,06%	0,93%
68	Niebylec	21,58%	36,50%	41,92%	16,29%	48,26%	0,13%
69	Niwiska	21,30%	39,54%	39,16%	15,07%	34,52%	0,05%
70	Nowy Żmigród	16,28%	37,19%	46,53%	14,96%	51,46%	0,30%
71	Nozdrzec	17,55%	42,91%	39,54%	16,98%	51,19%	0,18%
72	Olszanica	27,96%	35,50%	36,54%	13,48%	40,24%	0,03%
73	Orły	26,60%	35,30%	38,10%	16,61%	36,44%	0,27%
74	Osiek Jasielski	19,83%	39,46%	40,71%	17,63%	38,42%	0,18%
75	Ostrów	67,90%	14,80%	17,30%	8,54%	7,92%	0,05%
76	Padew Narodowa	22,82%	27,72%	49,46%	11,62%	32,92%	0,05%
77	Pawłosiów	34,35%	27,03%	38,62%	17,79%	46,31%	0,22%
78	Przemyśl	35,99%	25,59%	38,42%	15,27%	39,79%	0,98%
79	Przeworsk	23,97%	33,38%	42,65%	16,53%	47,66%	0,07%
80	Pysznica	35,35%	29,56%	35,08%	16,03%	58,04%	0,05%
81	Radomyśl nad Sanem	31,37%	31,69%	36,94%	13,91%	37,99%	0,15%
82	Radymno	27,96%	32,87%	39,17%	14,70%	26,91%	0,50%
83	Rakszawa	29,05%	36,19%	34,76%	18,15%	33,44%	5,09%
84	Raniżów	21,49%	35,66%	42,84%	17,65%	43,49%	0,61%
85	Rokietnica	33,30%	32,49%	34,21%	16,29%	20,79%	1,22%
86	Roźwienica	23,04%	37,89%	39,07%	16,74%	38,33%	0,93%
87	Sanok	30,35%	27,70%	41,95%	18,48%	38,23%	0,48%
88	Skołyszyn	25,89%	34,88%	39,23%	15,87%	48,81%	0,92%

1	2	3	4	5	6	7	8
89	Solina	64,18%	13,19%	22,63%	9,13%	11,67%	0,60%
90	Stary Dzików	42,35%	21,94%	35,71%	12,87%	11,28%	0,04%
91	Stubno	27,11%	34,30%	38,59%	15,41%	23,44%	0,15%
92	Świlcza	32,83%	29,86%	37,31%	14,90%	46,10%	0,85%
93	Tarnowiec	26,50%	35,94%	37,56%	16,35%	47,65%	0,74%
94	Tryńcza	29,66%	27,33%	43,00%	18,16%	36,81%	0,69%
95	Trzebownisko	54,96%	15,98%	29,06%	12,40%	22,74%	2,22%
96	Tuszów Narodowy	28,35%	27,44%	44,21%	14,76%	50,65%	1,05%
97	Tyrawa Wołoska	22,60%	42,05%	35,35%	17,72%	34,02%	0,02%
98	Wadowice Górne	29,97%	32,58%	37,46%	17,29%	46,33%	1,47%
99	Wiązownica	24,04%	34,63%	41,32%	18,75%	42,64%	0,41%
100	Wielkie Oczy	27,00%	34,30%	38,70%	14,04%	19,73%	0,06%
101	Wielopole Skrzyńskie	14,39%	31,37%	54,23%	15,50%	39,53%	0,46%
102	Wiśniowa	22,16%	36,08%	41,76%	16,01%	43,69%	0,01%
103	Wojaszówka	24,29%	30,32%	45,39%	14,72%	52,45%	0,14%
104	Zaleszany	30,58%	29,55%	39,87%	15,48%	51,68%	0,15%
105	Zarszyn	26,81%	35,40%	37,79%	16,43%	47,25%	0,19%
106	Zarzecze	25,38%	33,24%	41,38%	15,20%	31,59%	0,37%
107	Żołynia	29,17%	33,28%	37,55%	18,09%	44,32%	0,49%
108	Żurawica	36,34%	24,75%	38,91%	14,46%	35,93%	1,92%
109	Żyraków	37,51%	23,74%	38,75%	17,27%	39,09%	0,60%
	Gminy wiejskie razem	**29,00%**	**31,11%**	**39,89%**	**15,65%**	**38,11%**	**0,84%**

Dochody majątkowe w 2018 roku (w %) **Tabela C**

Lp.	Nazwa jednostki	Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem	Udział dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach majątkowych	Relacja dochodów majątkowych wykonanych do planowanych
1	2	3	4	5
	Samorząd województwa	**31,45%**	**0,66%**	**87,79%**
	POWIATY			
1	bieszczadzki	22,16%	0,07%	50,57%
2	brzozowski	6,68%	0,33%	92,57%
3	dębicki	18,97%	6,54%	57,39%
4	jarosławski	13,00%	0,94%	84,18%
5	jasielski	13,19%	0,02%	105,47%
6	kolbuszowski	11,51%	0,10%	83,41%
7	krośnieński	11,91%	0,41%	99,32%
8	leski	24,39%	11,29%	99,84%
9	leżajski	10,99%	0,93%	82,19%
10	lubaczowski	13,57%	7,77%	96,85%
11	łańcucki	16,42%	0,14%	92,71%
12	mielecki	8,39%	0,88%	98,49%
13	niżański	20,00%	0,70%	82,81%
14	przemyski	30,68%	0,08%	85,59%
15	przeworski	8,27%	0,19%	107,92%
16	ropczycko-sędziszowski	15,99%	0,14%	84,60%
17	rzeszowski	21,95%	44,49%	64,61%
18	sanocki	10,00%	22,05%	55,03%
19	stalowowolski	9,00%	0,06%	88,24%
20	strzyżowski	15,70%	0,02%	99,88%
21	tarnobrzeski	9,28%	0,18%	97,81%
	Powiaty razem	**14,60%**	**7,64%**	**78,85%**
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU			
1	Krosno	7,96%	14,05%	98,23%
2	Przemyśl	7,70%	9,89%	79,45%
3	Rzeszów	14,29%	8,05%	94,71%
4	Tarnobrzeg	6,57%	19,63%	77,62%
	Miasta na prawach powiatu razem	**11,34%**	**9,65%**	**91,62%**
	MIASTA			
1	Dębica	7,24%	17,54%	82,63%
2	Dynów	15,40%	0,17%	74,29%
3	Jarosław	5,93%	7,32%	48,63%
4	Jasło	2,65%	9,34%	147,92%
5	Leżajsk	1,18%	16,20%	13,67%
6	Lubaczów	15,79%	34,45%	106,12%
7	Łańcut	10,74%	28,39%	85,57%
8	Mielec	11,84%	18,04%	61,26%
9	Przeworsk	8,26%	3,80%	67,14%
10	Radymno	27,67%	0,75%	61,00%
11	Sanok	13,47%	34,38%	52,15%
12	Stalowa Wola	20,77%	8,13%	92,90%
	Miasta razem	**11,81%**	**15,15%**	**72,41%**
	MIASTA-GMINY			
1	Baranów Sandomierski	16,06%	5,56%	69,20%
2	Błażowa	16,43%	0,00%	75,72%
3	Boguchwała	10,72%	0,05%	59,43%
4	Brzostek	4,09%	10,48%	57,56%
5	Brzozów	6,56%	36,64%	90,72%
6	Cieszanów	20,15%	7,82%	38,93%
7	Dukla	3,61%	15,06%	97,20%
8	Głogów Małopolski	13,06%	7,78%	113,64%
9	Iwonicz-Zdrój	3,01%	0,31%	23,21%
10	Jedlicze	14,45%	5,06%	105,87%
11	Kańczuga	1,26%	2,50%	64,00%
12	Kolbuszowa	7,77%	11,76%	88,31%
13	Kołaczyce	12,06%	2,14%	74,95%
14	Lesko	9,03%	60,64%	100,96%
15	Narol	10,17%	24,23%	39,97%
16	Nisko	8,71%	7,66%	37,91%
17	Nowa Dęba	8,44%	40,75%	74,05%

1	2	3	4	5
18	Nowa Sarzyna	10,92%	5,89%	94,18%
19	Oleszyce	13,84%	8,78%	69,16%
20	Pilzno	12,30%	1,42%	67,55%
21	Pruchnik	21,28%	0,26%	106,60%
22	Przecław	13,51%	1,17%	83,04%
23	Radomyśl Wielki	8,58%	0,90%	73,68%
24	Ropczyce	5,61%	2,95%	98,38%
25	Rudnik nad Sanem	19,65%	1,97%	100,41%
26	Rymanów	4,32%	16,13%	92,89%
27	Sędziszów Małopolski	4,95%	2,38%	98,18%
28	Sieniawa	22,76%	33,10%	88,58%
29	Sokołów Małopolski	12,99%	3,07%	92,92%
30	Strzyżów	7,16%	17,89%	28,18%
31	Tyczyn	8,52%	4,80%	95,88%
32	Ulanów	21,56%	2,05%	102,62%
33	Ustrzyki Dolne	9,03%	17,31%	45,15%
34	Zagórz	19,24%	11,87%	90,03%
35	Zaklików	22,63%	0,29%	70,49%
	Miasta-gminy razem	**10,62%**	**9,46%**	**72,18%**
	GMINY WIEJSKIE			
1	Adamówka	21,96%	12,89%	53,32%
2	Baligród	6,52%	42,08%	47,95%
3	Besko	11,42%	4,96%	100,72%
4	Białobrzegi	6,90%	17,79%	105,49%
5	Bircza	7,34%	26,46%	88,77%
6	Bojanów	8,04%	8,98%	93,82%
7	Borowa	5,82%	0,81%	24,02%
8	Brzyska	5,54%	4,12%	92,70%
9	Bukowsko	2,09%	30,22%	68,66%
10	Chłopice	1,78%	23,32%	81,79%
11	Chmielnik	16,59%	0,02%	93,53%
12	Chorkówka	8,29%	9,43%	102,98%
13	Cisna	10,43%	49,01%	42,22%
14	Cmolas	6,20%	0,00%	77,72%
15	Czarna (Bieszczadzka)	6,20%	54,73%	44,74%
16	Czarna (Dębicka)	8,95%	5,43%	107,80%
17	Czarna (Łańcucka)	13,71%	12,24%	90,77%
18	Czermin	6,82%	8,77%	57,43%
19	Czudec	15,43%	0,18%	89,31%
20	Dębica	14,01%	1,55%	109,98%
21	Dębowiec	4,78%	2,73%	99,80%
22	Domaradz	3,26%	4,94%	100,00%
23	Dubiecko	6,60%	5,72%	89,88%
24	Dydnia	14,38%	5,93%	73,23%
25	Dynów	3,53%	17,31%	87,99%
26	Dzikowiec	12,16%	1,99%	91,16%
27	Fredropol	2,12%	25,83%	17,97%
28	Frysztak	16,64%	0,42%	74,92%
29	Gać	23,22%	3,79%	90,35%
30	Gawłuszowice	4,42%	20,23%	101,08%
31	Gorzyce	9,54%	3,44%	49,67%
32	Grębów	7,77%	35,32%	86,34%
33	Grodzisko Dolne	22,08%	0,10%	48,73%
34	Haczów	6,26%	0,33%	108,71%
35	Harasiuki	1,13%	10,74%	83,85%
36	Horyniec-Zdrój	17,42%	19,49%	64,46%
37	Hyżne	15,74%	0,75%	71,97%
38	Iwierzyce	12,07%	0,08%	107,40%
39	Jarocin	6,94%	0,26%	65,16%
40	Jarosław	7,47%	6,41%	100,11%
41	Jasienica Rosielna	32,79%	0,71%	100,03%
42	Jasło	5,65%	5,43%	94,02%
43	Jaśliska	17,10%	1,78%	99,71%
44	Jawornik Polski	31,22%	0,07%	86,57%
45	Jeżowe	4,19%	4,94%	132,12%
46	Jodłowa	8,64%	0,00%	93,62%
47	Kamień	25,19%	0,22%	92,95%
48	Komańcza	1,03%	77,25%	40,93%
49	Korczyna	6,61%	3,92%	85,73%
50	Krasiczyn	2,64%	43,07%	79,10%
51	Krasne	16,85%	20,27%	92,03%
52	Krempna	14,00%	13,01%	145,17%

1	2	3	4	5
53	Krościenko Wyżne	7,06%	1,71%	66,05%
54	Krzeszów	23,75%	1,21%	98,05%
55	Krzywcza	7,71%	20,67%	66,77%
56	Kuryłówka	6,91%	37,09%	107,93%
57	Laszki	15,98%	2,32%	89,83%
58	Leżajsk	12,89%	17,88%	97,27%
59	Lubaczów	18,66%	10,14%	44,76%
60	Lubenia	3,92%	2,87%	55,08%
61	Lutowiska	2,03%	100,00%	148,61%
62	Łańcut	8,91%	0,76%	73,89%
63	Majdan Królewski	3,87%	9,87%	120,33%
64	Markowa	3,76%	5,79%	129,36%
65	Medyka	4,26%	8,63%	57,03%
66	Miejsce Piastowe	3,12%	3,32%	50,17%
67	Mielec	4,72%	21,99%	97,28%
68	Niebylec	12,40%	0,03%	38,47%
69	Niwiska	10,56%	0,34%	109,05%
70	Nowy Żmigród	12,23%	1,90%	78,53%
71	Nozdrzec	4,23%	3,50%	81,36%
72	Olszanica	8,39%	28,38%	107,66%
73	Orły	5,76%	58,65%	84,65%
74	Osiek Jasielski	3,79%	31,38%	47,67%
75	Ostrów	2,60%	0,00%	60,04%
76	Padew Narodowa	31,08%	2,54%	63,30%
77	Pawłosiów	6,37%	2,32%	84,50%
78	Przemyśl	5,55%	9,50%	95,46%
79	Przeworsk	7,36%	1,92%	75,54%
80	Pysznica	5,53%	18,66%	90,95%
81	Radomyśl nad Sanem	11,03%	22,34%	77,25%
82	Radymno	11,28%	37,08%	83,35%
83	Rakszawa	2,88%	2,50%	41,95%
84	Raniżów	6,94%	7,44%	78,03%
85	Rokietnica	4,03%	2,69%	18,73%
86	Roźwienica	1,24%	26,97%	63,29%
87	Sanok	6,48%	26,60%	83,70%
88	Skołyszyn	4,58%	2,58%	71,39%
89	Solina	13,87%	8,03%	100,07%
90	Stary Dzików	24,59%	36,32%	114,62%
91	Stubno	4,15%	15,66%	102,13%
92	Świlcza	8,34%	3,36%	34,20%
93	Tarnowiec	5,40%	1,84%	85,23%
94	Tryńcza	5,70%	11,44%	41,16%
95	Trzebownisko	29,79%	75,85%	100,99%
96	Tuszów Narodowy	11,23%	15,37%	96,26%
97	Tyrawa Wołoska	5,12%	100,00%	28,95%
98	Wadowice Górne	6,58%	2,11%	120,46%
99	Wiązownica	7,77%	20,31%	80,96%
100	Wielkie Oczy	14,30%	8,51%	98,47%
101	Wielopole Skrzyńskie	24,66%	0,04%	86,59%
102	Wiśniowa	14,02%	1,61%	54,50%
103	Wojaszówka	18,12%	0,03%	99,58%
104	Zaleszany	9,74%	16,86%	98,03%
105	Zarszyn	7,79%	8,41%	89,49%
106	Zarzecze	13,64%	2,14%	32,16%
107	Żołynia	3,90%	9,93%	64,30%
108	Żurawica	7,44%	10,48%	69,14%
109	Żyraków	16,95%	24,89%	125,82%
	Gminy wiejskie razem	**10,83%**	**14,40%**	**77,68%**

Udział środków pochodzących ze źródeł zagranicznych w dochodach ogółem (w %) **Tabela D**

Lp.	Nazwa jednostki	Lata	
		2017	2018
1	2	3	4
	Samorząd województwa	**26,27%**	**33,91%**
	POWIATY		
1	bieszczadzki	12,78%	10,42%
2	brzozowski	7,04%	0,70%
3	dębicki	3,24%	11,80%
4	jarosławski	3,73%	6,88%
5	jasielski	2,08%	4,20%
6	kolbuszowski	12,19%	10,28%
7	krośnieński	10,66%	5,27%
8	leski	10,10%	3,12%
9	leżajski	10,03%	7,60%
10	lubaczowski	3,87%	5,82%
11	łańcucki	5,14%	9,75%
12	mielecki	6,01%	6,56%
13	niżański	9,75%	10,31%
14	przemyski	8,12%	16,74%
15	przeworski	8,42%	16,24%
16	ropczycko-sędziszowski	6,81%	14,07%
17	rzeszowski	3,36%	3,77%
18	sanocki	7,10%	5,63%
19	stalowowolski	9,52%	3,82%
20	strzyżowski	5,36%	5,86%
21	tarnobrzeski	2,04%	2,70%
	Powiaty razem	**6,41%**	**7,62%**
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU		
1	Krosno	1,19%	6,86%
2	Przemyśl	1,52%	6,48%
3	Rzeszów	7,98%	13,33%
4	Tarnobrzeg	4,99%	4,87%
	Miasta na prawach powiatu razem	**5,54%**	**10,28%**
	MIASTA		
1	Dębica	1,84%	5,32%
2	Dynów	4,29%	15,91%
3	Jarosław	1,15%	5,44%
4	Jasło	7,72%	3,88%
5	Leżajsk	2,86%	1,54%
6	Lubaczów	5,87%	6,06%
7	Łańcut	2,51%	7,32%
8	Mielec	1,90%	6,81%
9	Przeworsk	0,02%	6,23%
10	Radymno	7,68%	28,38%
11	Sanok	3,41%	1,98%
12	Stalowa Wola	3,00%	12,70%
	Miasta razem	**3,08%**	**7,33%**
	MIASTA-GMINY		
1	Baranów Sandomierski	5,64%	10,34%
2	Błażowa	2,00%	10,96%
3	Boguchwała	1,90%	6,93%
4	Brzostek	2,60%	1,05%
5	Brzozów	2,31%	2,94%
6	Cieszanów	9,09%	8,94%
7	Dukla	6,14%	4,04%
8	Głogów Małopolski	2,41%	16,29%
9	Iwonicz-Zdrój	0,14%	4,22%
10	Jedlicze	3,19%	9,81%
11	Kańczuga	3,97%	2,31%
12	Kolbuszowa	1,63%	5,27%
13	Kołaczyce	2,93%	4,09%
14	Lesko	9,76%	0,70%
15	Narol	4,56%	3,89%
16	Nisko	1,73%	5,67%
17	Nowa Dęba	0,67%	3,77%
18	Nowa Sarzyna	2,39%	3,87%
19	Oleszyce	3,67%	12,04%
20	Pilzno	2,56%	9,42%
21	Pruchnik	6,52%	18,64%

1	2	3	4
22	Przecław	12,42%	8,65%
23	Radomyśl Wielki	1,52%	7,49%
24	Ropczyce	2,85%	4,53%
25	Rudnik nad Sanem	8,91%	15,84%
26	Rymanów	1,92%	2,68%
27	Sędziszów Małopolski	4,94%	3,43%
28	Sieniawa	2,55%	11,62%
29	Sokołów Małopolski	1,22%	7,93%
30	Strzyżów	5,76%	7,78%
31	Tyczyn	3,84%	6,08%
32	Ulanów	6,56%	15,48%
33	Ustrzyki Dolne	2,04%	2,45%
34	Zagórz	2,92%	8,49%
35	Zaklików	0,05%	14,85%
	Miasta-gminy razem	**3,49%**	**7,05%**
	GMINY WIEJSKIE		
1	Adamówka	3,56%	13,14%
2	Baligród	8,12%	0,52%
3	Besko	4,66%	9,16%
4	Białobrzegi	2,61%	5,12%
5	Bircza	6,75%	5,35%
6	Bojanów	1,99%	6,06%
7	Borowa	3,96%	0,19%
8	Brzyska	7,49%	7,76%
9	Bukowsko	0,00%	0,00%
10	Chłopice	0,97%	0,00%
11	Chmielnik	2,76%	11,60%
12	Chorkówka	3,62%	4,72%
13	Cisna	0,00%	0,00%
14	Cmolas	1,05%	4,93%
15	Czarna (Bieszczadzka)	0,12%	0,36%
16	Czarna (Dębicka)	2,58%	4,71%
17	Czarna (Łańcucka)	6,09%	9,91%
18	Czermin	0,00%	0,00%
19	Czudec	3,12%	12,80%
20	Dębica	3,59%	12,18%
21	Dębowiec	4,23%	2,12%
22	Domaradz	0,67%	1,42%
23	Dubiecko	1,34%	4,63%
24	Dydnia	0,00%	10,97%
25	Dynów	0,13%	0,18%
26	Dzikowiec	3,89%	10,99%
27	Fredropol	3,45%	1,65%
28	Frysztak	7,73%	8,20%
29	Gać	8,47%	20,65%
30	Gawłuszowice	0,00%	0,00%
31	Gorzyce	2,97%	4,17%
32	Grębów	7,61%	3,55%
33	Grodzisko Dolne	6,61%	20,02%
34	Haczów	2,84%	2,55%
35	Harasiuki	0,00%	0,00%
36	Horyniec-Zdrój	3,26%	9,42%
37	Hyżne	0,35%	10,86%
38	Iwierzyce	8,18%	5,27%
39	Jarocin	13,83%	6,59%
40	Jarosław	0,40%	7,22%
41	Jasienica Rosielna	3,77%	29,07%
42	Jasło	3,88%	5,83%
43	Jaśliska	0,25%	5,95%
44	Jawornik Polski	12,95%	27,05%
45	Jeżowe	3,56%	1,45%
46	Jodłowa	4,79%	0,06%
47	Kamień	14,37%	25,01%
48	Komańcza	0,00%	0,18%
49	Korczyna	0,23%	2,54%
50	Krasiczyn	0,59%	0,46%
51	Krasne	5,90%	11,99%
52	Krempna	5,06%	5,27%
53	Krościenko Wyżne	0,00%	6,65%

1	2	3	4
54	Krzeszów	0,49%	7,23%
55	Krzywcza	0,00%	3,11%
56	Kuryłówka	8,09%	5,08%
57	Laszki	4,35%	15,54%
58	Leżajsk	2,26%	6,96%
59	Lubaczów	10,38%	14,35%
60	Lubenia	1,01%	7,55%
61	Lutowiska	0,03%	0,28%
62	Łańcut	2,53%	8,29%
63	Majdan Królewski	5,71%	1,75%
64	Markowa	2,99%	0,55%
65	Medyka	15,78%	3,68%
66	Miejsce Piastowe	2,10%	1,40%
67	Mielec	0,00%	1,89%
68	Niebylec	5,19%	8,06%
69	Niwiska	3,59%	8,08%
70	Nowy Żmigród	6,09%	10,05%
71	Nozdrzec	2,09%	3,01%
72	Olszanica	2,35%	4,74%
73	Orły	1,96%	0,27%
74	Osiek Jasielski	2,22%	1,95%
75	Ostrów	0,06%	1,62%
76	Padew Narodowa	6,42%	22,98%
77	Pawłosiów	1,05%	5,34%
78	Przemyśl	0,86%	1,50%
79	Przeworsk	4,78%	5,17%
80	Pysznica	2,21%	4,95%
81	Radomyśl nad Sanem	0,00%	5,00%
82	Radymno	5,68%	4,14%
83	Rakszawa	1,57%	0,46%
84	Raniżów	3,46%	6,18%
85	Rokietnica	0,00%	0,61%
86	Roźwienica	0,91%	0,34%
87	Sanok	3,21%	3,72%
88	Skołyszyn	4,94%	4,36%
89	Solina	24,90%	9,96%
90	Stary Dzików	1,90%	12,92%
91	Stubno	5,17%	2,36%
92	Świlcza	2,73%	8,33%
93	Tarnowiec	4,63%	2,36%
94	Tryńcza	0,83%	4,28%
95	Trzebownisko	1,71%	6,93%
96	Tuszów Narodowy	8,60%	9,05%
97	Tyrawa Wołoska	3,24%	0,13%
98	Wadowice Górne	2,04%	3,86%
99	Wiązownica	2,58%	4,42%
100	Wielkie Oczy	6,96%	12,93%
101	Wielopole Skrzyńskie	7,23%	15,65%
102	Wiśniowa	4,11%	3,72%
103	Wojaszówka	4,13%	13,12%
104	Zaleszany	5,10%	6,68%
105	Zarszyn	6,92%	3,69%
106	Zarzecze	0,00%	7,92%
107	Żołynia	0,00%	4,32%
108	Żurawica	8,36%	7,24%
109	Żyraków	7,96%	5,93%
	Gminy wiejskie razem	**3,98%**	**6,90%**

Struktura wydatków według ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej w 2018 roku **Tabela E**

Lp.	Nazwa jednostki	Wydatki (w %)					
		w tym:					
		transport i łączność	administracja publiczna	oświata i wychowanie	pomoc społeczna	edukacyjna opieka wychowawcza	gospodarka komunalna i ochrona środowiska
1	2	3	4	5	6	7	8
	Samorząd województwa	**56,23%**	**12,17%**	**6,20%**	**2,14%**	**0,43%**	**0,09%**
	POWIATY						
1	bieszczadzki	29,37%	9,31%	14,40%	16,02%	5,98%	0,07%
2	brzozowski	15,68%	13,20%	30,24%	10,73%	4,10%	0,10%
3	dębicki	29,28%	6,46%	33,30%	10,19%	1,65%	0,15%
4	jarosławski	23,71%	5,92%	31,94%	10,78%	8,52%	0,03%
5	jasielski	20,59%	6,18%	30,60%	8,76%	4,12%	0,20%
6	kolbuszowski	22,78%	12,55%	27,04%	1,58%	1,73%	0,01%
7	krośnieński	25,15%	12,42%	25,21%	7,18%	11,40%	0,20%
8	leski	30,88%	10,26%	20,66%	2,20%	8,49%	0,00%
9	leżajski	14,92%	10,98%	28,75%	8,84%	7,26%	0,00%
10	lubaczowski	13,74%	7,14%	27,46%	17,59%	10,44%	0,05%
11	łańcucki	18,41%	9,80%	26,58%	6,33%	10,87%	0,19%
12	mielecki	12,58%	10,80%	37,29%	6,44%	6,09%	0,06%
13	niżański	26,02%	10,13%	28,27%	1,58%	5,66%	0,03%
14	przemyski	54,17%	11,15%	4,89%	7,60%	1,65%	0,03%
15	przeworski	12,37%	10,90%	26,48%	1,36%	3,23%	0,06%
16	ropczycko-sędziszowski	15,65%	9,37%	32,27%	10,66%	3,61%	0,08%
17	rzeszowski	32,08%	10,62%	15,07%	10,61%	5,37%	0,00%
18	sanocki	12,67%	10,97%	41,02%	2,79%	5,84%	0,19%
19	stalowowolski	12,09%	8,00%	38,99%	5,74%	4,85%	0,10%
20	strzyżowski	19,99%	9,41%	24,44%	10,58%	9,29%	0,04%
21	tarnobrzeski	15,79%	12,85%	27,40%	10,25%	9,29%	0,14%
	Powiaty razem	**21,46%**	**9,41%**	**28,53%**	**8,28%**	**6,04%**	**0,09%**
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU						
1	Krosno	14,00%	5,96%	29,38%	5,79%	2,95%	8,75%
2	Przemyśl	11,24%	6,05%	32,04%	9,68%	4,80%	4,57%
3	Rzeszów	22,99%	5,09%	30,57%	5,09%	2,97%	8,84%
4	Tarnobrzeg	4,98%	7,15%	35,15%	6,50%	2,84%	5,79%
	Miasta na prawach powiatu razem	**17,74%**	**5,60%**	**31,14%**	**6,10%**	**3,25%**	**7,79%**

1	2	3	4	5	6	7	8
	MIASTA						
1	Dębica	7,72%	6,13%	33,44%	6,82%	1,78%	5,00%
2	Dynów	6,10%	8,15%	30,15%	6,36%	0,87%	21,76%
3	Jarosław	7,53%	7,47%	29,14%	7,11%	1,27%	9,65%
4	Jasło	7,03%	8,10%	33,00%	10,18%	1,24%	7,57%
5	Leżajsk	4,89%	8,47%	33,83%	5,72%	1,84%	8,75%
6	Lubaczów	3,72%	10,70%	24,90%	4,25%	0,84%	13,67%
7	Łańcut	1,40%	7,66%	32,51%	4,68%	1,47%	4,42%
8	Mielec	17,34%	7,54%	26,96%	4,13%	1,05%	8,19%
9	Przeworsk	7,02%	7,90%	34,42%	5,69%	0,26%	11,23%
10	Radymno	2,45%	7,98%	18,65%	4,87%	0,46%	34,27%
11	Sanok	9,53%	5,25%	26,05%	4,69%	1,32%	6,82%
12	Stalowa Wola	18,99%	5,16%	19,60%	5,59%	0,61%	16,00%
	Miasta razem	**11,51%**	**6,77%**	**27,24%**	**5,83%**	**1,09%**	**10,40%**
	MIASTA-GMINY						
1	Baranów Sandomierski	4,61%	6,21%	29,67%	6,68%	0,84%	4,57%
2	Błażowa	7,82%	6,47%	35,61%	3,85%	0,74%	14,00%
3	Boguchwała	20,20%	6,34%	26,84%	3,92%	0,45%	5,93%
4	Brzostek	10,00%	5,58%	27,84%	7,65%	0,90%	12,16%
5	Brzozów	2,57%	11,79%	36,20%	4,42%	0,95%	4,76%
6	Cieszanów	17,78%	8,42%	32,11%	6,06%	0,68%	2,60%
7	Dukla	3,70%	8,75%	32,40%	7,81%	1,68%	5,38%
8	Głogów Małopolski	17,18%	9,19%	24,12%	5,90%	1,17%	6,14%
9	Iwonicz-Zdrój	3,30%	9,01%	33,22%	3,02%	1,11%	5,84%
10	Jedlicze	8,62%	8,55%	25,51%	5,30%	0,62%	5,90%
11	Kańczuga	4,99%	7,39%	36,95%	5,72%	0,34%	7,45%
12	Kolbuszowa	5,23%	8,30%	28,36%	5,59%	2,61%	12,30%
13	Kołaczyce	11,77%	7,22%	25,94%	7,86%	0,69%	11,07%
14	Lesko	2,83%	9,06%	27,39%	7,13%	1,17%	8,21%
15	Narol	6,09%	10,00%	27,60%	7,72%	1,11%	6,10%
16	Nisko	9,68%	11,17%	25,33%	4,58%	1,07%	10,07%
17	Nowa Dęba	4,39%	7,32%	29,53%	7,00%	0,31%	16,91%
18	Nowa Sarzyna	12,45%	6,59%	32,57%	5,87%	1,28%	4,02%
19	Oleszyce	3,09%	9,69%	31,10%	3,45%	0,36%	8,39%
20	Pilzno	6,25%	5,36%	30,95%	6,64%	0,61%	15,04%
21	Pruchnik	4,43%	5,64%	22,59%	4,04%	0,54%	31,17%
22	Przecław	4,52%	8,23%	27,05%	3,04%	0,61%	14,28%

1	2	3	4	5	6	7	8
23	Radomyśl Wielki	7,45%	5,84%	31,76%	4,23%	0,66%	16,62%
24	Ropczyce	8,13%	8,25%	34,15%	3,55%	1,12%	5,10%
25	Rudnik nad Sanem	6,50%	6,12%	23,27%	7,13%	0,85%	27,70%
26	Rymanów	5,95%	7,70%	31,54%	2,50%	1,71%	6,59%
27	Sędziszów Małopolski	5,89%	7,31%	35,26%	4,64%	0,78%	3,28%
28	Sieniawa	6,21%	6,42%	20,25%	3,36%	1,47%	14,97%
29	Sokołów Małopolski	10,18%	6,29%	31,10%	3,48%	0,30%	9,97%
30	Strzyżów	3,33%	7,18%	26,92%	8,09%	0,48%	20,27%
31	Tyczyn	13,90%	8,29%	26,98%	5,17%	2,06%	4,43%
32	Ulanów	12,05%	5,52%	22,13%	2,62%	0,90%	1,59%
33	Ustrzyki Dolne	8,99%	7,03%	25,11%	6,62%	0,91%	7,45%
34	Zagórz	16,33%	6,26%	26,92%	4,10%	1,12%	9,27%
35	Zaklików	6,74%	6,64%	20,42%	3,45%	0,97%	36,58%
	Miasta-gminy razem	**8,29%**	**7,66%**	**29,05%**	**5,19%**	**0,98%**	**10,34%**
	GMINY WIEJSKIE						
1	Adamówka	3,50%	7,73%	22,75%	3,90%	0,41%	22,12%
2	Baligród	11,45%	12,63%	26,94%	10,35%	0,84%	5,16%
3	Besko	2,30%	8,28%	27,28%	11,28%	1,16%	4,08%
4	Białobrzegi	5,29%	5,75%	35,73%	5,54%	0,49%	6,57%
5	Bircza	8,36%	10,65%	25,65%	8,11%	0,34%	10,85%
6	Bojanów	4,78%	7,76%	26,47%	6,90%	0,48%	13,89%
7	Borowa	3,26%	14,05%	32,28%	3,29%	0,75%	4,61%
8	Brzyska	6,36%	11,42%	29,18%	4,48%	2,83%	9,46%
9	Bukowsko	6,76%	11,06%	33,48%	4,73%	0,81%	3,55%
10	Chłopice	7,19%	9,20%	32,76%	3,87%	0,30%	7,28%
11	Chmielnik	9,01%	7,14%	23,36%	3,63%	0,89%	12,09%
12	Chorkówka	3,36%	7,73%	33,66%	2,91%	0,41%	4,09%
13	Cisna	9,82%	15,70%	22,27%	3,98%	3,27%	10,02%
14	Cmolas	5,97%	7,11%	29,08%	4,20%	0,45%	10,03%
15	Czarna (Bieszczadzka)	7,15%	15,19%	31,52%	5,97%	0,25%	3,57%
16	Czarna (Dębicka)	4,07%	6,00%	25,76%	3,25%	0,83%	28,50%
17	Czarna (Łańcucka)	14,98%	6,95%	29,17%	2,14%	0,21%	2,32%
18	Czermin	3,80%	9,57%	40,74%	2,79%	0,38%	3,24%
19	Czudec	17,76%	5,87%	31,76%	6,23%	0,47%	4,38%
20	Dębica	13,46%	4,50%	26,47%	3,31%	0,50%	11,80%
21	Dębowiec	6,86%	9,57%	31,00%	5,01%	0,43%	9,67%
22	Domaradz	8,27%	8,83%	31,30%	5,78%	0,78%	3,66%

1	2	3	4	5	6	7	8
23	Dubiecko	8,22%	8,78%	29,93%	7,23%	0,78%	10,04%
24	Dydnia	4,25%	8,08%	28,06%	5,29%	0,35%	23,85%
25	Dynów	8,33%	10,36%	35,04%	4,44%	0,65%	3,64%
26	Dzikowiec	5,54%	6,87%	28,21%	7,08%	0,85%	1,94%
27	Fredropol	5,54%	11,17%	31,82%	5,41%	1,62%	7,17%
28	Frysztak	12,90%	6,62%	27,18%	3,26%	0,85%	16,02%
29	Gać	3,81%	10,30%	27,54%	4,17%	0,24%	7,35%
30	Gawłuszowice	4,25%	15,51%	25,98%	3,76%	1,07%	3,08%
31	Gorzyce	10,59%	7,24%	30,08%	3,62%	0,83%	18,78%
32	Grębów	8,05%	7,26%	30,04%	3,89%	0,64%	13,95%
33	Grodzisko Dolne	5,83%	7,06%	25,22%	21,55%	0,62%	6,01%
34	Haczów	9,45%	8,53%	30,57%	3,39%	0,76%	4,59%
35	Harasiuki	0,50%	9,67%	33,95%	5,58%	2,11%	4,50%
36	Horyniec-Zdrój	10,74%	11,41%	25,81%	6,26%	1,24%	6,29%
37	Hyżne	5,47%	6,52%	29,10%	5,75%	0,85%	15,03%
38	Iwierzyce	15,32%	9,73%	28,05%	3,29%	0,47%	11,35%
39	Jarocin	9,20%	8,42%	25,73%	4,01%	0,98%	16,81%
40	Jarosław	6,40%	6,94%	30,60%	3,27%	0,24%	11,76%
41	Jasienica Rosielna	3,92%	4,93%	22,51%	5,09%	0,37%	39,51%
42	Jasło	14,31%	8,40%	26,47%	6,06%	0,44%	7,72%
43	Jaśliska	9,54%	10,50%	15,91%	5,35%	1,61%	2,47%
44	Jawornik Polski	7,42%	6,98%	15,52%	3,57%	0,79%	35,49%
45	Jeżowe	8,86%	7,21%	31,61%	3,86%	1,43%	5,81%
46	Jodłowa	13,57%	10,38%	24,04%	4,66%	0,41%	14,05%
47	Kamień	3,06%	6,34%	24,59%	7,74%	1,49%	27,21%
48	Komańcza	2,51%	13,08%	35,74%	3,67%	0,07%	7,19%
49	Korczyna	11,66%	8,83%	30,79%	5,46%	0,84%	4,94%
50	Krasiczyn	7,39%	9,04%	30,77%	5,17%	0,46%	6,20%
51	Krasne	16,66%	6,81%	26,89%	5,79%	1,10%	4,68%
52	Krempna	2,55%	13,24%	18,92%	5,49%	1,82%	27,91%
53	Krościenko Wyżne	4,32%	8,82%	28,42%	4,55%	0,93%	17,21%
54	Krzeszów	11,20%	9,57%	21,48%	3,92%	0,76%	19,48%
55	Krzywcza	12,91%	8,14%	26,35%	4,33%	0,01%	6,30%
56	Kuryłówka	8,03%	11,93%	25,00%	7,64%	0,61%	2,69%
57	Laszki	8,01%	8,06%	26,51%	4,15%	0,57%	22,09%
58	Leżajsk	8,43%	4,78%	29,16%	3,97%	0,83%	11,41%
59	Lubaczów	4,53%	6,94%	25,44%	8,94%	1,22%	10,12%

1	2	3	4	5	6	7	8
60	Lubenia	4,17%	9,16%	30,83%	3,47%	0,32%	7,65%
61	Lutowiska	11,75%	19,61%	26,00%	7,96%	1,26%	6,32%
62	Łańcut	8,69%	6,78%	36,58%	3,11%	1,30%	4,02%
63	Majdan Królewski	13,31%	7,45%	27,89%	4,07%	0,54%	11,03%
64	Markowa	9,82%	9,49%	30,43%	4,29%	0,13%	8,93%
65	Medyka	11,82%	8,48%	28,63%	3,08%	0,23%	6,36%
66	Miejsce Piastowe	5,72%	10,01%	29,93%	3,82%	0,98%	9,75%
67	Mielec	8,71%	7,88%	35,95%	3,24%	1,53%	10,17%
68	Niebylec	5,17%	7,12%	42,52%	3,18%	0,63%	4,64%
69	Niwiska	8,75%	8,50%	31,95%	4,97%	0,55%	3,29%
70	Nowy Żmigród	4,71%	7,38%	27,30%	4,72%	0,77%	18,76%
71	Nozdrzec	3,81%	10,68%	33,80%	6,86%	0,41%	5,15%
72	Olszanica	9,06%	13,50%	29,41%	8,46%	0,40%	5,06%
73	Orły	10,15%	8,48%	30,75%	4,43%	0,43%	3,88%
74	Osiek Jasielski	4,10%	8,79%	30,97%	4,82%	0,68%	11,85%
75	Ostrów	2,40%	8,22%	20,78%	2,27%	0,10%	43,48%
76	Padew Narodowa	1,63%	6,59%	16,73%	5,28%	0,10%	4,25%
77	Pawłosiów	3,86%	11,17%	25,97%	3,52%	0,25%	11,87%
78	Przemyśl	8,25%	7,42%	32,17%	4,66%	0,35%	5,58%
79	Przeworsk	7,51%	7,29%	34,99%	5,35%	0,21%	3,90%
80	Pysznica	10,25%	9,01%	31,53%	4,11%	1,05%	3,45%
81	Radomyśl nad Sanem	9,45%	9,96%	27,98%	7,32%	0,49%	6,63%
82	Radymno	15,65%	7,82%	31,60%	4,24%	0,56%	5,49%
83	Rakszawa	3,30%	8,71%	36,54%	6,19%	1,86%	5,58%
84	Raniżów	12,07%	8,22%	26,15%	6,73%	0,60%	5,28%
85	Rokietnica	7,60%	10,13%	26,76%	2,96%	0,35%	12,97%
86	Roźwienica	5,41%	8,51%	34,66%	4,58%	0,41%	4,35%
87	Sanok	4,96%	8,54%	23,40%	7,37%	0,48%	14,88%
88	Skołyszyn	6,79%	7,02%	27,56%	5,70%	1,24%	17,23%
89	Solina	11,61%	9,22%	20,43%	2,34%	0,32%	24,12%
90	Stary Dzików	3,63%	10,45%	25,08%	2,73%	0,55%	3,69%
91	Stubno	4,02%	13,11%	24,86%	5,67%	0,30%	6,62%
92	Świlcza	11,32%	7,19%	28,57%	5,41%	0,78%	9,22%
93	Tarnowiec	6,57%	7,09%	27,47%	4,18%	0,45%	17,28%
94	Tryńcza	8,83%	6,43%	23,11%	3,63%	0,20%	8,28%
95	Trzebownisko	29,19%	6,96%	27,23%	3,78%	0,81%	4,36%
96	Tuszów Narodowy	10,98%	7,82%	24,78%	9,58%	0,56%	4,51%

1	2	3	4	5	6	7	8
97	Tyrawa Wołoska	1,52%	18,72%	24,84%	6,42%	0,19%	6,69%
98	Wadowice Górne	3,73%	7,82%	36,02%	3,69%	1,21%	8,37%
99	Wiązownica	6,89%	8,09%	30,56%	2,75%	0,48%	10,94%
100	Wielkie Oczy	2,23%	12,71%	36,65%	3,55%	0,25%	2,43%
101	Wielopole Skrzyńskie	19,92%	8,06%	22,26%	2,84%	0,92%	1,95%
102	Wiśniowa	10,94%	8,49%	27,22%	5,27%	0,33%	9,83%
103	Wojaszówka	10,48%	7,42%	26,44%	2,51%	0,24%	8,46%
104	Zaleszany	7,24%	8,53%	25,40%	4,48%	0,20%	19,46%
105	Zarszyn	5,73%	10,89%	28,54%	5,67%	0,91%	5,48%
106	Zarzecze	2,79%	10,40%	27,09%	5,93%	0,54%	9,14%
107	Żołynia	3,64%	8,40%	33,78%	3,63%	0,46%	8,26%
108	Żurawica	4,56%	8,57%	30,49%	4,50%	1,36%	5,20%
109	Żyraków	7,10%	6,56%	33,82%	3,25%	0,48%	7,62%
	Gminy wiejskie razem	**8,75%**	**8,13%**	**28,71%**	**4,81%**	**0,70%**	**10,50%**

Wydatki majątkowe jednostek samorządu terytorialnego w latach 2017–2018 **Tabela F**

Lp.	Nazwa jednostki	Wydatki majątkowe (w zł)		Dynamika wydatków majątkowych (w %)	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	
		2017	2018	2018 / 2017	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
	Samorząd województwa	**333 760 195**	**555 899 879**	**166,56%**	**36,41%**	**48,63%**
	POWIATY					
1	bieszczadzki	9 208 051	15 640 460	169,86%	23,52%	34,30%
2	brzozowski	11 335 034	10 324 706	91,09%	18,13%	16,36%
3	dębicki	15 248 110	38 434 216	252,06%	12,21%	25,90%
4	jarosławski	32 879 561	37 635 933	114,47%	20,97%	21,87%
5	jasielski	15 769 190	42 480 341	269,39%	14,96%	30,70%
6	kolbuszowski	11 220 093	11 511 669	102,60%	23,85%	21,83%
7	krośnieński	32 419 153	17 868 921	55,12%	34,10%	20,55%
8	leski	6 146 595	12 222 120	198,84%	19,23%	31,18%
9	leżajski	32 711 580	20 646 379	63,12%	31,09%	21,28%
10	lubaczowski	18 019 771	11 128 153	61,76%	22,71%	14,50%
11	łańcucki	19 644 454	17 514 062	89,16%	25,73%	20,97%
12	mielecki	28 115 277	23 857 320	84,86%	20,02%	16,53%
13	niżański	13 533 976	23 999 036	177,32%	22,73%	32,99%
14	przemyski	9 179 232	28 575 841	311,31%	20,42%	42,85%
15	przeworski	5 139 314	8 514 153	165,67%	8,68%	12,12%
16	ropczycko-sędziszowski	14 509 140	30 718 291	211,72%	18,91%	30,21%
17	rzeszowski	39 704 179	38 885 242	97,94%	28,64%	26,40%
18	sanocki	11 289 760	11 951 480	105,86%	13,31%	13,34%
19	stalowowolski	32 842 981	19 706 707	60,00%	26,49%	16,82%
20	strzyżowski	18 314 124	24 431 006	133,40%	24,86%	28,36%
21	tarnobrzeski	4 754 893	8 304 634	174,65%	12,04%	18,51%
	Powiaty razem	**381 984 467**	**454 350 671**	**118,94%**	**21,64%**	**23,37%**
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU		0			
1	Krosno	50 925 137	87 854 649	172,52%	16,75%	24,51%
2	Przemyśl	18 967 559	39 129 347	206,30%	5,30%	10,04%
3	Rzeszów	229 927 841	327 372 927	142,38%	19,19%	23,70%
4	Tarnobrzeg	30 301 932	26 215 192	86,51%	11,80%	9,91%
	Miasta na prawach powiatu razem	**330 122 469**	**480 572 115**	**145,57%**	**15,59%**	**20,08%**
	MIASTA					
1	Dębica	18 802 213	36 556 796	194,43%	10,20%	17,14%
2	Dynów	3 177 025	8 265 746	260,17%	12,42%	25,32%
3	Jarosław	20 461 847	30 942 177	151,22%	13,29%	18,21%
4	Jasło	29 107 163	10 366 740	35,62%	17,46%	6,84%
5	Leżajsk	5 417 397	5 477 563	101,11%	11,02%	10,73%
6	Lubaczów	8 347 917	11 579 107	138,71%	16,68%	21,17%
7	Łańcut	15 237 517	15 127 889	99,28%	19,05%	18,02%
8	Mielec	53 194 739	78 177 025	146,96%	19,20%	24,48%
9	Przeworsk	3 961 251	11 118 545	280,68%	6,49%	15,75%
10	Radymno	2 941 357	13 640 892	463,76%	13,93%	41,42%
11	Sanok	25 957 372	56 897 644	219,20%	16,65%	28,60%
12	Stalowa Wola	58 053 244	157 636 210	271,54%	19,63%	38,03%
	Miasta razem	**244 659 042**	**435 786 334**	**178,12%**	**16,09%**	**24,30%**
	MIASTA-GMINY					
1	Baranów Sandomierski	5 507 486	18 262 187	331,59%	12,41%	31,75%
2	Błażowa	4 715 569	11 000 909	233,29%	11,02%	20,96%
3	Boguchwała	22 373 048	29 898 025	133,63%	25,46%	30,16%
4	Brzostek	4 334 222	10 603 789	244,65%	7,60%	16,82%
5	Brzozów	8 877 338	11 686 109	131,64%	8,00%	9,84%
6	Cieszanów	6 411 220	10 223 876	159,47%	18,90%	26,27%
7	Dukla	10 749 320	6 285 748	58,48%	15,91%	9,39%
8	Głogów Małopolski	8 023 435	42 390 035	528,33%	9,79%	33,85%
9	Iwonicz-Zdrój	5 522 241	7 133 146	129,17%	12,67%	15,17%

1	2	3	4	5	6	7
10	Jedlicze	9 399 093	15 874 217	168,89%	16,46%	24,21%
11	Kańczuga	7 138 336	3 704 928	51,90%	14,05%	7,46%
12	Kolbuszowa	10 719 831	17 501 069	163,26%	11,24%	16,06%
13	Kołaczyce	6 837 894	10 193 711	149,08%	17,39%	22,83%
14	Lesko	11 238 893	8 316 684	74,00%	24,43%	18,09%
15	Narol	2 799 048	5 092 850	181,95%	8,35%	13,52%
16	Nisko	17 312 740	20 729 214	119,73%	20,75%	22,48%
17	Nowa Dęba	7 134 575	9 977 546	139,85%	10,46%	13,62%
18	Nowa Sarzyna	12 295 746	16 167 840	131,49%	13,96%	16,99%
19	Oleszyce	3 956 481	7 061 355	178,48%	14,30%	22,08%
20	Pilzno	11 456 355	21 759 929	189,94%	15,28%	24,24%
21	Pruchnik	8 825 099	22 702 819	257,25%	19,30%	36,76%
22	Przecław	10 791 371	13 378 616	123,98%	20,54%	22,99%
23	Radomyśl Wielki	7 530 229	15 173 477	201,50%	12,41%	21,21%
24	Ropczyce	18 735 927	13 256 681	70,76%	15,92%	11,02%
25	Rudnik nad Sanem	10 390 899	19 222 937	185,00%	25,47%	37,66%
26	Rymanów	12 146 172	19 964 654	164,37%	16,75%	24,08%
27	Sędziszów Małopolski	15 936 448	15 392 389	96,59%	15,88%	14,81%
28	Sieniawa	13 911 815	17 275 816	124,18%	33,27%	36,78%
29	Sokołów Małopolski	8 110 797	18 120 078	223,41%	10,74%	20,80%
30	Strzyżów	7 615 463	23 449 351	307,92%	9,56%	23,70%
31	Tyczyn	12 838 018	11 990 231	93,40%	23,95%	21,53%
32	Ulanów	5 306 870	18 160 086	342,20%	18,31%	43,46%
33	Ustrzyki Dolne	14 433 157	20 438 590	141,61%	18,56%	23,03%
34	Zagórz	8 948 556	16 153 913	180,52%	17,37%	25,95%
35	Zaklików	6 473 456	22 181 507	342,65%	17,76%	41,92%
	Miasta-gminy razem	**338 797 149**	**550 724 311**	**162,55%**	**15,61%**	**22,13%**
	GMINY WIEJSKIE					
1	Adamówka	5 801 415	5 913 989	101,94%	27,06%	26,61%
2	Baligród	1 867 035	1 388 476	74,37%	12,74%	8,99%
3	Besko	3 795 302	5 011 342	132,04%	19,17%	22,48%
4	Białobrzegi	5 702 496	6 602 909	115,79%	16,21%	16,96%
5	Bircza	4 067 776	4 191 862	103,05%	12,64%	12,18%
6	Bojanów	3 872 571	8 987 880	232,09%	12,28%	23,11%
7	Borowa	2 305 119	468 699	20,33%	11,25%	2,35%
8	Brzyska	3 792 122	3 603 517	95,03%	13,76%	11,93%
9	Bukowsko	1 416 319	2 166 103	152,94%	5,56%	7,82%
10	Chłopice	2 071 163	2 082 670	100,56%	9,81%	9,50%
11	Chmielnik	7 319 831	13 227 154	180,70%	23,50%	33,96%
12	Chorkówka	8 940 380	13 699 385	153,23%	16,22%	22,13%
13	Cisna	1 631 741	2 914 268	178,60%	15,09%	22,82%
14	Cmolas	3 511 423	7 281 855	207,38%	11,25%	20,38%
15	Czarna (Bieszczadzka)	499 200	812 788	162,82%	5,33%	7,99%
16	Czarna (Dębicka)	5 068 192	20 100 232	396,60%	9,82%	28,73%
17	Czarna (Łańcucka)	8 349 033	16 802 410	201,25%	15,70%	26,12%
18	Czermin	756 150	2 697 157	356,70%	2,90%	9,27%
19	Czudec	2 541 978	12 045 349	473,86%	5,74%	21,02%
20	Dębica	20 616 931	35 117 747	170,33%	19,95%	28,34%
21	Dębowiec	4 812 577	5 243 133	108,95%	13,61%	13,57%
22	Domaradz	2 353 138	3 911 632	166,23%	9,38%	13,94%
23	Dubiecko	2 325 408	7 126 663	306,47%	6,05%	16,09%
24	Dydnia	2 101 114	12 074 646	574,68%	6,44%	27,08%
25	Dynów	2 399 241	3 446 795	143,66%	8,70%	11,25%
26	Dzikowiec	4 696 754	10 051 281	214,00%	17,01%	28,89%
27	Fredropol	2 888 598	1 894 812	65,60%	12,22%	7,89%
28	Frysztak	9 214 777	13 064 856	141,78%	20,89%	25,84%
29	Gać	8 166 672	3 098 825	37,94%	30,61%	14,60%
30	Gawłuszowice	441 918	567 245	128,36%	4,34%	5,31%
31	Gorzyce	5 916 021	17 767 211	300,32%	11,93%	28,55%
32	Grębów	8 315 944	11 186 680	134,52%	19,46%	23,17%
33	Grodzisko Dolne	11 390 505	13 172 455	115,64%	29,98%	31,66%

1	2	3	4	5	6	7
34	Haczów	5 371 862	8 187 411	152,41%	14,70%	20,71%
35	Harasiuki	736 525	819 551	111,27%	3,11%	3,26%
36	Horyniec-Zdrój	5 123 241	3 995 908	78,00%	22,12%	17,51%
37	Hyżne	4 416 758	11 726 495	265,50%	15,67%	31,10%
38	Iwierzyce	5 722 382	8 221 125	143,67%	17,59%	21,92%
39	Jarocin	5 550 691	5 065 779	91,26%	25,20%	22,11%
40	Jarosław	6 703 789	11 086 686	165,38%	14,31%	20,76%
41	Jasienica Rosielna	2 807 153	22 608 274	805,38%	8,40%	42,18%
42	Jasło	7 575 867	11 565 828	152,67%	13,18%	17,50%
43	Jaśliska	1 290 324	3 335 233	258,48%	11,89%	23,67%
44	Jawornik Polski	5 461 336	13 411 943	245,58%	24,29%	40,86%
45	Jeżowe	7 138 407	8 049 439	112,76%	14,63%	15,84%
46	Jodłowa	5 728 954	4 786 406	83,55%	22,86%	18,24%
47	Kamień	9 159 210	16 314 571	178,12%	23,91%	34,23%
48	Komańcza	933 983	609 841	65,29%	5,60%	3,57%
49	Korczyna	8 898 539	7 700 465	86,54%	19,36%	16,18%
50	Krasiczyn	2 282 737	1 590 064	69,66%	10,98%	7,32%
51	Krasne	14 121 855	16 961 492	120,11%	26,69%	28,05%
52	Krempna	977 620	2 780 942	284,46%	10,73%	25,85%
53	Krościenko Wyżne	2 988 192	3 513 093	117,57%	14,58%	15,56%
54	Krzeszów	2 817 484	7 199 922	255,54%	16,89%	33,77%
55	Krzywcza	1 196 919	3 546 632	296,31%	6,36%	15,72%
56	Kuryłówka	3 560 167	2 859 103	80,31%	14,62%	10,92%
57	Laszki	4 106 760	10 172 647	247,70%	14,16%	27,54%
58	Leżajsk	12 897 078	30 560 392	236,96%	15,52%	29,66%
59	Lubaczów	10 326 165	15 088 188	146,12%	23,23%	30,30%
60	Lubenia	6 332 876	4 079 493	64,42%	23,43%	14,56%
61	Lutowiska	827 464	2 281 177	275,68%	8,10%	18,75%
62	Łańcut	21 176 442	15 722 946	74,25%	22,04%	16,70%
63	Majdan Królewski	10 877 899	8 418 922	77,39%	26,26%	20,62%
64	Markowa	2 577 173	5 410 350	209,93%	9,88%	18,04%
65	Medyka	7 883 958	6 506 841	82,53%	25,48%	20,90%
66	Miejsce Piastowe	5 921 851	7 844 464	132,47%	11,89%	14,66%
67	Mielec	7 005 644	7 498 135	107,03%	14,39%	14,31%
68	Niebylec	6 532 297	8 051 585	123,26%	15,14%	17,39%
69	Niwiska	4 435 062	7 141 944	161,03%	15,93%	22,34%
70	Nowy Żmigród	5 332 808	10 402 337	195,06%	13,48%	22,44%
71	Nozdrzec	1 616 932	3 331 692	206,05%	4,92%	9,32%
72	Olszanica	2 597 850	2 747 207	105,75%	13,89%	13,94%
73	Orły	2 823 871	6 742 955	238,78%	7,58%	15,84%
74	Osiek Jasielski	473 643	2 325 523	490,99%	2,41%	10,29%
75	Ostrów	2 097 861	9 199 977	438,54%	4,11%	14,57%
76	Padew Narodowa	5 438 296	16 885 079	310,48%	23,55%	48,26%
77	Pawłosiów	3 188 050	4 291 383	134,61%	10,62%	13,12%
78	Przemyśl	4 074 960	8 717 731	213,93%	10,16%	18,96%
79	Przeworsk	5 998 106	7 871 420	131,23%	10,92%	12,63%
80	Pysznica	5 623 124	8 617 396	153,25%	14,75%	19,86%
81	Radomyśl nad Sanem	3 208 347	6 860 246	213,82%	11,33%	20,35%
82	Radymno	8 473 451	9 454 975	111,58%	17,42%	18,73%
83	Rakszawa	3 428 610	1 897 319	55,34%	10,76%	6,05%
84	Raniżów	3 157 440	7 531 529	238,53%	11,08%	21,96%
85	Rokietnica	1 869 343	3 551 955	190,01%	10,37%	17,48%
86	Rożwienica	471 966	1 331 365	282,09%	1,91%	4,96%
87	Sanok	11 270 908	16 195 246	143,69%	15,56%	19,60%
88	Skołyszyn	5 730 855	17 054 426	297,59%	12,05%	27,81%
89	Solina	16 762 193	17 214 888	102,70%	42,71%	40,93%
90	Stary Dzików	7 637 467	4 930 253	64,55%	29,48%	20,56%
91	Stubno	3 282 566	1 369 374	41,72%	17,20%	7,91%
92	Świlcza	10 564 490	22 079 648	209,00%	17,26%	28,40%
93	Tarnowiec	4 668 149	9 699 274	207,78%	13,52%	23,26%
94	Tryńcza	2 147 136	10 114 407	471,07%	6,62%	24,72%

1	2	3	4	5	6	7
95	Trzebownisko	17 680 892	51 078 939	288,89%	19,39%	38,30%
96	Tuszów Narodowy	7 451 287	8 239 958	110,58%	21,08%	21,24%
97	Tyrawa Wołoska	165 671	384 055	231,82%	1,84%	3,79%
98	Wadowice Górne	2 677 977	4 683 589	174,89%	9,14%	14,12%
99	Wiązownica	6 178 304	9 322 273	150,89%	13,15%	17,94%
100	Wielkie Oczy	5 281 143	4 509 510	85,39%	26,44%	22,31%
101	Wielopole Skrzyńskie	10 296 156	23 460 378	227,86%	24,31%	41,01%
102	Wiśniowa	4 469 743	7 621 294	170,51%	12,83%	19,28%
103	Wojaszówka	9 383 768	16 865 813	179,73%	24,95%	34,67%
104	Zaleszany	7 145 584	12 956 094	181,32%	16,92%	25,79%
105	Zarszyn	8 024 482	5 958 526	74,25%	20,07%	14,88%
106	Zarzecze	4 825 808	3 596 817	74,53%	15,03%	10,81%
107	Żołynia	1 576 718	3 380 662	214,41%	5,75%	10,99%
108	Żurawica	7 834 316	11 225 496	143,29%	15,58%	19,77%
109	Żyraków	12 314 655	11 358 686	92,24%	20,60%	18,68%
	Gminy wiejskie razem	**597 658 440**	**957 495 006**	**160,21%**	**15,66%**	**21,83%**

Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2018 roku **Tabela G**

Lp.	Nazwa jednostki	Zobowiązania (w zł)			Relacja zobowiązań do dochodów ogółem (w %)
		ogółem	w tym z tytułu:		
			kredytów i pożyczek	zobowiązań wymagalnych	
1	2	3	4	5	6
	Samorząd województwa	**195 920 000**	**0**	**0**	**16,36%**
	POWIATY				
1	bieszczadzki	18 785 034	0	0	43,76%
2	brzozowski	5 720 000	0	0	9,34%
3	dębicki	0	0	0	0,00%
4	jarosławski	49 417 559	0	17 559	29,36%
5	jasielski	37 785 000	0	0	30,19%
6	kolbuszowski	10 735 777	0	0	20,27%
7	krośnieński	22 996 788	0	0	26,85%
8	leski	6 987 710	0	0	18,05%
9	leżajski	1 455 879	0	0	1,48%
10	lubaczowski	24 043 874	0	13 316	30,20%
11	łańcucki	10 585 133	0	0	11,91%
12	mielecki	22 417 091	0	0	15,13%
13	niżański	1 540 000	0	0	2,12%
14	przemyski	156 000	0	0	0,21%
15	przeworski	19 709 959	0	0	25,81%
16	ropczycko-sędziszowski	15 378 629	0	401	16,34%
17	rzeszowski	24 394 445	0	0	15,74%
18	sanocki	29 612 257	0	0	32,30%
19	stalowowolski	39 010 000	0	0	35,55%
20	strzyżowski	28 129 331	0	0	35,60%
21	tarnobrzeski	9 790 638	0	0	22,26%
	Powiaty razem	**378 651 103**	**0**	**31 276**	**19,57%**

1	2	3	4	5	6
	MIASTA NA PRAWACH POWIATU				
1	Krosno	228 863 460	0	0	70,24%
2	Przemyśl	152 958 919	24 420 000	221 137	38,08%
3	Rzeszów	728 810 949	0	316 362	54,72%
4	Tarnobrzeg	115 750 077	0	77	43,74%
	Miasta na prawach powiatu razem	**1 226 383 405**	**24 420 000**	**537 577**	**52,77%**
	MIASTA				
1	Dębica	32 640 929	0	144	16,04%
2	Dynów	5 603 627	0	0	17,89%
3	Jarosław	46 424 410	0	0	29,52%
4	Jasło	17 212 839	0	650 353	10,72%
5	Leżajsk	2 517 729	0	0	4,73%
6	Lubaczów	22 395 891	0	19 734	39,54%
7	Łańcut	37 290 000	0	0	44,44%
8	Mielec	28 002 688	0	2 688	9,32%
9	Przeworsk	22 359 000	0	0	32,39%
10	Radymno	4 950 078	0	0	16,97%
11	Sanok	66 271 543	0	5 121	39,93%
12	Stalowa Wola	173 259 615	0	615	49,48%
	Miasta razem	**458 928 350**	**0**	**678 655**	**27,63%**
	MIASTA-GMINY				
1	Baranów Sandomierski	6 859 536	0	550	12,83%
2	Błażowa	9 396 900	0	0	17,79%
3	Boguchwała	44 605 038	0	0	49,96%
4	Brzostek	9 605 080	0	5 080	16,34%
5	Brzozów	47 388 422	0	446 374	41,17%
6	Cieszanów	11 771 750	0	1 750	31,59%
7	Dukla	13 699 440	0	0	20,40%
8	Głogów Małopolski	49 340 970	0	33 788	47,67%
9	Iwonicz-Zdrój	11 814 622	0	170 000	25,29%
10	Jedlicze	6 033 802	0	0	9,00%
11	Kańczuga	5 034 119	0	0	9,77%
12	Kolbuszowa	30 047 086	0	295	28,27%
13	Kołaczyce	9 707 780	0	0	22,70%

1	2	3	4	5	6
14	Lesko	8 813 988	0	43	18,80%
15	Narol	11 712 589	0	0	30,82%
16	Nisko	6 007 485	0	0	6,91%
17	Nowa Dęba	15 461 510	0	0	20,63%
18	Nowa Sarzyna	18 380 000	0	0	19,11%
19	Oleszyce	6 622 026	0	0	21,05%
20	Pilzno	33 352 556	0	0	40,95%
21	Pruchnik	5 124 371	0	0	9,05%
22	Przecław	18 192 844	0	558 608	32,11%
23	Radomyśl Wielki	5 167 600	0	0	7,55%
24	Ropczyce	23 609 218	0	0	19,39%
25	Rudnik nad Sanem	11 891 044	0	0	25,07%
26	Rymanów	25 543 476	0	0	35,39%
27	Sędziszów Małopolski	24 105 332	0	1 532	24,23%
28	Sieniawa	20 675 914	0	0	50,51%
29	Sokołów Małopolski	15 831 750	0	0	17,91%
30	Strzyżów	31 277 041	0	0	35,42%
31	Tyczyn	25 299 250	0	0	47,04%
32	Ulanów	0	0	0	0,00%
33	Ustrzyki Dolne	15 283 916	0	0	18,76%
34	Zagórz	10 397 186	0	1 080	16,09%
35	Zaklików	13 318 527	0	123	29,81%
	Miasta-gminy razem	**601 372 167**	**0**	**1 219 223**	**25,37%**
	GMINY WIEJSKIE				
1	Adamówka	444 718	0	0	1,95%
2	Baligród	3 852 668	0	14	24,31%
3	Besko	1 862 052	0	52	8,69%
4	Białobrzegi	496 875	0	0	1,27%
5	Bircza	4 553 863	0	211 863	12,78%
6	Bojanów	5 109 124	0	0	13,42%
7	Borowa	3 348 663	0	2 648	14,81%
8	Brzyska	3 906 452	0	16	13,00%
9	Bukowsko	7 362 131	0	10 837	27,12%
10	Chłopice	4 840 000	0	0	22,34%

1	2	3	4	5	6
11	Chmielnik	9 654 972	0	0	28,13%
12	Chorkówka	3 736 989	0	0	6,34%
13	Cisna	4 250 640	0	0	35,02%
14	Cmolas	6 291 563	0	8 714	18,12%
15	Czarna (Bieszczadzka)	2 660 575	0	0	23,77%
16	Czarna (Dębicka)	29 719 922	0	0	49,99%
17	Czarna (Łańcucka)	17 573 972	0	0	30,47%
18	Czermin	3 945 020	0	0	13,12%
19	Czudec	6 947 100	0	0	11,95%
20	Dębica	3 695 070	0	0	3,17%
21	Dębowiec	11 904 470	0	0	31,19%
22	Domaradz	3 837 500	0	0	14,10%
23	Dubiecko	14 613 075	0	0	33,39%
24	Dydnia	6 374 405	0	0	15,37%
25	Dynów	5 492 393	0	751	18,66%
26	Dzikowiec	5 300 000	0	0	16,44%
27	Fredropol	9 300 124	0	1 210 410	38,10%
28	Frysztak	19 109 831	0	640	39,27%
29	Gać	1 481 136	0	0	5,73%
30	Gawłuszowice	1 966 950	0	0	17,51%
31	Gorzyce	16 263 165	0	391	30,25%
32	Grębów	8 827 000	0	0	20,35%
33	Grodzisko Dolne	7 456 244	0	0	18,35%
34	Haczów	2 998 509	0	0	7,88%
35	Harasiuki	3 525 000	0	0	13,25%
36	Horyniec-Zdrój	6 425 623	0	278	25,40%
37	Hyżne	9 627 597	0	0	28,77%
38	Iwierzyce	3 350 434	0	0	9,39%
39	Jarocin	758 911	0	255	3,38%
40	Jarosław	1 920 577	0	357	3,52%
41	Jasienica Rosielna	10 704 619	0	0	19,84%
42	Jasło	5 607 184	0	0	9,12%
43	Jaśliska	0	0	0	0,00%
44	Jawornik Polski	12 172 474	0	238 364	36,63%

1	2	3	4	5	6
45	Jeżowe	11 273 721	0	0	23,06%
46	Jodłowa	8 655 810	0	810	35,75%
47	Kamień	3 414 180	0	0	7,27%
48	Komańcza	5 908 853	0	0	34,91%
49	Korczyna	12 212 794	0	0	25,52%
50	Krasiczyn	0	0	0	0,00%
51	Krasne	18 695 042	0	44	33,55%
52	Krempna	2 790 488	0	295 334	29,95%
53	Krościenko Wyżne	900 000	0	0	3,98%
54	Krzeszów	5 500 363	0	0	26,09%
55	Krzywcza	3 923 215	0	0	16,84%
56	Kuryłówka	2 979 706	0	0	11,09%
57	Laszki	932 817	0	0	2,60%
58	Leżajsk	15 754 545	0	9 136	16,55%
59	Lubaczów	11 729 680	0	19 203	24,32%
60	Lubenia	6 451 252	0	0	23,48%
61	Lutowiska	798 000	0	0	6,05%
62	Łańcut	8 595 000	0	0	8,88%
63	Majdan Królewski	0	0	0	0,00%
64	Markowa	8 552 065	0	0	30,11%
65	Medyka	6 386 654	0	0	22,73%
66	Miejsce Piastowe	13 069 446	0	0	25,07%
67	Mielec	8 126 888	0	0	15,46%
68	Niebylec	0	0	0	0,00%
69	Niwiska	5 361 552	0	0	16,60%
70	Nowy Żmigród	12 112 761	0	0	28,38%
71	Nozdrzec	3 699 920	0	0	10,53%
72	Olszanica	450 347	0	1 347	2,14%
73	Orły	4 941 897	0	0	12,03%
74	Osiek Jasielski	4 258 468	0	0	18,69%
75	Ostrów	10 485 192	0	0	15,63%
76	Padew Narodowa	8 837 256	0	1 522	28,33%
77	Pawłosiów	4 272 115	0	0	13,07%
78	Przemyśl	6 241 406	0	177	13,89%

1	2	3	4	5	6
79	Przeworsk	3 150 000	0	0	4,89%
80	Pysznica	3 457 527	0	0	8,26%
81	Radomyśl nad Sanem	11 288 830	0	900	37,23%
82	Radymno	6 511 000	0	0	12,06%
83	Rakszawa	980 000	0	0	2,95%
84	Raniżów	5 951 861	0	0	18,08%
85	Rokietnica	0	0	0	0,00%
86	Roźwienica	12 024 082	0	940 134	43,25%
87	Sanok	12 900 000	0	0	16,78%
88	Skołyszyn	8 611 125	0	0	16,42%
89	Solina	10 317 595	0	0	28,21%
90	Stary Dzików	3 604 510	0	0	13,90%
91	Stubno	500 000	0	0	2,61%
92	Świlcza	13 905 773	0	0	19,40%
93	Tarnowiec	8 177 043	0	0	21,36%
94	Tryńcza	4 722 340	0	0	12,03%
95	Trzebownisko	26 122 628	0	0	20,03%
96	Tuszów Narodowy	3 075 913	0	0	8,18%
97	Tyrawa Wołoska	405 000	0	0	3,89%
98	Wadowice Górne	4 502 275	0	2 275	13,11%
99	Wiązownica	10 264 614	0	0	20,49%
100	Wielkie Oczy	5 712 700	0	1 728	28,89%
101	Wielopole Skrzyńskie	21 543 544	0	0	44,63%
102	Wiśniowa	15 039 435	0	0	38,18%
103	Wojaszówka	5 678 454	0	0	13,10%
104	Zaleszany	8 590 126	0	126	18,83%
105	Zarszyn	15 344 546	0	0	39,68%
106	Zarzecze	5 791 529	0	0	15,77%
107	Żołynia	9 456 121	0	869 411	30,18%
108	Żurawica	4 094 076	0	736	7,21%
109	Żyraków	21 607 635	0	0	34,47%
	Gminy wiejskie razem	**773 911 307**	**0**	**3 828 474**	**18,16%**

Nowe przedłużone terminy przekazywania sprawozdań w związku z COVID-19

Ustawa z dnia 2 marca 2020 roku *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*[1] w art. 15 zzh ust. 1 zawiera delegację ustawową do wydania przepisów wykonawczych w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji. Powyższe reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 roku *w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji*[2]. Rozporządzenie przewiduje jednorazowe przedłużenie terminów wypełniania wybranych obowiązków, m.in. sporządzania i przekazywania sprawozdań przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe jednostki organizacyjne, samorządowe osoby prawne i regionalne izby obrachunkowe. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia, tj. 31 marca 2020 roku.

Przedłużone terminy przedstawiają się następująco:

I. Sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Zgodnie z paragrafem 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 roku przedłuża się terminy sporządzenia i przekazania o 30 dni sprawozdań sporządzanych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku *w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*[3].

Sprawozdania w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego

1. Kierownicy jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych sporządzają i przekazują zarządom JST (w przypadku gmin – wójt, burmistrz, prezydent miasta) jednostkowe **sprawozdania Rb-Z i Rb-N za I kwartał 2020 roku** – nie później niż do 10 kwietnia 2020 roku – nowy termin: (10 maja 2020 roku – *niedziela*) **11 maja 2020 roku**.
2. Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do regionalnej izby obrachunkowej sprawozdania łączne (sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych i własnego sprawoz-

[1] DzU 2020, poz. 374, 567 i 568.
[2] DzU 2020, poz. 570.
[3] J.t.: DzU 2014, poz. 1773.

dania jednostkowego) **sprawozdania Rb-Z i Rb-N za I kwartał 2020 roku** – nie później niż do 22 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **22 maja 2020 roku**.

3. Samorządowe jednostki organizacyjne bezpośrednio realizujące zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone JST odrębnymi ustawami sporządzają i przekazują przewodniczącym zarządów JST jednostkowe **sprawozdania Rb-ZN za I kwartał 2020 roku** – nie później niż do 10 kwietnia 2020 roku – nowy termin: (10 maja 2020 roku – *niedziela*) **11 maja 2020 roku**.
4. Jednostki samorządu terytorialnego wykonujące zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone odrębnymi ustawami sporządzają, na podstawie własnej ewidencji księgowej oraz otrzymanych sprawozdań jednostkowych w tym zakresie, łączne **sprawozdania Rb-ZN za I kwartał 2020 roku** w zakresie zobowiązań i należności Skarbu Państwa i przekazują je dysponentom głównym przekazującym dotacje w zakresie wykonywanych zadań zleconych – nie później niż do 22 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **22 maja 2020 roku**.

Regionalna izba obrachunkowa przekazuje do MF i GUS otrzymane **sprawozdania Rb-Z i Rb-N za I kwartał 2020 roku** w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego nie później niż do 30 kwietnia 2020 roku – nowy termin: (30 maja 2020 roku – *sobota*) **1 czerwca 2020 roku**.

<u>Sprawozdania w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną</u>

1. Kierownicy samorządowych instytucji kultury, kierownicy samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, kierownicy innych samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków, spółek prawa handlowego, sporządzają i przekazują zarządom JST nadzorujących lub będących organizatorami instytucji kultury, sprawozdania jednostkowe **Rb-Z i Rb-N za I kwartał 2020 roku** – nie później niż do 14 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **14 maja 2020 roku**.
2. Zarządy jednostek samorządu terytorialnego (w przypadku gmin – wójt, burmistrz, prezydent miasta) sporządzają i przekazują do regionalnej izby obrachunkowej sprawozdania zbiorcze – według poszczególnych rodzajów (grup) jednostek **Rb-Z i Rb-N za I kwartał 2020 roku** – nie później niż do 28 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **28 maja 2020 roku**.

Regionalna izba obrachunkowa przekazuje do GUS sprawozdania zbiorcze w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną **Rb-Z i Rb-N za I kwartał 2020 roku** nie później niż do 12 maja 2020 roku – nowy termin: (11 czerwca 2020 roku – *święto*) **12 czerwca 2020 roku**.

II. Sprawozdania finansowe

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 roku przedłuża się o 60 dni terminy określone m.in. w § 34 ust. 1–2, 4, 7 i 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*[4].

1. Kierownicy jednostek, w tym jednostek obsługujących, przekazują **sprawozdania finansowe** zarządom jednostek samorządu terytorialnego w terminie do dnia 31 marca roku następnego. Termin ten został przedłużony do dnia **30 maja 2020 roku**.
2. Zarządy jednostek samorządu terytorialnego przekazują w postaci dokumentu elektronicznego do właściwych regionalnych izb obrachunkowych **sprawozdania finansowe jednostki samorządu terytorialnego** w terminie do dnia 30 kwietnia roku następnego. Termin przekazania sprawozdań finansowych jednostek samorządu terytorialnego za 2019 rok do regionalnych izb obrachunkowych został przedłużony do dnia **29 czerwca 2020 roku**.
3. Zarządy jednostek samorządu terytorialnego przekazują w postaci dokumentu elektronicznego do właściwych regionalnych izb obrachunkowych **skonsolidowane bilanse jednostek samorządu terytorialnego** w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego. Termin przekazania skonsolidowanych bilansów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 rok do regionalnych izb obrachunkowych został przedłużony do dnia **31 sierpnia 2020 roku** (29 sierpnia 2020 roku – *sobota*).
4. Regionalne izby obrachunkowe przekazują do Ministerstwa Finansów **skonsolidowane bilanse jednostek samorządu terytorialnego** w postaci dokumentu elektronicznego w terminie do dnia 14 lipca roku następnego. Termin przekazania skonsolidowanych bilansów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 rok do Ministerstwa Finansów został przedłużony do dnia **14 września 2020 roku** (12 września 2020 roku – *sobota*).

Zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 roku przedłuża się o 2 miesiące termin określony w § 32 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*[5].

[4] J.t.: DzU 2020, poz. 342.
[5] *Ibidem*.

1. **Sprawozdanie finansowe** składające się z:
   – bilansu;
   – rachunku zysków i strat (wariant porównawczy);
   – zestawienia zmian w funduszu;
   – informacji dodatkowej oraz
2. **bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego** sporządza się w terminie 3 miesięcy od dnia, na który zamyka się księgi rachunkowe. Termin ten został przedłużony **o 2 miesiące.**

III. Sprawozdania budżetowe

Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 roku przedłuża się o 21 dni terminy przekazania sprawozdań sporządzanych na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku[6].

1. **Sprawozdania miesięczne Rb-27S[7], Rb-28S za marzec 2020 roku:**
   – jednostki budżetowe, jednostki obsługujące przekazują zarządom JST (w przypadku gmin – wójt, burmistrz, prezydent miasta) nie później niż 10 kwietnia 2020 roku – nowy termin: (1 maja 2020 roku – *święto*)[8] **4 maja 2020 roku**;
   – zarządy jednostek samorządu terytorialnego przekazują regionalnym izbom obrachunkowym nie później niż 22 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **13 maja 2020 roku**;
   – regionalne izby obrachunkowe przekazują do Ministerstwa Finansów nie później niż 30 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **21 maja 2020 roku**.

2. **Sprawozdania miesięczne Rb-27S, Rb-28S za kwiecień 2020 roku:**
   – jednostki budżetowe, jednostki obsługujące przekazują zarządom JST (w przypadku gmin – wójt, burmistrz, prezydent miasta) nie później niż 10 maja 2020 roku – nowy termin: (31 maja 2020 roku – *niedziela*) **1 czerwca 2020 roku**.

3. **Sprawozdania Rb-NDS za I kwartał 2020 roku:**
   – zarządy jednostek samorządu terytorialnego przekazują do regionalnych izb obrachunkowych nie później niż 22 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **13 maja 2020 roku**;
   – regionalne izby obrachunkowe przekazują do Ministerstwa Finansów nie później niż 30 kwietnia 2020 roku – nowy termin **21 maja 2020 roku**.

---

[6] J.t.: DzU 2019, poz. 1393.

[7] Sprawozdanie jednostkowe Rb-27S jednostki samorządu terytorialnego (jako jednostki budżetowej i jako organu) – o 11 dni dłużej.

[8] W przypadku, gdy dzień przekazania sprawozdania przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy – pierwszy dzień roboczy następujący po tym dniu.

4. **Sprawozdania Rb-30S, Rb-34S, Rb-28NWS za I kwartał 2020 roku:**
   - jednostki budżetowe, jednostki obsługujące przekazują zarządom JST nie później niż 10 kwietnia 2020 roku – nowy termin: (1 maja 2020 roku – *święto*) **4 maja 2020 roku**;
   - zarządy jednostek samorządu terytorialnego przekazują do regionalnych izb obrachunkowych nie później niż 22 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **13 maja 2020 roku**;
   - regionalne izby obrachunkowe przekazują do Ministerstwa Finansów nie później niż 30 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **21 maja 2020 roku**.

5. **Sprawozdania Rb-50 za I kwartał 2020 roku:**
   - jednostki bezpośrednio realizujące zadania, jednostki obsługujące przekazują zarządom JST nie później niż 10 kwietnia 2020 roku – nowy termin: (1 maja 2020 roku – *święto*) **4 maja 2020 roku**;
   - zarządy jednostek samorządu terytorialnego przekazują dysponentom przekazującym dotacje i do regionalnych izb obrachunkowych (do wiadomości) nie później niż 14 kwietnia 2020 roku – nowy termin: **5 maja 2020 roku**.

Opracowanie:
LUCYNA KUŚNIERZ

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie w 2018 roku

Regionalne izby obrachunkowe powołane zostały ustawą z dnia 7 października 1992 roku *o regionalnych izbach obrachunkowych*[1] jako państwowe, zewnętrzne oraz niezależne organy nadzoru i kontroli jednostek samorządu terytorialnego, a także ich związków i stowarzyszeń w zakresie gospodarki finansowej oraz zamówień publicznych. Ustawa ta stanowi podstawę prawną działania tych izb.

Do aktów prawnych regulujących pozycję ustrojową oraz funkcjonalną regionalnych izb obrachunkowych należą:
- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 roku[2],
- Ustawa z dnia 7 października 1992 roku *o regionalnych izbach obrachunkowych*,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku *o finansach publicznych*[3],
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym*[4],
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku *o samorządzie powiatowym*[5],
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku *o samorządzie województwa*[6].

Regionalne izby obrachunkowe sprawują następujące funkcje:
- nadzorczą,
- kontrolną,
- opiniodawczą,
- informacyjną i szkoleniową.

Działalność nadzorcza

Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie w 2018 roku obejmowała nadzorem 198 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego, z tego:
- 156 gmin,
- 21 powiatów ziemskich,
- 4 miasta na prawach powiatu,
- 1 samorząd województwa,
- 15 zarejestrowanych związków międzygminnych, w tym 7 prowadzących działalność w zakresie spraw finansowych (wg uchwalonego budżetu i sporządzające sprawozdania),

[1] J.t.: DzU 2016, poz. 561 z późn. zm.
[2] DzU 1997, Nr 78, poz. 483 z późn. zm.
[3] J.t.: DzU 2017, poz. 2077 z późn. zm.
[4] J.t.: DzU 2018, poz. 994 z późn. zm.
[5] J.t.: DzU 2018, poz. 995 z późn. zm.
[6] J.t.: DzU 2018, poz. 913 z późn. zm.

– 1 zarejestrowany związek powiatowo-gminny prowadzący działalność w zakresie spraw finansowych (wg uchwalonego budżetu i sporządzający sprawozdania).

W roku 2018 odbyło się 30 posiedzeń Kolegium Izby, podczas których zbadano ogółem **14 376** uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz organów związków międzygminnych. Było to o 1813 uchwał i zarządzeń więcej aniżeli w roku poprzednim. Od 1 stycznia 2018 roku nadzorem Izby objęto również uchwały w sprawie: udzielenia pomocy finansowej, udzielenia pomocy rzeczowej, udzielenia pomocy finansowo-rzeczowej, określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W wyniku badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego, a także uchwał związków międzygminnych, Kolegium Izby dokonało następujących ustaleń:

– 14 039 z nich nie naruszało prawa,
– 337 naruszało prawo, w tym 27 w sposób nieistotny.

W wyniku postępowania nadzorczego Kolegium Izby stwierdziło nieważność **119** uchwał i zarządzeń, z tego:

– 69 uznano za nieważne w całości,
– 50 uznano za nieważne w części.

W związku z usunięciem przez jednostki samorządu terytorialnego oraz związki międzygminne wskazanych przez Kolegium naruszeń prawa w wyznaczonym terminie, wszczęte postępowania w **184** przypadkach zostały umorzone. W **7** przypadkach Kolegium Izby stwierdziło naruszenie prawa bez stwierdzenia nieważności. Opisane sytuacje dotyczyły uchwał i zarządzeń z minionego roku budżetowego. Szczegółowe informacje o rozstrzygnięciach nadzorczych badanych uchwał i zarządzeń przedstawiają **tabele 1** i **2.**

Nieprawidłowości w badanych przez Izbę uchwałach i zarządzeniach dotyczyły:

❖ budżetu:
  – brak ujęcia w załączniku do uchwały budżetowej, w zestawieniu dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych, dotacji celowej przewidzianej w planie wydatków budżetu w dziale 852 Pomoc społeczna, rozdziale 85219 Ośrodki pomocy społecznej, § 2367 Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego – naruszenie przepisów art. 214 i 215 ustawy *o finansach publicznych*;
  – zaklasyfikowanie wydatków administracyjnych związanych z obsługą zadania dotyczącego gospodarowania odpadami, do rozdziału 75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) zamiast do rozdziału 90002 Gospodarka odpadami – naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku *w sprawie szczegółowej*

klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych[7];
– ustalenie błędnej kwoty wydatków jednostek budżetowych w planie wydatków w rozdziale 75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu), ujętej w wysokości 1 939 200 zł zamiast 1 938 200 zł – naruszenie art. 236 ust. 3 pkt 1 ustawy *o finansach publicznych*;
– ustalenie wysokości wydatków bieżących i majątkowych w kwocie nieodpowiadającej prawidłowemu wyliczeniu – naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy *o finansach publicznych*;

❖ zmian budżetu:
– podpisanie zarządzenia w sprawie zmian w budżecie przez Sekretarza, tj. przez osobę nieuprawnioną – naruszenie art. 257 pkt 3 ustawy *o finansach publicznych*;
– upoważnienie dla Rady do wyrażenia zgody na zabezpieczenie środków budżetowych w uchwale budżetowej w sytuacji, gdy obowiązująca uchwała budżetowa takiego wydatku w roku budżetowym nie przewiduje – naruszenie art. 211 ustawy *o finansach publicznych* oraz art. 18 ust. 2 ustawy *o samorządzie gminnym*;
– zaplanowanie przez Radę zwiększenia wydatków w dziale 758 Różne rozliczenia, rozdziale 75818 Rezerwy ogólne i celowe, § 6800 Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne w kwocie 50 000 zł, w trybie zmian uchwały budżetowej, w trakcie roku budżetowego – naruszenie art. 222 ust. 2 pkt 1 ustawy *o finansach publicznych*;
– udzielenie upoważnienia dla Zarządu Powiatu do dokonania przesunięć środków finansowych pomiędzy zadaniami ustalonymi w uchwale budżetowej w sytuacji braku podstawy prawnej w przepisach ustawowych do udzielenia takiego upoważnienia, jak również wykraczającego poza kompetencję wynikającą z art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*[8], upoważniającą radę powiatu wyłącznie do określenia zadań, na które przeznacza środki określone w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy;
– powierzenie w uchwale wykonania uchwały Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy oraz Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy – naruszenie art. 32 ust. 1 ustawy *o samorządzie powiatowym*, stanowiącego, że zarząd powiatu wykonuje uchwały rady powiatu i zadania powiatu określone przepisami prawa;
– zaplanowanie przez Radę zwiększenia wydatków w dziale 758, rozdziale 75818, § 4810 z tytułu rezerwy ogólnej o kwotę 110 000 zł i tym samym zwiększenia kwoty rezerwy ogólnej – naruszenie art. 222 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*;
– określenie w uchwale obowiązków Zarządu Powiatu, Skarbnika Powiatu, Dyrektorów jednostek organizacyjnych powiatu, Kierowników powiatowych inspekcji, służb i straży oraz Naczelników wydziałów i osób zatrudnionych na stanowiskach samodzielnych Starostwa Powiatowego

[7] J.t.: DzU 2014, poz. 1053 z późn. zm.
[8] J.t.: DzU 2018, poz. 511 z późn. zm.

w toku prac nad projektem uchwały budżetowej – naruszenie art. 234 ustawy *o finansach publicznych*;

- przeniesienie wydatków administracyjnych dotyczących z obsługi zadania związanego z gospodarowaniem odpadami z rozdziału 90002 Gospodarka odpadami do rozdziału 75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) i zaklasyfikowanie wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, związane z obsługą zadania dotyczącego gospodarowania odpadami, w niewłaściwym rozdziale, tj. w rozdziale 75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu), zamiast w rozdziale 90002 Gospodarka odpadami – naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
- zaklasyfikowanie wydatków z tytułu pomocy finansowej z przeznaczeniem na budowę chodnika przy drodze gminnej w dziale 600 Transport i łączność, w rozdziale 60014 Drogi publiczne powiatowe, zamiast w rozdziale 60016 Drogi publiczne gminne – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
- zaklasyfikowanie wydatków w formie pomocy finansowej dla powiatu na przebudowę drogi powiatowej do § 2710 Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących, zamiast do § 6300 Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
- zaklasyfikowanie wydatków w dziale 750 Administracja publiczna, rozdziale 75095 Pozostała działalność, z przeznaczeniem na składkę członkowską na rzecz Związku Gmin – do § 2900 Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań bieżących, zamiast do § 4430 Różne opłaty i składki – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
- zaklasyfikowanie dochodów w dziale 750 Administracja publiczna, rozdziale 75020 Starostwa Powiatowe w kwocie 3 600 zł z tytułu otrzymanych środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego na finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne pracowników – do § 2700 Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin (związków gmin), powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł, zamiast do § 2440 Dotacje przekazane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wy-*

datków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych;

– zaklasyfikowanie dochodów w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01042 Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych z tytułu dotacji celowej otrzymanej od samorządu województwa do § 6610 Dotacje celowe otrzymane z gminy na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego, zamiast do § 6630 Dotacje celowe otrzymane z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
– zaklasyfikowanie w dziale 600 Transport i łączność, rozdziale 60013 Drogi publiczne wojewódzkie, wydatków budżetu gminy z tytułu pomocy finansowej udzielonej Samorządowi Województwa w wysokości 30 000 zł do § 2330 Dotacje celowe przekazane do samorządu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego, zamiast do § 2710 Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
– zaklasyfikowanie w dziale 801 Oświata i wychowanie, rozdziale 80101 Szkoły Podstawowe, dochodów bieżących budżetu w łącznej kwocie 1 088 zł, a otrzymanych z tytułu odszkodowania TUW oraz sprzedaży złomu do § 0970 Wpływy z różnych dochodów, zamiast do § 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych (sprzedaż złomu) oraz do § 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (odszkodowania TUW) – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
– zaklasyfikowanie wydatków z tytułu dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu sprzętu ratowniczo-gaśniczego (motopompy) do § 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, zamiast do § 6230 Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
– zaklasyfikowanie w planie dochodów w załączniku nr 1 do uchwały oraz w planie wydatków w załączniku nr 2 do uchwały, dochodów i wydatków w kwocie 4 663 zł otrzymanych z Funduszu Pracy na podstawie umowy do rozdziału 85322 Fundusz Pracy, zamiast do rozdziału 85504 Wspieranie rodziny – naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów *w spra-*

wie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych;

- ❖ wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian:
  - – ujęcie w ramach przedsięwzięć upoważnienia dla Zarządu do zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu oraz do zaciągania pożyczek w państwowych funduszach celowych na finansowanie wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne – naruszenie art. 228 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – błędne ustalenie wysokości kwoty długu we wszystkich latach obowiązywania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy – naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – nierealistyczne, błędne ustalenie wysokości kwoty długu we wszystkich latach obowiązywania Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu – naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 72 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – przyjęcie w wieloletniej prognozie finansowej nierzetelnych danych – naruszenie art. 226 ust. 1 i 2a ustawy *o finansach publicznych*;
  - – określenie w odniesieniu do roku budżetowego błędnej kwoty przychodów z tytułu wolnych środków o 1 000 000 zł wyższej od wynikającej z bilansu wykonania budżetu – naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – błędne wyłączenie kwot poręczeń – naruszenie art. 243 ust. 3 pkt 2 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – niewskazanie przeznaczenia nadwyżki budżetu w 2030 roku – naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 4 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – wskazanie na koniec 2018 roku kwoty długu w wysokości nieodpowiadającej prawidłowemu wyliczeniu – naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – wskazanie kwoty wydatków bieżących i majątkowych w wysokości nieodpowiadającej kwotom wydatków bieżących i majątkowych zaplanowanych w budżecie gminy na 2018 rok – naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy *o finansach publicznych*;
  - – wskazanie błędnego limitu zobowiązań dla przedsięwzięcia pn. „Budowa domu przedpogrzebowego” – naruszenie art. 226 ust. 3 pkt 5 ustawy *o finansach publicznych*;

- ❖ zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący:
  - wskazanie dochodów własnych gminy jako źródła spłaty zobowiązania finansowanego wyłącznie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i wpłat mieszkańców gminy uczestniczących w projekcie – naruszenie art. 58 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*;
  - upoważnienie dla Zarządu Powiatu do zaciągnięcia w 2018 roku zobowiązania finansowego na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa i przebudowa kompleksu boisk szkolnej infrastruktury sportowej Powiatu", w ramach Programu Rozwoju Szkolnej Infrastruktury Sportowej – Edycja 2017, spłacanego w 2019 roku w kwocie 1 150 000 zł, w sytuacji, gdy w Wieloletniej Prognozie Finansowej Rada Powiatu określiła wydatki majątkowe budżetu Powiatu na 2019 rok jedynie w kwocie ogółem 229 168,59 zł – naruszenie art. 230 ustawy *o finansach publicznych*;
  - wyrażenie zgody na zatwierdzenie do realizacji projektu i odniesienie się do zobowiązania dotyczącego również roku budżetowego 2018 – naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e ustawy *o samorządzie gminnym* oraz art. 221 ust. 4 ustawy *o finansach publicznych*;
  - niewskazanie w uchwale Rady Gminy źródeł sfinansowania zobowiązań zaciąganych na lata 2019–2020 – naruszenie art. 58 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*;
  - brak pokrycia wydatków zaplanowanych na lata 2030, 2031, 2033 wynikających z zaciągniętego zobowiązania w pełnej kwocie – naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 w związku z art. 226 ust. 1 pkt 2 ustawy *o finansach publicznych*;
  - niepodjęcie uchwały o zaciągnięciu zobowiązania na rok 2019, dotyczącego pomocy finansowej na zadania określone w uchwale Rady Gminy, nieokreślenie kwoty zobowiązania ani źródeł jego pokrycia – naruszenie art. 58 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*;
  - wyrażenie zgody przez Radę Miejską na zaciągnięcie przez Gminę zobowiązań w zakresie podejmowania w 2019 roku zadania inwestycyjnego, chociaż w obowiązującej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy nie określono na 2019 rok wydatków majątkowych w kwocie, która pozwalałaby przyjąć, że wyrażona w przedmiotowej uchwale deklaracja Gminy o pokryciu w 2019 roku wkładu własnego na realizację zadania inwestycyjnego w kwocie 8 510 000 zł poprzez określenie wydatków inwestycyjnych na ten cel w budżecie Gminy na 2019 rok znajduje oparcie w możliwościach finansowych wynikających z ustaleń zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy – naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e ustawy *o samorządzie gminnym* w związku z art. 226 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*;
  - upoważnienie Wójta Gminy do podpisania umowy z Zarządem Powiatu w sytuacji, gdy w uchwale nie wskazano źródeł finansowania tego zobowiązania – naruszenie art. 58 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*;
  - zaciągnięcie zobowiązania pokrywanego z dochodów własnych gminy innych niż dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komu-

nalnymi – naruszenie art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 roku *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*[9];

- zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów:
  - nieokreślenie przychodów z tytułu zaciągniętej pożyczki w wysokości 7 616 765 zł oraz nieokreślenie limitu zobowiązań z powyższego tytułu – naruszenie art. 91 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*;
  - ze względu na brak uchwały budżetowej Powiatu na rok 2019 wystąpił brak podstaw do zaciągnięcia w roku 2019 pożyczki na sfinansowanie planowanego deficytu – naruszenie art. 89 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z ust. 2 ustawy *o finansach publicznych*;

- zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych:
  - określenie zasad udzielania dotacji dla spółek wodnych bez spełnienia procedury dotyczącej warunków dopuszczalności pomocy publicznej (brak zgłoszenia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa) – naruszenie art. 7 ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*[10], w związku z art. 443 ust. 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – *Prawo wodne*[11];
  - określenie przez Radę Gminy trybu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji dla niepublicznych przedszkoli i niepublicznych szkół o uprawnieniach szkół publicznych, które wykracza poza ustawowe kompetencje – naruszenie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 roku *o finansowaniu zadań oświatowych*[12] w związku z art. 36 ust. 1 ustawy;
  - brak określenia przez Radę, na jakie wydatki może zostać przeznaczone udzielone z budżetu Gminy dofinansowanie i pozostawienie Wójtowi swobody w decydowaniu w tym zakresie – naruszenie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku *o sporcie*[13];
  - ustalenie wysokości dotacji tylko dla wychowanków niepublicznego szkolnego schroniska młodzieżowego (określenie niepełnej regulacji) – naruszenie art. 32 ust. 2 ustawy *o finansowaniu zadań oświatowych* oraz art. 2 pkt 3, 6 i 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – *Prawo oświatowe*[14];
  - przyznanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku na refinansowanie poniesionych wcześniej wydatków, a w szczególności w latach poprzednich – naruszenie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*[15];

[9] J.t.: DzU 2018, poz. 1454 z późn. zm.
[10] J.t.: DzU 2018, poz. 362 z późn. zm.
[11] J.t.: DzU 2018, poz. 2268 z późn. zm.
[12] J.t.: DzU 2017, poz. 2203 z późn. zm.
[13] J.t.: DzU 2018, poz. 1263 z późn. zm.
[14] J.t.: DzU 2018, poz. 996 z późn. zm.
[15] J.t.: DzU 2018, poz. 2067 z późn. zm.

– ustalenie na okres od dnia 11 czerwca 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku dopłat do 1 m^3 wody doprowadzanej urządzeniami wodociągowymi dla taryfowej grupy odbiorców – gospodarstwa domowe 3+ oraz dopłat do 1 m^3 ścieków odprowadzanych urządzeniami kanalizacyjnymi do oczyszczalni ścieków dla taryfowych grup odbiorców – gospodarstwa domowe 3+, w sytuacji, gdy organ regulacyjny nie zatwierdził projektu taryfy przedłożonej przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., która obowiązywałaby co najmniej w okresie od dnia 11 czerwca 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku – naruszenie art. 24 ust. 6 w związku z art. 24b ust. 1 i 2, art. 24c ust. 1, 2 i 4, art. 24e ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*[16], a także w związku z art. 9 ustawy z dnia 27 października 2017 roku *o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw*[17], gdyż określiła dopłatę do 1 m^3 wody doprowadzanej urządzeniami wodociągowymi oraz dopłatę do 1 m^3 ścieków odprowadzanych urządzeniami kanalizacyjnymi do oczyszczalni ścieków dla taryfowej grupy odbiorców lub taryfowych grup odbiorców – gospodarstwa domowe 3+ na okres, na który nie ustalono obowiązującej taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, zawierającej stawki cen i opłat za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, ustalonych dla taryfowej grupy odbiorców lub taryfowych grup odbiorców tych usług oznaczonych jako gospodarstwa domowe 3+. Przepis art. 9 ustawy *o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw* określa bowiem maksymalny termin obowiązywania taryfy stosowanej w dniu wejścia w życie ustawy *o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw*. Natomiast zasada, o której mowa w art. 24g ustawy *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*, tj. stosowania dotychczasowej taryfy do dnia wejścia w życie nowej taryfy albo tymczasowej taryfy, ma odniesienie do taryfy przyjętej w trybie określonym w tej ustawie, w brzmieniu nadanym ustawą *o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw*;
– ustalenie dopłat do taryf dla zbiorowego dostarczania wody do gospodarstw domowych i odprowadzania ścieków z gospodarstw domowych na okres niezwiązany z terminem obowiązywania taryfy, do której dopłaty mają zastosowanie – naruszenie art. 24 ust. 6 w związku z art. 24g ustawy *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*;
– udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nieobjętym decyzją właściwego organu ochrony zabytków zezwalającą na przeprowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych – naruszenie art. 81 ust. 1 w związku

[16] J.t.: DzU 2018, poz. 1152 z późn. zm.
[17] DzU 2017, poz. 2180.

z art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 77 i art. 82 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* oraz § 4 uchwały Nr XVII/285/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 stycznia 2012 roku *w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego*[18];

– udzielenie dotacji dla Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego na rozbudowę instalacji systemu sygnalizacji alarmu SAP w budynku Pałacu w kwocie 14 779 zł – podjęcie decyzji o przyznaniu środków z budżetu Województwa na 2018 rok na dofinansowanie realizacji zadania publicznego, podlegającego szczególnym zasadom rozliczania, jednostce budżetowej Województwa Podkarpackiego, która może pokrywać swoje wydatki wyłącznie bezpośrednio z tego budżetu – naruszenie art. 81 ust. 1 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* w związku z art. 11 ust. 1 oraz art. 126 ustawy *o finansach publicznych*;
– zawarcie we wzorze sprawozdania z realizacji zadania oświadczenia: „a także, że znana jest mi odpowiedzialność karna z art. 233 Kodeksu karnego" i tym samym wykroczenie poza upoważnienie ustawowe organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do kształtowania zakresu przedmiotowego uchwały – naruszenie art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – *Kodeks karny*[19] oraz art. 40 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*;
– określenie, że wniosek o udzielenie dotacji powinien zawierać *w szczególności* 3 elementy tego wniosku i tym samym umożliwienie Wójtowi Gminy ustalenia innych, nieokreślonych w uchwale, dodatkowych elementów dotyczących tego wniosku – naruszenie § 6 Zasad techniki prawodawczej stanowiącej załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku *w sprawie zasad techniki prawodawczej*[20];
– brak precyzyjnego określenia sformułowania „lub innych wad" w uchwale i tym samym scedowanie na Wójta Gminy, jako wykonawcę, ustalenia tego, co jeszcze może zawierać wniosek i jakie wady wniosku mogą spowodować wezwanie wnioskodawcy do ich uzupełnienia – naruszenie § 6 Zasad techniki prawodawczej stanowiącej załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów *w sprawie zasad techniki prawodawczej*;
– nieodniesienie się w uchwale do przepisów ustawy *o finansach publicznych* i błędne określenie konieczności zwrotu dotacji w sytuacji jej niewłaściwego wykorzystania – naruszenie art. 252 ust. 5 ustawy *o finansach publicznych*;
– nieokreślenie w sposób precyzyjny kwoty dotacji, jakiej mogą oczekiwać podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie – naru-

[18] Dz. Urz. Woj. 2012.557.
[19] J.t.: DzU 2018, poz. 1600 z późn. zm.
[20] J.t.: DzU 2016, poz. 283.

szenie art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – *Prawo ochrony środowiska*[21];

- błędne ujęcie przesłanek zwrotu dotacji w całości lub w części w przypadku jej nieprawidłowego bądź błędnego wykorzystania – naruszenie art. 251 i 252 ustawy *o finansach publicznych*;
- uregulowanie w uchwale przez Radę Gminy warunków zwrotu dotacji przyznanej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku – naruszenie art. 81 ust. 1 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*;
- uregulowanie przez Radę Miasta trybu postępowania o udzielenie dotacji, w tym zakresu przedmiotowego oferty, w sposób przykładowy poprzez użycie sformułowania: „w szczególności" – naruszenie art. 221 ust. 4 ustawy *o finansach publicznych*;
- określenie sposobu kontroli dotacji oraz zakresu sprawozdania z rozliczenia dotacji jedynie w sposób przykładowy – naruszenie art. 221 ust. 4 ustawy *o finansach publicznych*;
- brak podstaw do przyjęcia, że podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku są zobligowane do stosowania przepisów ustawy – *Prawo zamówień publicznych* w każdym przypadku wydatkowania środków pochodzących z dotacji – naruszenia art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – *Prawo zamówień publicznych*[22];
- niezłożenie stosownego sprawozdania skutkuje uznaniem dotacji za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem – naruszenie art. 252 ust. 1 pkt 1 ustawy *o finansach publicznych*;
- określenie terminu wykorzystania odsetek bankowych od dotacji – naruszenie art. 221 ust. 3 pkt 3 ustawy *o finansach publicznych*;
- określenie terminu zwrotu dotacji od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego – naruszenie art. 251 ust. 1 i ust. 3 ustawy *o finansach publicznych*;
- ustalenie przez Radę Miasta, że odsetki mają być liczone od dnia przekazania dotacji;
- nieokreślenie obowiązków beneficjenta w zakresie rozliczenia dotacji, a w szczególności niewskazanie terminu jej rozliczenia – naruszenie art. 403 ust. 5 ustawy – *Prawo ochrony środowiska*;
- udzielenie pomocy finansowej samorządowi powiatowemu na realizację zadania polegającego na wzniesieniu pomnika, w sytuacji, gdy ta jednostka samorządu terytorialnego nie wyraziła jednoznacznego stanowiska o zamiarze wykonania zadania, na które Samorząd Województwa postanowił o udzieleniu jej tego rodzaju pomocy oraz podjęcie przedmiotowej uchwały także w sytuacji, gdy przepisy prawa powszechnie obowiązującego, które regulują zakres działania samorządu powiatowego oraz zadania tej jednostki samorządu terytorialnego, nie określają kompetencji samorządu powiatowego do samodzielnego rozstrzygania w sprawach wznoszenia pomników – naruszenie art. 220 ust. 1 i 2 ustawy *o finansach publicznych* w związku z art. 4 ust. 6 ustawy *o sa-*

[21] J.t.: DzU 2018, poz. 799 z późn. zm.
[22] DzU 2017, poz. 1579 z późn. zm. oraz DzU 2018, poz. 1986 z późn. zm.

morządzie powiatowym oraz art. 6 i art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy *o samorządzie gminnym*;
- nieokreślenie pomocy finansowej w zakresie jej wysokości oraz scedowanie tej kompetencji na Wójta Gminy – naruszenie art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy *o finansach publicznych*;
- użycie w uchwale sformułowania: „w szczególności" i zaznaczenie, że istotne okoliczności brane pod uwagę przy ocenie wniosku mają charakter przykładowy i tym samym nie zawierają zamkniętego katalogu oceny wniosku – komisja może dokonać oceny według innych kryteriów, których nie uchwalił organ stanowiący – naruszenie art. 40 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*;
- nieokreślenie rodzaju dodatkowych informacji i wyjaśnień, których można żądać od podmiotu otrzymującego dotację, w ramach jej rozliczenia – naruszenie art. 28 ust. 1 ustawy *o finansowaniu zadań oświatowych*;
- nieustalenie wysokości dotacji dla klubu sportowego przeznaczonej na sfinansowanie zadania własnego w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu, nieskonkretyzowanie wysokości dotacji w ramach uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego oraz nieokreślenie stawek dotacji – naruszenie art. 27 ust. 2 w związku z art. 28 ustawy *o sporcie* oraz art. 40 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*;

❖ podatków i opłat lokalnych:
- wprowadzenie zwolnienia od podatku od nieruchomości o charakterze mieszanym – przedmiotowo-podmiotowego – naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy *o podatkach i opłatach lokalnych*, a także art. 217 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 roku, zgodnie z którym zwolnienia od podatku oparte o kryteria podmiotowe mogą być wprowadzane wyłącznie w drodze ustawy;
- brak ograniczenia w uchwale terminu jej obowiązywania w dostosowaniu do terminu obowiązywania ww. rozporządzenia Komisji (UE) będącego podstawą udzielania pomocy *de minimis* – naruszenie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku *w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*[23];
- użycie w uchwale sformułowań dotyczących przedłożenia dodatkowych, bliżej niesformułowanych informacji i stworzenie tym samym luzu interpretacyjnego, co może skutkować dowolnością w zakresie stosowania przepisów uchwały;
- określenie warunków pomocy w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości bez podstawy prawnej i z istotnym naruszeniem kompetencji Rady Ministrów (brak podstaw do potwierdzania przez organ podatkowy „nabycia przez przedsiębiorcę prawa do zwolnienia" lub informowania go „o niespełnieniu warunków udzielenia zwolnień") – naruszenie art. 20d ustawy *o podatkach i opłatach lokalnych*;
- nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku zwrotu otrzymanej pomocy w zakresie zwolnień z podatku od nieruchomości w przypadku utraty

[23] Dz. Urz. UE. L 2013, Nr 352, str. 1.

prawa do jej otrzymania – naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy *o podatkach i opłatach lokalnych*;
- przyznanie organowi podatkowemu prawa do przeprowadzania kontroli, określając jej zakres oraz nakładając na przedsiębiorcę określone obowiązki – naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy *o podatkach i opłatach lokalnych*;
- ustalenie przez Radę Miasta, że zwolnienie z podatku od nieruchomości przysługuje na okres 36 miesięcy – naruszenie § 14 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 roku *w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów*[24];
- określenie, że zwolnienie z podatku od nieruchomości obowiązuje w okresie określonym uchwałą lub do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym przekroczono maksymalną intensywność pomocy lub wartości pomocy określone w uchwale – naruszenie § 14 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów*;
- dokonanie zmian w uchwale, której nieważność stwierdziło wcześniej Kolegium;
- niezgłoszenie projektu uchwały o udzieleniu pomocy *de minimis* do zaopiniowania Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* [25];
- wprowadzenie do wzoru informacji podatkowej wymogu podania daty urodzenia, imienia ojca i matki – naruszenie art. 6 ust. 1 lit. c i e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku *w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO)*[26];
- określenie przez Radę Gminy wzoru deklaracji na podatek od środków transportowych i przekroczenie tym samym przypisanych jej kompetencji w zakresie stanowienia aktów prawa miejscowego;

❖ opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi:
- zamieszczenie we wzorze deklaracji zapisów dotyczących wyliczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstałymi na terenie działek letniskowych, bez podjęcia przez organ stanowiący gminy

[24] DzU 2015, poz. 174 z późn. zm.
[25] J.t.: DzU 2018, poz. 362 z późn. zm.
[26] Dz. Urz. UE. L 2016, Nr 119, str. 1.

uchwały określającej stawki takiej opłaty – naruszenie art. 6j ust. 3b ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*;
- uregulowanie rozliczeń gminy w stosunku do mieszkańców z tytułu dokonanych wpłat na budowę inwestycji gminnych: kanalizacji i wodociągu poprzez wprowadzenie zmian dotyczących wysokości dotacji i pozwalających: dotującemu powiększyć dotację o kwotę dokonanej wpłaty; ubiegać się o dotację w sytuacji, gdy wartość wykonanego przyłącza byłaby niższa, niż kwota uprawniająca do ubiegania się o dotację; ubiegać się o dotację w kwocie wyższej, niż ustalona górna granica dotacji, a celem zmian jest uregulowanie rozliczeń gminy w stosunku do mieszkańców w związku z dokonywanymi darowiznami na realizację inwestycji gminnych – naruszenie art. 403 ust. 2–6 ustawy – *Prawo ochrony środowiska*;

❖ absolutorium:
- podstawę uchwały o nieudzieleniu absolutorium stanowiły kwestie niezwiązane z wykonywaniem budżetu przez Wójta w 2017 roku oraz sprawy dotyczące całokształtu jego działalności – naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy *o samorządzie gminnym*;

❖ pozostałych uchwał i zarządzeń:
- udzielenie pomocy rzeczowej w roku 2019 w kwocie 250 000 zł łącznie z zaciągnięciem zobowiązania finansowego na jej sfinansowanie, polegającego na zaplanowaniu w Wieloletniej Prognozie Finansowej na 2019 rok łącznych wydatków majątkowych w wysokości 24 249 508,85 zł, w całości przeznaczonej na przedsięwzięcia wieloletnie objęte limitem wydatków, która nie zabezpiecza wydatków majątkowych wynikających z uchwały – naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 w związku z art. 226 ust. 1 pkt 1 ustawy *o finansach publicznych*;
- powierzenie, w części § 5 uchwały w sprawie gromadzenia dochodów na wydzielonym rachunku dochodów przez jednostki oświatowe, będące jednostkami organizacyjnymi Gminy, jej wykonania zarówno Wójtowi, jak i kierownikom jednostek budżetowych – naruszenie art. 30 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*.

W roku sprawozdawczym nie wystąpił przypadek ustalenia budżetu przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie dla jednostek samorządu terytorialnego bądź związków.

W 2018 roku do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wpłynęła **jedna** skarga jednostki samorządu terytorialnego na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie, dotycząca zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Skarga została oddalona w całości (sygn. akt: I SA/Rz 266/18).

Ponadto, w roku 2018 do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie wpłynęły **dwie** skargi z art. 229 pkt 1 i **dwie** skargi z art. 229 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – *Kodeks postępowania administracyjnego* oraz

dwie skargi nienależące do właściwości Izby, które zostały przekazane według właściwości.

Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w 2018 roku skierował **trzy** zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

W 2018 roku nie wpłynęły do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie powiadomienia skarbników jednostek samorządu terytorialnego o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika.

Działalność opiniodawcza

Zakres działalności opiniodawczej regionalnych izb obrachunkowych określony został w art. 13 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*. Zgodnie z jego brzmieniem działania opiniodawcze izb dotyczą:
- wydawania, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki;
- wydawania, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych;
- wydawania opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jednostek samorządu terytorialnego;
- wydawania opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze;
- wydawania opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami;
- wydawania opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium;
- wydawania opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium;
- wydawania opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- wydawania opinii o programach postępowań naprawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto, na podstawie przepisów ustawy *o finansach publicznych*, regionalne izby obrachunkowe wydają opinie:
- o prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego (art. 230 ust. 4);
- o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1);
- o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3).

Opinie wydawane są przez działające w regionalnych izbach obrachunkowych, wyznaczone przez Prezesa Izby, trzyosobowe składy orzekające złożone z członków Kolegium. Od uchwał składów orzekających służy odwołanie do Kolegium Izby. W przypadku postępowania odwoławczego opinie są wydawane przez pełny skład Kolegium Izby.

W roku 2018 Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie wydały łącznie **1647** opinii. Dla porównania, w roku 2017 było ich 1578.

Opinie wydawane przez Składy Orzekające RIO w Rzeszowie dotyczyły:

a) w 269 przypadkach – możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,
b) w 181 przypadkach – projektów uchwał budżetowych JST,
c) w 190 przypadkach – informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,
d) w 190 przypadkach – sprawozdań z wykonania budżetu JST,
e) w 191 przypadkach – wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,
f) w 16 przypadkach – możliwości wykupu papierów wartościowych,
g) w 134 przypadkach – możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ustawy *o finansach publicznych*),
h) w 1 przypadku – nieudzielenia absolutorium,
i) w 185 przypadkach – projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,
j) w 111 przypadkach – możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*),
k) w 179 przypadkach – prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ustawy *o finansach publicznych*).

W roku 2018 Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej **nie wydawały opinii** dotyczących uchwał w sprawie programu postępowania naprawczego.

Z łącznej liczby **1647** opinii Składy Orzekające wydały:

– 1335 opinii pozytywnych,
– 300 opinii pozytywnych z uwagami,
– 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami,
– 10 opinii negatywnych.

Opinie negatywne dotyczyły możliwości sfinansowania deficytu budżetu (1 gmina), możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej (1 gmina), projektów uchwał budżetowych (1 gmina), projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (2 gminy), nieudzielenia absolutorium (1 gmina) oraz wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium (4 gminy).

Przyczyny wydania przez Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie opinii negatywnych w roku 2018 to:

– brak możliwości sfinansowania części planowanego deficytu wskutek wskazania nierealnego źródła jego sfinansowania;

- niespełnienie wskaźnika wynikającego z art. 243 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*;
- błędne obliczenie kwoty długu na koniec roku 2019 oraz sposobu jej sfinansowania w projekcie uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na lata 2019–2029;
- sformułowanie wniosku o nieudzielenie wójtowi absolutorium na podstawie kwestii niezwiązanych z wykonywaniem budżetu przez wójta w 2017 roku oraz dotyczących całokształtu jego działalności;
- sformułowanie wniosku o nieudzielenie wójtowi absolutorium na podstawie zarzutów niezwiązanych z zagadnieniami dotyczącymi wykonania budżetu przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego;
- niepowiązanie wniosku komisji rewizyjnej o nieudzielenie absolutorium wójtowi gminy z oceną wykonania budżetu gminy za rok 2017, a odniesienie się do tzw. całokształtu działalności wójta;
- niepowiązanie wniosku komisji rewizyjnej o nieudzielenie absolutorium burmistrzowi miasta z oceną wykonania budżetu gminy wynikającą z opinii o wykonaniu budżetu za rok 2017;
- sformułowanie wniosku o nieudzielenie wójtowi absolutorium przez komisję rewizyjną bez zapoznania się z opinią Składu Orzekającego o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za 2017 rok.

W 2018 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie rozpatrzyło **jedno** odwołanie od opinii Składu Orzekającego w sprawie zaopiniowania projektu uchwały budżetowej na 2018 rok. Odwołanie nie zostało uwzględnione.

Pełną informację o wydanych opiniach przedstawia **tabela 3**.

Informacja o uchwałach i zarządzeniach organów jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych zbadanych przez RIO w Rzeszowie w 2018 roku **Tabela 1**

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń		Wyniki badania nadzorczego							
		Ogółem w 2018 r. *(kol. 5+6)*	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa *(kol. 7+8+9+12)*	z tego:					
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne *(kol. 10+11)*	z tego:		inne rozstrzygnięcia[1]
									nieważne w części	nieważne w całości	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	budżetu	185		175	10	4	6				0
2	wieloletniej prognozy finansowej	1 335	122	1 287	48	10	30	8	1	7	0
3	zmian budżetu[2]	9 227	5 953	9 151	76	12	43	14	5	9	7
4	procedury uchwalania budżetu	2		2							
5	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	29		29							
6	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez organ stanowiący	705		692	13		4	9	1	8	
7	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	358		341	17		14	3		3	
8	udzielania pożyczek[3]	41	1	39	2		2	0			
9	udzielania poręczeń[4]	35		29	6		6	0			
10	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	24	11	24	0		0	0			
11	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego[5]	809		697	112		45	67	40	27	
12	podatków i opłat lokalnych[6], w tym	553		512	41		27	14	2	12	
	opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi[7]	116		114	2		1	1	0	1	
13	absolutorium	184		183	1	0	0	1	0	1	0
14	pozostałe uchwały i zarządzenia	889	46	878	11	1	7	3	1	2	
Ogółem		**14 376**	**6 133**	**14 039**	**337**	**27**	**184**	**119**	**50**	**69**	**7**

1) Dotyczy np. uchwał/zarządzeń z naruszeniem prawa bez stwierdzenia nieważności lub uchwał/zarządzeń z naruszeniem prawa dotyczących minionego roku budżetowego.
2) W tym uchwały dot. upoważnienia organu wykonawczego JST do dokonania zmian w budżecie oraz przekazywania uprawnień do dokonywania zmian w budżecie kierownikom jednostek organiz.
3) W tym uchwały dot. ustalenia maksymalnej wysokości pożyczek udzielanych przez organ wykonawczy w roku budżetowym.
4) W tym uchwały dot. ustalenia maksymalnej wysokości poręczeń udzielanych przez organ wykonawczy w roku budżetowym.
5) W tym uchwały dot. udzielenia pomocy finansowej.
6) W tym uchwały dot. wzorów formularzy deklaracji i informacji podatkowych oraz uchwały podjęte na podstawie ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.
7) W tym uchwały dot. wyboru metody ustalenia opłaty, ustalenia stawki opłaty oraz stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności (art. 6k), określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty oraz inkasa opłaty (art. 6l), określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty składanej przez właścicieli nieruchomości (art. 6n).

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych w 2018 roku

Tabela 2

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń *(kol. 4+6)*	Wyniki postępowania nadzorczego															
			bez naruszenia prawa	4 : 3 %	z naruszeniem prawa *(kol. 8+10+12+18)*	6 : 3 %	z tego:											
							z nieistotnym naruszeniem prawa	8 : 3 %	wszczęte postępowania umorzono	10 : 3 %	nieważne *(kol. 14+16)*	12 : 3 %	z tego:				inne rozstrzygnięcia*)	18 : 3 %
													nieważne w części	14 : 3 %	nieważne w całości	16 : 3 %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	**Ogółem**	**14 376**	**14 039**	**97,7**	**337**	**2,3**	**27**	**0,2**	**184**	**1,3**	**119**	**0,8**	**50**	**0,3**	**69**	**0,5**	**7**	**0,0**
	z tego:																	
2	gminy	11 631	11 350	97,6	281	2,4	24	0,2	164	1,4	88	0,8	38	0,3	50	0,4	5	0,0
3	powiaty	1 522	1 496	98,3	26	1,7	3	0,2	8	0,5	13	0,9	8	0,5	5	0,3	2	0,1
4	miasta na prawach powiatu	999	977	97,8	22	2,2	0	0,0	10	1,0	12	1,2	1	0,1	11	1,1	0	0,0
5	samorząd województwa	148	145	98,0	3	2,0	0	0,0	1	0,7	2	1,4	1	0,7	1	0,7	0	0,0
6	związki międzygminne	70	67	95,7	3	4,3	0	0,0	1	1,4	2	2,9	0	0,0	2	2,9	0	0,0
7	związki powiatowo-gminne	6	4	66,7	2	33,3	0	0,0	0	0,0	2	33,3	2	33,3	0	0,0	0	0,0

*) Dotyczy np. uchwał/zarządzeń z naruszeniem prawa bez stwierdzenia nieważności lub uchwał/zarządzeń z naruszeniem prawa dotyczących minionego roku budżetowego.

Wyniki działalności opiniodawczej RIO w Rzeszowie i charakter opinii wydanych w 2018 roku **Tabela 3**

Lp.	Opinie w sprawie	Liczba wydanych opinii				
		Ogółem	Charakter wydanych opinii			
			pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	**Ogółem**	**1 647**	**1 335**	**300**	**2**	**10**
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	**269**	**266**	**3**	**0**	**0**
	b) projektów uchwał budżetowych JST	**181**	**61**	**117**	**2**	**1**
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	**190**	**166**	**24**	**0**	**0**
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST	**190**	**134**	**56**	**0**	**0**
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	**191**	**183**	**4**	**0**	**4**
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych	**16**	**16**	**0**	**0**	**0**
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 u.f.p.)	**134**	**129**	**4**	**0**	**1**
	h) uchwał o nieudzieleniu absolutorium	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	**185**	**104**	**79**	**0**	**2**
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	**111**	**106**	**4**	**0**	**1**
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 u.f.p.)	**179**	**170**	**9**	**0**	**0**
	l) programu postępowania naprawczego	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	z tego:					
2	**gminy**	**1 418**	**1 146**	**261**	**1**	**10**
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	255	252	3	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych JST	151	47	102	1	1
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	156	135	21	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST	156	110	46	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	157	149	4	0	4
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych	12	12	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej	120	116	3	0	1
	h) uchwał o nieudzieleniu absolutorium	1	0	0	0	1
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	155	82	71	0	2
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	101	97	3	0	1
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 u.f.p.)	154	146	8	0	0
	l) programu postępowania naprawczego	0	0	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7
3	**powiaty**	**144**	**124**	**19**	**1**	0
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	7	7	0	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych	19	10	8	1	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	21	19	2	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST	21	17	4	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	21	21	0	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych	2	2	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej	9	9	0	0	0
	h) uchwał o nieudzieleniu absolutorium	0	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	19	15	4	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	6	5	1	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 u.f.p.)	19	19	0	0	0
	l) programu postępowania naprawczego	0	0	0	0	0
4	**miasta na prawach powiatu**	**32**	**28**	**4**	**0**	**0**
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	5	5	0	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych	3	2	1	0	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	4	4	0	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST	4	3	1	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	4	4	0	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych	2	2	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej	2	2	0	0	0
	h) uchwał o nieudzieleniu absolutorium	0	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	3	1	2	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	1	1	0	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 u.f.p.)	4	4	0	0	0
	l) programu postępowania naprawczego	0	0	0	0	0
5	**samorząd województwa**	**8**	**4**	**4**	**0**	**0**
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	0	0	0	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych	1	1	0	0	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	1	0	1	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST	1	0	1	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	1	1	0	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej	1	0	1	0	0
	h) uchwał o nieudzieleniu absolutorium	0	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	1	1	0	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	1	1	0	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 u.f.p.)	1	0	1	0	0
	l) programu postępowania naprawczego	0	0	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7
6	**związki międzygminne**	**40**	**30**	**10**	**0**	**0**
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	2	2	0	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych	6	1	5	0	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	7	7	0	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST	7	4	3	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	7	7	0	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej	2	2	0	0	0
	h) uchwał o nieudzieleniu absolutorium	0	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	6	4	2	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	2	2	0	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 u.f.p.)	1	1	0	0	0
7	**związki powiatowo-gminne**	**5**	**3**	**2**	**0**	**0**
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	0	0	0	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych	1	0	1	0	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	1	1	0	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST	1	0	1	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	1	1	0	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej	0	0	0	0	0
	h) uchwał o nieudzieleniu absolutorium	0	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych	1	1	0	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 u.f.p.)	0	0	0	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 u.f.p.)	0	0	0	0	0

Działalność kontrolna

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej przeprowadził w 2018 roku ogółem 61 kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, z tego:
– 47 kontroli kompleksowych,
– 6 kontroli problemowych,
– 8 kontroli doraźnych.

Przyjęty na 2018 rok plan kontroli obejmował łącznie 47 kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego oraz 3 koordynowane kontrole problemowe, dotyczące zagadnienia „Dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ich przeznaczenia w latach 2016–2017", które przeprowadzono w 6 jednostkach samorządu terytorialnego.

Zgodnie z decyzjami Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie przeprowadzono 8 kontroli doraźnych, w tym 7 kontroli sprawdzających wykonanie wydanych wniosków pokontrolnych. Realizacja wykonania wniosków pokontrolnych sprawdzana była także w trakcie prowadzenia kontroli kompleksowych. Szczegółową realizację kontroli wg jednostek przedstawia **tabela 4**.

W kontrolach przeprowadzonych w 2018 roku zweryfikowano 38 zawiadomień o nieprawidłowościach dotyczących działalności jednostek samorządu terytorialnego, sygnalizowanych w informacjach i prośbach o przeprowadzenie kontroli, otrzymanych od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych.

Stwierdzone w kontrolach nieprawidłowości dały podstawę do sporządzenia i przekazania kontrolowanym jednostkom 59 wystąpień pokontrolnych, zawierających opis nieprawidłowości, ich źródła, przyczyny i osoby odpowiedzialne oraz wnioski pokontrolne, mające na celu usunięcie nieprawidłowości, jak i podjęcie działań, które pozwoliłyby zapobiec powstawaniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości, a także usprawnić funkcjonowanie jednostek. Kopie wystąpień przekazano do wiadomości organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego. Liczba wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych wyniosła ogółem 959, w tym po kontrolach kompleksowych – 912. Wystąpienia pokontrolne sporządzone po kontroli kompleksowej zawierały średnio 19 wniosków.

Najczęściej stwierdzane były następujące nieprawidłowości:
– brak lub niewłaściwe stosowanie mechanizmów kontroli zarządczej (50% skontrolowanych jednostek),
– brak lub niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości (16%),
– nieprowadzenie wszystkich wymaganych ksiąg rachunkowych lub nieprawidłowe ich prowadzenie (20%),
– nieprawidłowe stosowanie klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków (43%),
– nieprawidłowe sporządzanie sprawozdań (39%),

- nierzetelne lub nieprawidłowe ewidencjonowanie operacji gotówkowych (13%),
- nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji (36%),
- nieterminowe regulowanie zobowiązań (26%),
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych (33%),
- dokonywanie przypisu podatków mimo niedoręczenia decyzji wymiarowych lub niezłożenia deklaracji podatkowej (21%),
- niewłaściwe podejmowanie lub zaniechanie egzekucji zaległości z tytułu podatków i opłat (43%),
- niepobieranie lub pobieranie w nieprawidłowej wysokości odsetek od nieterminowych wpłat należności budżetowych (25%),
- wykazywanie w sprawozdaniach nieprawidłowych skutków udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych (25%),
- nieprawidłowości przy pobieraniu opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (21%),
- nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami komunalnymi (29%),
- niezgodne z przepisami ustalanie i wypłacanie wynagrodzeń pracownikom (21%),
- nieprawidłowości przy rozliczaniu kosztów podróży służbowych (29%),
- nieprawidłowości w udzielaniu zamówień publicznych (40%),
- nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (36%),
- nieprzestrzeganie przepisów przy zbyciu nieruchomości (31%),
- nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż i użytkowanie wieczyste rozdysponowaniu mienia komunalnego – najem, dzierżawa, trwały zarząd itp. (16%).

Finansowe rezultaty kontroli, zestawione w dwóch kategoriach określających skalę stwierdzonych nieprawidłowości, przedstawiają się następująco:

- nieprawidłowości finansowe – obejmujące uszczuplenia środków publicznych, kwoty uzyskane z naruszeniem prawa, wydatkowane z naruszeniem prawa, wydatkowane w następstwie działań niezgodnych z prawem, kwoty odpowiadające nierzetelnym danym w ewidencji finansowo-księgowej oraz sprawozdawczości i inne nieprawidłowości w wymiarze finansowym – wyniosły 161 mln zł,
- korzyści finansowe – będące efektem działania podjętego w związku z ustaleniami kontroli jeszcze w trakcie jej trwania oraz realizacją wniosków pokontrolnych, w postaci oszczędności uzyskanych w wyniku działań kontrolnych, pożytków finansowych w postaci należnych środków publicznych lub innych składników aktywów, innych nieutraconych pożytków finansowych lub oszczędności lub pożytków finansowych uzyskanych dla obywatela bądź podmiotów spoza sektora finansów publicznych – wyniosły 35 tys. zł.

W oparciu o przepisy art. 9 ust. 3 i 4 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych* właściwe organy kontrolowanych jednostek zgłosiły do Kolegium Izby zastrzeżenia do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych.

Dane liczbowe dotyczące zastrzeżeń zgłoszonych do wniosków pokontrolnych przedstawia poniższe zestawienie.

JST	Liczba wydanych wniosków ogółem	Liczba kwestionowanych wniosków	Zastrzeżenia		
			oddalone	uwzględnione	częściowo uwzględnione
Województwo	–	–	–	–	–
Powiaty	51	–	–	–	–
Gminy	908	2	1	1	–
Inne jednostki	–	–	–	–	–
Razem	**959**	**2**	**1**	**1**	**0**

W wyniku stwierdzonych w 2018 roku nieprawidłowości, Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie przekazała ogółem 30 zawiadomień, z tego do:
– Ministerstwa Finansów – 15,
– Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych – 15.

Ministerstwo Finansów poinformowano o ujawnieniu sporządzenia nierzetelnych sprawozdań z wykonania dochodów budżetów 15 gmin poprzez zaniżenie ogółem o 220 031 zł oraz zawyżenie o 184 843 zł skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg, umorzeń i zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy *Ordynacja podatkowa*.

Ujawnione przez inspektorów Wydziału Kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie fakty popełnienia czynów wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych dały podstawę do złożenia 15 zawiadomień do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w Rzeszowie.

Poniższa tabela zawiera wykaz czynów zabronionych, które były podstawą skierowania zawiadomienia w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Określenie czynu zabronionego naruszającego przepisy ustawy *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*	**Liczba**
przekazanie lub udzielenie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji (art. 8 pkt 1)	6
nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu (art. 8 pkt 3)	1
dokonanie wydatku bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków (art. 11)	3
zaciągnięcie zobowiązania bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania zobowiązań (art. 15)	1
opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję (art. 17 ust. 1 pkt 1)	3
ustalenie wartości zamówienia publicznego lub jego części, jeżeli miało to wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych albo na zastosowanie przepisów dotyczących zamówienia publicznego o niższej wartości (art. 17 ust. 1 pkt 2)	1
określenie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia (art. 17 ust. 1 pkt 3)	2
niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych określenie kryteriów oceny ofert (art. 17 ust. 1 pkt 4)	1
niezamieszczenie w BZP ogłoszenia o zamówieniu, ogłoszenia o zmianie ogłoszenia o zamówieniu lub ogłoszenia o udzieleniu zamówienia itd. (art. 17 ust. 1 pkt 5)	1
łączenie zamówień albo dzielenie zamówienia na odrębne zamówienia publiczne w celu uniknięcia stosowania przepisów o zamówieniach publicznych (art. 17 ust. 1 pkt 5b)	1
udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych lub z naruszeniem tych przepisów (art. 17 ust. 1b)	3
udzielenie zamówienia publicznego z innym naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (art. 17 ust. 1c)	6
zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego bez zachowania formy pisemnej (art. 17 ust. 2 pkt 1)	1

zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych (art. 17 ust. 6)	5
przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy *o rachunkowości* (art. 18 pkt 1)	3
niesporządzenie lub nieprzekazanie w terminie sprawozdania lub wykazanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (art. 18 pkt 2)	1
niedokonanie lub nienależyte dokonanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym (art. 18b)	1
Razem	**40**

W trakcie czynności kontrolnych inspektorzy prowadzili instruktaż w zakresie prawidłowej interpretacji przepisów prawnych i ich stosowania w praktyce.

Tabela 4

Realizacja kontroli gospodarki finansowej w 2018 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
	Kontrole kompleksowe
1.	Powiat Strzyżowski
2.	Miasto Łańcut
3.	Miasto i Gmina Pilzno
4.	Miasto i Gmina Sędziszów Małopolski
5.	Miasto i Gmina Błażowa
6.	Gmina Dębica
7.	Gmina Dynów
8.	Gmina Frysztak
9.	Gmina Grodzisko Dolne
10.	Gmina Markowa
11.	Gmina Ostrów
12.	Gmina Rakszawa
13.	Gmina Świlcza
14.	Gmina Wiśniowa
15.	Gmina Żołynia
16.	Powiat Sanocki
17.	Gmina Sanok
18.	Gmina Baligród
19.	Gmina Cisna
20.	Miasto i Gmina Dukla
21.	Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne
22.	Gmina Chorkówka
23.	Gmina Dębowiec
24.	Gmina Kołaczyce
25.	Gmina Korczyna
26.	Gmina Krempna
27.	Gmina Solina z siedzibą w Polańczyku
28.	Powiat Jarosławski
29.	Powiat Lubaczowski
30.	Powiat Przemyski
31.	Miasto Lubaczów
32.	Miasto i Gmina Cieszanów
33.	Miasto i Gmina Kańczuga
34.	Miasto i Gmina Narol
35.	Gmina Bircza
36.	Gmina Jarosław
37.	Gmina Radymno
38.	Gmina Rokietnica
39.	Gmina Wiązownica

40.	Powiat Mielecki	
41.	Powiat Niżański	
42.	Miasto Leżajsk	
43.	Miasto i Gmina Zaklików	
44.	Gmina Borowa	
45.	Gmina Czermin	
46.	Gmina Kamień	
47.	Gmina Tuszów Narodowy	
	Kontrole problemowe	
48.	Miasto Leżajsk	
49.	Miasto Lubaczów	
50.	Miasto i Gmina Cieszanów	
51.	Miasto i Gmina Sędziszów Małopolski	
52.	Gmina Dębica	
53.	Gmina Krzywcza	
	Kontrole doraźne	
54.	Gmina Lubaczów	
55.	Miasto i Gmina Iwonicz-Zdrój	*kontrola sprawdzająca*
56.	Miasto i Gmina Radomyśl Wielki	*kontrola sprawdzająca*
57.	Gmina Białobrzegi	*kontrola sprawdzająca*
58.	Gmina Gawłuszowice	*kontrola sprawdzająca*
59.	Gmina Korczyna	*kontrola sprawdzająca*
60.	Gmina Radymno	*kontrola sprawdzająca*
61.	Gmina Zarszyn	*kontrola sprawdzająca*

Kontrola sprawozdawczości

Regionalne izby obrachunkowe, stosownie do postanowień art. 9a ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*, kontrolują pod względem formalnym i rachunkowym kwartalne sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządów terytorialnych oraz wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej. Do zadań Regionalnej Izby Obrachunkowej należy weryfikacja sprawozdań otrzymanych od jednostek i przesłanie ich do Ministerstwa Finansów oraz Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Rodzaje, formy, a także terminy i zasady sporządzania sprawozdań przekazywanych regionalnym izbom obrachunkowym w 2018 roku określały przepisy:

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*[27],
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*[28],
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*[29],
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku *w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*[30],
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*[31],
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*[32],
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 roku *w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych*[33],
- rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 16 listopada 2018 roku *w sprawie wykazu gmin, którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2017*[34],

[27] DzU 2010, Nr 20, poz. 103.
[28] DzU 2016, poz. 1015 z późn. zm.
[29] DzU 2018, poz. 109 z późn. zm.
[30] DzU 2014, poz. 1773.
[31] DzU 2017, poz. 760.
[32] DzU 2017, poz. 1911.
[33] DzU 2004, Nr 65, poz. 599.
[34] DzU 2018, poz. 2166.

– ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – *Karta Nauczyciela*[35],
– rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku *w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego*[36],
– ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*[37],
– rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 roku *w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych*[38].

Sprawozdania budżetowe

W roku 2018 jednostki samorządu terytorialnego przekazały do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie **5288** sprawozdań budżetowych (w tym 838 korekt). Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, sprawozdania budżetowe sporządzane za okresy sprawozdawcze 2018 roku były przekazywane przez jednostki samorządu terytorialnego do Regionalnej Izby Obrachunkowej wyłącznie w wersji elektronicznej, a następnie do Ministerstwa Finansów z wykorzystaniem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego – BeSTi@.

Jednostki samorządu terytorialnego przekazały ponadto do wiadomości Izby:
– **3102** sprawozdania o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami – Rb-50 (w tym 288 korekt),
– **921** sprawozdań z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami – Rb-27ZZ (w tym 191 korekt).

Sprawozdania w zakresie operacji finansowych

W roku 2018 przyjęto i skontrolowano łącznie z korektami **5465** sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Jednostki samorządu terytorialnego przekazały **1919** sprawozdań łącznych w zakresie budżetów JST (w tym 211 korekt), obejmujących zobowiązania oraz należności samorządów, a także ich jednostek organizacyjnych. Sprawozdania te były przekazywane w formie elektronicznej, opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym. Sprawozdania łączne w zakresie operacji finansowych były przekazywane przez JST do Regionalnej Izby Obrachunkowej, a następnie do Ministerstwa Finansów z wykorzystaniem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego – BeSTi@.

[35] J.t.: DzU 2017, poz. 1189 z późn. zm. oraz DzU 2018, poz. 967 z późn. zm.
[36] DzU 2010, Nr 6, poz. 35 z późn. zm.
[37] DzU 2018, poz. 362 z późn. zm.
[38] DzU 2016, poz. 1871.

Ponadto w roku sprawozdawczym jednostki samorządu terytorialnego przekazały do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie **3546** (w tym 132 korekty) sprawozdań zbiorczych w zakresie operacji finansowych, obejmujących zobowiązania oraz należności jednostek nadzorowanych posiadających osobowość prawną oraz pozostałych jednostek. Sprawozdania te były przekazywane przez jednostki samorządu terytorialnego zarówno w wersji elektronicznej, jak i w formie dokumentu. Jednostki mogły przekazywać sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej tylko wtedy, gdy zostały one opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym bądź podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Na podstawie łącznych oraz zbiorczych sprawozdań, otrzymanych z jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego, pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie sporządzili **20** sprawozdań zbiorczych, które przekazano do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 8 rozporządzenia *w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*, w przypadku otrzymania korekt sprawozdań regionalna izba obrachunkowa sporządza korektę sprawozdań w terminie do 5 dnia miesiąca następnego po miesiącu, w którym otrzymała te korekty od jednostek samorządu terytorialnego. Razem sporządzono **55** korekt sprawozdań w zakresie budżetów JST oraz w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną, a także pozostałych jednostek – obejmujących dane z terenu województwa podkarpackiego, które przekazano do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Sprawozdania finansowe

W 2018 roku przyjęto **190** bilansów z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego i łącznych sprawozdań finansowych jednostek budżetowych oraz zakładów budżetowych. Ponadto do Izby wpłynęło **196** bilansów skonsolidowanych (w tym 5 korekt), których wersja elektroniczna została przekazana do Ministerstwa Finansów z wykorzystaniem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego – BeSTi@.

Wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków położonych na terenie specjalnych stref ekonomicznych

W roku 2018 skontrolowano pod względem formalnym oraz rachunkowym prawidłowość **trzech** wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych. Wykaz gmin, które w 2017 roku nie uzyskały dochodów na skutek zwolnienia przedsiębiorców z podatku od nieruchomości, oraz którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2017, określał w rozporządzeniu z dnia 16 listopada 2018 roku *w sprawie wykazu gmin, którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2017*, Minister Przedsiębiorczości i Technologii.

Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli

Zgodnie z postanowieniami art. 30a ust. 5 ustawy *Karta Nauczyciela*, organy prowadzące szkoły, będące jednostkami samorządu terytorialnego, przedkładają regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez tę jednostkę. Sprawozdania sporządza się w formie pisemnej, a do regionalnej izby obrachunkowej przekazywane są one również w formie elektronicznej. W roku 2018 pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie przyjęli i skontrolowali **183** sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli wraz z **jedną** korektą. Dane ze sprawozdań zostały udostępnione Wydziałowi Kontroli Gospodarki Finansowej, a także dodatkowo przekazane do Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych.

Sprawozdania w zakresie pomocy publicznej dla przedsiębiorców

W roku 2018 zebrano oraz przekazano elektronicznie do Ministerstwa Finansów **182** roczne sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

Działalność informacyjna i szkoleniowa

W związku z art. 1 ust. 4 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych* Izba ma obowiązek prowadzenia działalności informacyjnej oraz szkoleniowej.

Do form prowadzonej działalności należą szkolenia, wydawany przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Rzeszowie biuletyn – „Budżet Samorządu Terytorialnego", współpraca przy opracowywaniu publikacji przez inne instytucje, pisemne interpretacje i wyjaśnienia, publikacje na stronach internetowych oraz udzielanie instruktażu w zakresie praktycznego stosowania przepisów w bezpośrednich kontaktach z pracownikami samorządowymi.

Działalność szkoleniowa

W roku 2018 Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie zorganizowała 7 szkoleń w 5 tematach, w których wzięło udział **944** pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

Tematyka szkoleń przedstawiała się następująco:

– Zamknięcie ksiąg rachunkowych za 2017 rok oraz nowe rozporządzenie w sprawie rachunkowości budżetowej (dwie tury);
– Rejestr należności publicznoprawnych i sprawozdawczość podatkowa – obowiązki gmin w 2018 roku;
– Finansowanie z budżetów jednostek samorządu terytorialnego niepublicznych jednostek oświatowych;

– Sprawozdawczość jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych za II kwartał 2018 roku wg obowiązujących przepisów (dwie tury);
– Wybrane zagadnienia dotyczące gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w 2019 roku.

Prowadzącymi szkolenia byli pracownicy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie (członkowie Kolegium, Zastępca Naczelnika i starszy specjalista Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń) oraz eksperci z różnych dziedzin gospodarki finansowej samorządów spoza Izby.

Działalność informacyjna

W związku z działalnością informacyjną prowadzoną w 2018 roku, Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie zamieszczała na stronie internetowej własne komunikaty, wyjaśnienia Ministerstwa Finansów, informacje o zmieniających się przepisach prawa oraz przypomnienia o zbliżających się terminach przekazywania sprawozdań przez jednostki samorządu terytorialnego. Izba udzielała również wyjaśnień, zarówno pisemnych, jak i telefonicznych, w zakresie swoich kompetencji ujętych w ustawie *o regionalnych izbach obrachunkowych*.

Na stronie internetowej Izby: www.rzeszow.rio.gov.pl zamieszczane były na bieżąco informacje dla jednostek samorządu terytorialnego dotyczące zmian w obowiązujących przepisach prawa, komunikaty o szkoleniach organizowanych przez Izbę oraz informacje dotyczące zasad i programów stosowanych przy przekazywaniu sprawozdań do regionalnych izb obrachunkowych.

W roku 2018 wydano zeszyt nr 24 „Budżetu Samorządu Terytorialnego". Tematy poruszone w publikacji przedstawiały się następująco:
– Finansowanie dróg publicznych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
– Działalność legislacyjna gmin w zakresie dotacji celowych udzielanych na ochronę środowiska, na ochronę zabytków, na ochronę przeciwpożarową i dla spółek wodnych;
– Zmiany w zakresie dotowania niepublicznych jednostek systemu oświaty z budżetu jednostek samorządu terytorialnego w świetle ustawy *o finansowaniu zadań oświatowych*;
– Warunki zaciągania przez jednostki samorządu terytorialnego zobowiązań finansowych wykraczających poza rok budżetowy, z uwzględnieniem wieloletniej prognozy finansowej;
– Sprawozdania podatkowe – nowe obowiązki sprawozdawcze jednostek samorządu terytorialnego;
– Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu w 2016 roku.

Wolumin zawierał również informacje na temat działalności Izby w 2016 roku, a także wyjaśnienia i interpretacje wydane przez Ministerstwo Finansów.

Opracowano także część materiałów do wydania kolejnego zeszytu (nr 25) „Budżetu Samorządu Terytorialnego".

W roku 2018 Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie we współpracy z Wydziałem Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego zorganizowała konferencję naukową pt. *Skuteczność działania a problem zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego*, do której została wydana publikacja konferencyjna na powyższy temat.

Zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 roku *o dostępie do informacji publicznej*[39], Izba udostępniała informacje oraz dokumenty związane z realizacją zadań w ramach działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej. Ogółem udzielono **14** prostych i przetworzonych informacji.

Na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej publikowane były teksty uchwał Kolegium Izby, podjętych podczas posiedzeń w 2018 roku.

W 2018 roku Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie wykonywał opracowania oraz analizy na zlecenie: Ministerstwa Finansów, Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwa Zdrowia, Wojewody Podkarpackiego, Prokuratury Rejonowej w Sanoku i Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Po zakończeniu każdego kwartału roku budżetowego pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń opracowywali informację dotyczącą poziomu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego w celu monitorowania sytuacji w tym zakresie. Informacja była przekazywana do wykorzystania członkom Kolegium.

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń oraz Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej opracowali materiały do „Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2017 roku" w zakresie działalności nadzorczej, opiniodawczej, kontrolnej oraz informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie dla potrzeb Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych. Naczelnik oraz Zastępca Naczelnika Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń opracowali podrozdziały do „Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2017 roku".

Opracowanie:
LUCYNA KUŚNIERZ
JAN CWYNAR
NATALIA KOŁODZIEJ

[39] J.t.: DzU 2016, poz. 1764 z późn. zm. oraz DzU 2018, poz. 1330.

Wyjaśnienia i interpretacje

Pismo Dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym w Ministerstwie Edukacji Narodowej z dnia 7 sierpnia 2019 roku dotyczące finansowania dowozu uczniów do szkół niepublicznych

Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – *Prawo oświatowe*[1], sieć publicznych szkół podstawowych powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem warunku, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

– 3 km – w przypadku uczniów klas I–IV szkół podstawowych,
– 4 km – w przypadku uczniów klas V–VIII szkół podstawowych.

Jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka przekracza ww. odległości, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, a do ukończenia przez dziecko 7 lat – także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej.

Jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka nie przekracza ww. odległości, gmina może zorganizować bezpłatny transport, zapewniając opiekę w czasie przewozu.

Zgodnie z przepisami art. 88 ustawy – *Prawo oświatowe* obwody ustala się wszystkim szkołom podstawowym dla dzieci prowadzonym przez daną gminę. Obwód można ustalić również publicznej szkole podstawowej prowadzonej przez inne podmioty niż gmina[2]. Obwodów nie ustala się szkołom niepublicznym.

Z powyższego wynika, że w uchwale rady gminy, podjętej na postawie art. 39 ust. 5 ustawy – *Prawo oświatowe* w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych wykazuje się jedynie:

– wszystkie publiczne szkoły podstawowe prowadzone przez tę gminę,
– publiczne szkoły podstawowe prowadzone przez inne organy niż gmina, którym ustalono obwody, jeżeli na terenie gminy funkcjonują takie szkoły.

W uchwale tej nie wykazuje się szkół niepublicznych (szkół tych nie obejmuje się siecią). Obowiązek zapewnienia bezpłatnego transportu, zgodnie

[1] DzU 2018, poz. 996 z późn. zm.

[2] Szkole publicznej prowadzonej przez osobę fizyczną lub osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego nie ustala się obwodu, chyba że osoba prowadząca wystąpi z takim wnioskiem (art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – *Prawo oświatowe).*

z powyższymi zasadami, gmina ma tylko w stosunku do dzieci, które uczęszczają do szkół dla nich obwodowych.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 roku *o finansowaniu zadań oświatowych*[3], dotacje, o których mowa w art. 15–21, art. 25, art. 26, art. 28–30 i art. 32 ww. ustawy (w tym dotacje dla niepublicznych szkół podstawowych), są przeznaczone na dofinansowanie realizacji zadań placówek wychowania przedszkolnego, szkół lub placówek w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki społecznej. Dotacje mogą być wykorzystane wyłącznie na:

1. pokrycie wydatków bieżących placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki, obejmujących każdy wydatek poniesiony na cele działalności placówki wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki, w tym na:
   a) wynagrodzenie osoby fizycznej zatrudnionej, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej, w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce oraz osoby fizycznej prowadzącej przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę, jeżeli odpowiednio pełni funkcję dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki albo prowadzi zajęcia w innej formie wychowania przedszkolnego – w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie:
      – 250% średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – *Karta Nauczyciela*[4] – w przypadku publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek oraz niepublicznych przedszkoli, o których mowa w art. 17 ust. 1, oddziałów przedszkolnych w niepublicznych szkołach podstawowych, o których mowa w art. 19 ust. 1, i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 21 ust. 1,
      – 150% średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – *Karta Nauczyciela* – w przypadku niepublicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w niepublicznych szkołach podstawowych i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego, niewymienionych w *tiret* pierwszym, oraz niepublicznych szkół i placówek,
   b) sfinansowanie wydatków związanych z realizacją zadań organu prowadzącego, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy – *Prawo oświatowe*, oraz zadania, o którym mowa w art. 83 ust. 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku *o kierujących pojazdami*[5];
2. pokrycie wydatków na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmujących:
   a) książki i inne zbiory biblioteczne,
   b) środki dydaktyczne służące procesowi dydaktyczno-wychowawczemu realizowanemu w placówkach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach,

[3] DzU 2017, poz. 2203 z późn. zm.
[4] DzU 2017, poz. 1189.
[5] DzU 2017, poz. 978 z późn. zm.

c) sprzęt rekreacyjny i sportowy dla dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju, uczniów, wychowanków i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
d) meble,
e) pozostałe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nieprzekraczającej wielkości określonej zgodnie z art. 16f ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku *o podatku dochodowym od osób prawnych*, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania.

Wydatki związane z dowożeniem uczniów do niepublicznej szkoły nie są wprost wymienione w powyższym katalogu. W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej, to jednostka samorządu terytorialnego zobowiązana do dotowania danej szkoły i zarazem zobowiązana do podjęcia uchwały i ustalenia w niej m.in. tryb i sposób rozliczenia wykorzystania dotacji (art. 38 ust. 1 ustawy *o finansowaniu zadań oświatowych*) oraz uprawniona do kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji (art. 36 ust. 1 ww. ustawy) jest właściwa do rozstrzygnięcia kwestii finansowania z dotacji dowozu uczniów szkół niepublicznych. W opinii ministerstwa, wydatki ponoszone w związku z dowozem dzieci do szkoły (tj. koszty wynajmu pojazdu oraz wynagrodzenie kierowcy, a także zwrot opłat za bilety miesięczne), o ile można je jednoznacznie powiązać z realizowanym przez określoną szkołę lub placówkę procesem dydaktyczno-wychowawczym, mogłyby być pokryte z dotacji. Jeśli, na przykład, szkoła lub placówka zostanie tak zorganizowana, że przyjmie na siebie obowiązek zapewnienia dowożenia uczniów z określonych miejsc na zajęcia edukacyjne i zapewnienia im również w tym czasie opieki, to wydaje się możliwe finansowanie tego rodzaju wydatków w ramach zadań szkoły w zakresie kształcenia i opieki. Jednak rozstrzygnięcie przedmiotowej kwestii, jak wykazano wyżej, powinno być dokonane wyłącznie w ramach oceny konkretnego wydatku w danej szkole przez organ kontrolujący prawidłowość wykorzystania dotacji.

Załącznik:

Pismo Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie z dnia 29 lipca 2019 roku, nr WA/074/92/2019, do Dyrektora Departamentu Prawnego w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

1. Czy gmina może finansować z budżetu dowóz dzieci z domu do szkoły podstawowej niepublicznej, której organem prowadzącym nie jest gmina i objętej siecią publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez tę gminę, przy spełnieniu warunków określonych w art. 39 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – *Prawo oświatowe* (DzU 2019, poz. 1148)?
2. Czy możliwość finansowania z budżetu gminy dowozu dzieci z domu do szkoły podstawowej niepublicznej, której organem prowadzącym nie jest gmina dotyczy także nieobjętych siecią publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez tę gminę?
3. Czy szkoła podstawowa niepubliczna, której organem prowadzącym nie jest gmina może finansować dowóz dzieci z domu do szkoły ze środków otrzy-

manej dotacji, o której mowa w art. 35 ust. 1 ustawy *o finansowaniu zadań oświatowych* z dnia 27 października 2017 roku (DzU 2017, poz. 2203 z późn. zm.)?

4. Czy wydatek na dowóz dzieci z domu do szkoły podstawowej niepublicznej stanowi wydatek bieżący szkoły, o którym mowa w art. 35 ust. 2 ustawy *o finansowaniu zadań oświatowych*?

Pismo Zastępcy Dyrektora Departamentu Podatków Sektorowych, Lokalnych oraz Podatku od Gier w Ministerstwie Finansów z dnia 19 maja 2020 roku w sprawie nieprawidłowości w wykazywaniu danych o wpływach z tytułu opłaty reklamowej (wyciąg)

Stosownie do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*[6], w paragrafie 038 wykazywaniu podlegają wyłącznie wpływy z opłaty reklamowej, o której mowa w art. 17a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku *o podatkach i opłatach lokalnych*[7].

Zgodnie z art. 17a ust. 1 ustawy *o podatkach i opłatach lokalnych* rada gminy może w drodze uchwały wprowadzić opłatę reklamową od umieszczonych tablic reklamowych lub urządzeń reklamowych. Może być ona pobierana jedynie na obszarach, dla których obowiązują zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń (art. 17a ust. 2). Zgodnie z art. 19 pkt 1 ww. ustawy, rada gminy w drodze uchwały określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłaty reklamowej.

Opracowanie:
WYDZIAŁ INFORMACJI,
ANALIZ I SZKOLEŃ

[6] DzU 2014, poz. 1053 ze zm.
[7] DzU 2019, poz. 1170.

Skład osobowy RIO w Rzeszowie

Prezes	– *Zbigniew K. Wójcik*
Zastępca Prezesa	– *Mirosław Paczocha*
Kolegium	– *Zbigniew K. Wójcik* Przewodniczący Kolegium – *Stanisław Biesiadecki* – *Maria Czarnik-Golesz* – *Edyta Gawrońska* – *Mariusz Hadel* Koordynator Zespołu w Krośnie – *Ryszard Kata* – *Jerzy Kos* – *Janusz Mularz* – *Alicja Nowosławska-Cwynar* – *Mirosław Paczocha* Koordynator Zespołu w Tarnobrzegu – *Urszula Pisarska* – *Sabina Szałankiewicz* – *Iwona Szymańska* – *Piotr Świątek* – *Agnieszka Trojnar* – *Krzysztof Wacek* Koordynator Zespołu w Przemyślu – *Waldemar Witalec*
Naczelnik Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej	– *Jan Cwynar*
Zastępca Naczelnika Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej	– *Ryszard Panek*

Naczelnik Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń	– *Lucyna Kuśnierz*
Zastępca Naczelnika Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń	– *Beata Łajtar*
Kierownik Biura	– *Anna Opalińska*
Radca Prawny	– *Maria Rzucidło*

Regionalna Komisja Orzekająca w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Rzeszowie

Przewodniczący	– *Mirosław Paczocha*
Zastępca Przewodniczącego	– *Waldemar Witalec*

Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych właściwy w sprawach rozpatrywanych przez Regionalną Komisję Orzekającą w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Rzeszowie

Rzecznik	– *Janusz Mularz*
Zastępca Rzecznika	– *Alicja Nowosławska-Cwynar*

ADRESY

Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie	
	35-064 Rzeszów, ul. A. Mickiewicza 10 35-959 Rzeszów 2, skr. poczt. 290 tel.: 17 85 900 50, 17 85 900 51, 17 86 269 26 fax: 17 85 900 52 lub wewn. 117 **e-mail: sekretariat@rzeszow.rio.gov.pl** **http://www.rzeszow.rio.gov.pl**
Prezes:	tel.: 17 85 215 25 **e-mail: prezes@rzeszow.rio.gov.pl**
Zastępca Prezesa:	tel.: 17 85 215 25 **e-mail: viceprezes@rzeszow.rio.gov.pl**
Kolegium:	tel.: 17 85 215 25, wewn. 113 **e-mail: kolegium@rzeszow.rio.gov.pl**
Naczelnik Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej:	tel.: 17 86 267 82 lub 17 85 900 50, wewn. 121 **e-mail: wkgf@rzeszow.rio.gov.pl**
Naczelnik Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń:	tel.: 17 85 900 47 lub 17 85 900 50, wewn. 124
Z-ca Naczelnika Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń:	tel.: 17 85 900 50, wewn. 125 **e-mail: wias@rzeszow.rio.gov.pl**
Kierownik Biura:	tel.: 17 86 267 86 lub 17 85 215 25, wewn. 102 **e-mail: biuro@rzeszow.rio.gov.pl**
Radca Prawny:	tel.: 17 85 215 25, wewn. 105 **e-mail: radca@rzeszow.rio.gov.pl**
Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń:	tel.: 17 85 900 45, 17 85 900 46 **e-mail: rzeszow@rio.gov.pl** **e-mail: sprawozdania@rzeszow.rio.gov.pl** *– do przesyłania sprawozdań w zakresie operacji finansowych* **e-mail: zal@rzeszow.rio.gov.pl** *– do przesyłania sprawozdań o zaległych należnościach przedsiębiorców* **e-mail: informacje@rzeszow.rio.gov.pl** *– do przesyłania informacji (ankiet, analiz itp.)* **e-mail: szkolenia@rzeszow.rio.gov.pl** *– do korespondencji związanej ze szkoleniami* **e-mail: karta.nauczyciela@rzeszow.rio.gov.pl** *– do przesyłania sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli*

Regionalna Komisja Orzekająca w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Rzeszowie:	tel.: 17 85 900 50, wewn. 112 **e-mail: kndfp@rzeszow.rio.gov.pl**
Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych właściwy w sprawach rozpatrywanych przez Regionalną Komisję Orzekającą w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Rzeszowie:	tel.: 17 85 900 50, wewn. 112, 129 **e-mail: rzecznik@rzeszow.rio.gov.pl**

Zespół Zamiejscowy w Krośnie

38-400 Krosno, ul. Bieszczadzka 5
tel.: 13 43 261 66, 13 43 642 88,
13 43 697 30, 13 43 697 31

e-mail: krosno@rzeszow.rio.gov.pl
– do przesyłania sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Zespół Zamiejscowy w Tarnobrzegu

39-400 Tarnobrzeg, ul. Św. Barbary 12
tel.: 15 82 330 66, 15 82 224 56

e-mail: tarnobrzeg@rzeszow.rio.gov.pl
– do przesyłania sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Zespół Zamiejscowy w Przemyślu

37-700 Przemyśl, ul. Św. Jana Nepomucena 7
tel.: 16 67 877 66, 16 67 857 79

e-mail: przemysl@rzeszow.rio.gov.pl
– do przesyłania sprawozdań w zakresie operacji finansowych